

ศึกษาธิการดำเนินการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

พรศรี ศรีโพธิ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๑

ศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๑

B 16659

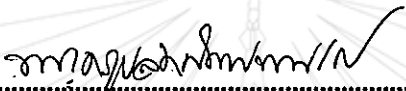
**A STUDY OF TAX COLLECTION NAKHONCHUM MUNICIPALITY,
MUANG DISTRICT, KAMPHAENG PHET PROVINCE**

PORNSRI SRIPO

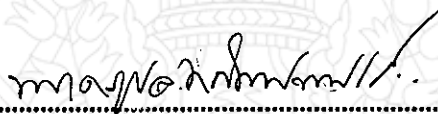
**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2551 (2008)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : ศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
ชื่อนักศึกษา : พรรณี ศรีโพธิ์
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปาจริย์ ผลประเสริฐ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์)

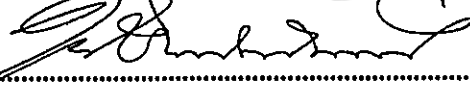
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปาจริย์ ผลประเสริฐ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(พระมหาวิโรจน์ อุตตวีโร (ดร.))

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวนทอง เขาวงกตพิงศ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : A Study of Tax Collection Nakhonchum Municipality, Muang
District Kamphaeng Phet Province

Student's Name : Pornsri Sripo

Department : Government

Advisor : Asst. Prof. Dr. Pajaree Polprasert

Co – Advisor : Asst. Emeritus, Prof. Dr. Sukit Chaimusik

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaivajarn
..... Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Thematic Committee

P. Sampipattanaivajarn
..... Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Pajaree
..... Advisor
(Asst. Prof. Dr. Pajaree Polprasert)

S. Chaimusik
..... Co - Advisor
(Asst. Emeritus. Prof. Dr. Sukit Chaimusik)

V. Kuttaveero
..... Member
(PhramahaViroj Kuttaveero, Dr.)

T. Chaowakeeratipong
..... Member
(Assoc. Prof. Dr. Tuanthong Chaowakeeratipong)

หัวข้อสารนิพนธ์	: ศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
ชื่อนักศึกษา	: พรศรี ศรีโพธิ์
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปาจริย์ ผลประเสริฐ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก
ปีการศึกษา	: 2551

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 2) เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนผู้เสียภาษีที่มี เพศ และประเภทของการเสียภาษี ต่างกัน 3) เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร และ 4) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล นครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน จำนวน 83 คน ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ จำนวน 115 คน และผู้เสียภาษีป้าย จำนวน 44 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเจ้าหน้าที่ ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี และด้านสถานที่ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์

2. แนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร (1) แนวทางในการเก็บภาษีที่จะทำให้ผู้เสียภาษียินดีที่จะเสียภาษี / ส่งเสริมให้เสียภาษี โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การจับสลากชิงรางวัลแก่ผู้ชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด ร้อยละ 76.00 มีหนังสือเตือนให้ชำระภาษี ร้อยละ 65.30 และการแจกของชำร่วยแก่ผู้ชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด ร้อยละ 54.95 (2) แนวทางการดำเนินงานในเรื่องวิธีการในการให้ความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี มีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ออกบริการนอกสถานที่ ร้อยละ 90.10 ออกบริการนอกเวลาราชการ ร้อยละ 58.70 และแบบฟอร์มเข้าใจง่าย ร้อยละ 54.50

3. ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล นครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร (1) ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ควรอธิบายให้ประชาชนเข้าใจถึงรายละเอียดและหน้าที่ในการชำระภาษีของผู้เสียภาษี ควรจัดสรรเวลาในการจัดเก็บภาษีให้รวดเร็ว และควรอธิบายให้ประชาชนได้ทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำเงินภาษีไปใช้ (2) ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ควรมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายเกี่ยวกับการชำระภาษีบ่อย ๆ ควรติดป้ายประกาศเกี่ยวกับการชำระภาษีก่อนล่วงหน้า และควรจัดทำเอกสาร แผ่นพับ เกี่ยวกับการชำระภาษีแจกตามบ้าน ร้านค้า (3) ด้านสถานที่ พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ควรออกบริการนอกสถานที่ตามจุดต่าง ๆ บ่อย ๆ ครั้ง ควรจัดสถานที่ชำระภาษีให้กว้างขวาง สะดวก สบาย ร่มรื่น ไม่แออัด และควรออกให้บริการนอกเวลาราชการ (4) ด้านเจ้าหน้าที่ พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ ได้แก่ ควรอธิบายขั้นตอนในการชำระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีได้เข้าใจอย่างชัดเจน เจ้าหน้าที่ควรช่วยแนะนำ กรอกแบบฟอร์มในการชำระภาษี และควรจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอเมื่อถึงระยะเวลาชำระภาษี

Thematic Title : **A Study of Tax Collection Nakhonchum Municipality, Muang District Kamphaeng Phet Province**

Student's Name : **Pornsri Sripo**

Department : **Government**

Advisor : **Asst. Prof. Dr. Pajaree Polprasert**

Co – Advisor : **Asst.Prof. Emeritus Dr. Sukit Chaimusik**

Academic Year : **B.E. 2551 (2008)**

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were (independent study) 1) to study the people opinion about taxation of Nakhonchum Municipality, Muang, Kamphaeng Phet. 2) to compare the guideline of taxation development of Nakhonchum Municipality, Muang, Kamphaeng Phet in different Sex and age. 3) to present the guideline of Tax Collection Nakhonchum Municipality, Muang District Kamphaeng Phet Province, and 4) to study the suggest of Tax Collection Nakhonchum Municipality, Muang District Kamphaeng Phet Province. The samples were 83 persons who paid school building tax, 115 persons who paid a sphere of authority tax, and 44 persons who paid bill boarding tax. The questionnaire was used in collection data and analysed by using Percentage, Mean, Standard Deviation and Content Analysis.

The results of research were found as follows :

1. The opinion of people about taxation was in high mean, the highest mean was the offician, process of taxation, and the place. The lowest mean was public relation.

2. The guideline of taxation development were (1)The guideline of taxation development were 1) 76.00% of people would like to get award when paid the tax 2) warning letter should be setted 65.30%, and 3) people who pay the tax in time should be got the gift 54.95. (2) The guideline for developing people's convenient, in tax paying ; 1) out site service 90.10% 2) over time service 58.70% and 3) simple tax form 54.50%

3. The recommendation of taxation development of Nakhonchum Municipality, Muang, Kamphaeng Phet. (1) The process of tax collection ; the higher level of mean was people should be explained for good comprehension in taxation, the lower mean was the tax collection should be set time for in time, and the lowest mean was the explanation of benefit in

tax should be given to people. (2) The rank of high to low mean in public relations were as follows ; 1) should set PR on radio to give information to people, 2) should make the notice for preparing to pay tax, 3) paper or flysheet should be give for good information about taxation. (3)The rank of high to low mean in place of tax collection were as follows ; 1) should be set the delivery service not only at the office but also in village, 2) the place should be wider, comfort, and fresh 3) part time service should be set for people. (4) The rank of high to low mean in tax official were as follows ; 1) the officials should explain in process of tax collection 2) officials should advice the adding form and 3) the Nakhonchum Municipality, Muang, Kamphaeng Phet should prepare enough officials to service people in tax collection.

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ได้ให้การศึกษาจนประสบความสำเร็จ
มาได้ด้วยดี โดยปราศจากอุปสรรคใดๆ

ขอขอบคุณ คณาจารย์ที่ได้ให้ความกรุณาช่วยเหลือแนะนำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผศ.ดร.
ปาจริย์ ผลประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ
ในการวิจัยตลอดจนแก้ไข จนทำให้สารนิพนธ์นี้สำเร็จและมีความสมบูรณ์ผู้วิจัยขอขอบคุณ
เป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ คณาจารย์ที่เป็นกรรมการในการสอบสารนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านคือ
รศ.ดร. สมชัย วงษ์นายะ รศ.ดร. ศรีณย์ วงศ์คำจันทร์ ผศ.ดร. สุนทรี ดวงทิพย์ นายนิรศร์ ศรีโพธิ์ และ
นายวันชัย เทียนมงคล ที่ได้อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ที่อำนวยความสะดวกในการสอบสารนิพนธ์ให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี
และขอขอบคุณ คณะผู้บริหารฯ พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้าง เทศบาลตำบล
นครชุม และผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี
ทำให้ได้ข้อมูลสำหรับการทำงานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัวทุกคน พี่น้อง และเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท
รัฐศาสตร์การปกครองทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องคอยเป็นกำลังใจ และเป็นแรงผลักดันให้สารนิพนธ์
เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบแด่ผู้ศึกษาข้อมูลเรื่องนี้
และเทศบาลตำบลนครชุม เพื่อเป็นรากฐานในการดำเนินงานและพัฒนาองค์กร โดยส่วนรวมต่อไป

พรศรี ศรีโพธิ์

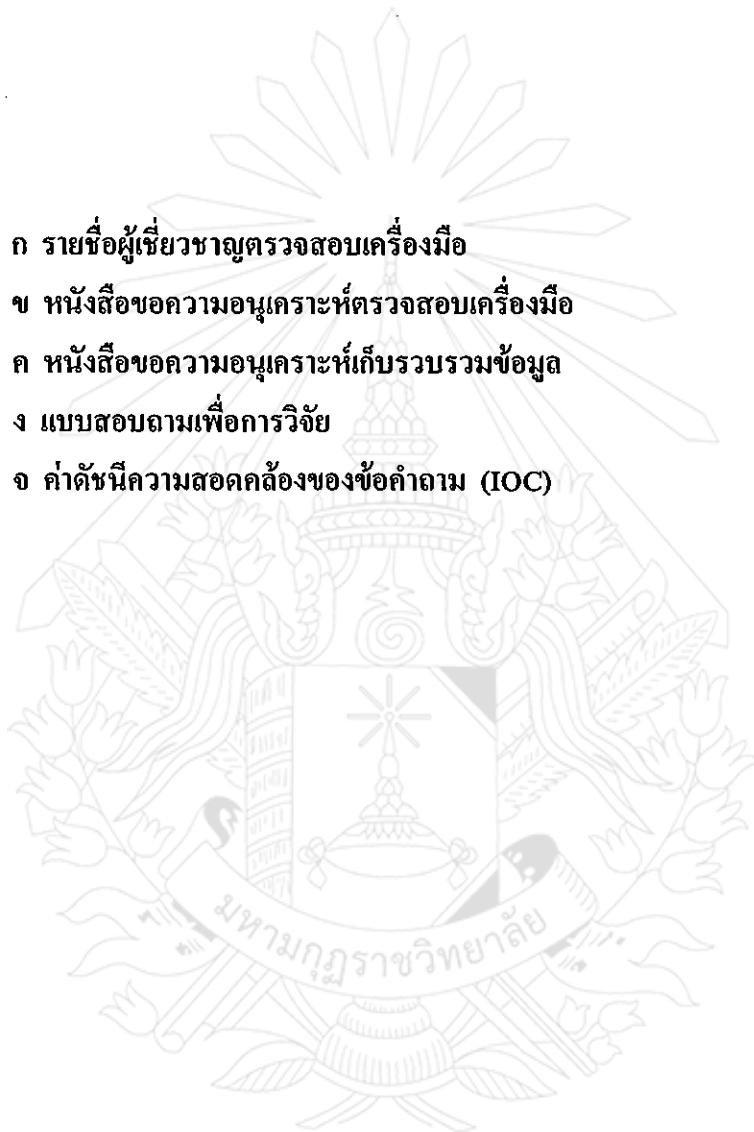
สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	7
2.1.1 ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น	7
2.1.2 ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น	9
2.2 เทศบาลตำบล	12
2.2.1 แนวคิดของการบริหารท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลตำบล	12
2.2.2 หลักเกณฑ์และการจัดตั้งเทศบาลตำบล	13
2.2.3 โครงสร้างเทศบาลตำบล	15
2.2.4 อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล	17
2.2.5 เทศบาลตำบลสนธิประชุม	18
2.3 แนวความคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น	20
2.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น	20

2.3.2	ทฤษฎีเกี่ยวกับการคลัง	25
2.4	แนวความคิดเกี่ยวกับภาษีอากร	29
2.4.1	ความหมายของคำว่าภาษีอากร	29
2.4.2	วัตถุประสงค์สำคัญในการจัดเก็บภาษีอากร	30
2.4.3	หลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษี	30
2.4.4	ประเภทของภาษีท้องถิ่น	31
2.4.5	ขั้นตอนปฏิบัติการจัดเก็บภาษี แผนการปฏิบัติงานในการจัดเก็บภาษี	45
2.4.6	การดำเนินงานการจัดเก็บภาษี	47
2.4.7	แนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี	48
2.4.8	ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี	49
2.5	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
2.6	สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย	53
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	54
3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
3.2	เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง	54
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
3.4	การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ	55
3.5	การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
3.6	การวิเคราะห์ข้อมูล	57
3.7	สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล	57
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
ตอนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	58
ตอนที่ 2	ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร	62
ตอนที่ 3	ผลการเสนอแนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร	67
ตอนที่ 4	ผลการศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร	69

	๗
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
5.1 สรุปผลการวิจัย	80
5.2 อภิปรายผล	82
5.3 ข้อเสนอแนะ	88
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	92
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	93
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ	95
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	101
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	103
ภาคผนวก จ คำดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)	112
ประวัติผู้วิจัย	119

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 3.1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	55
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	58
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	59
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว	59
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด	60
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ	60
ตารางที่ 4.6	แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	61
ตารางที่ 4.7	แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทของผู้เสียภาษี	61
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม	62
ตารางที่ 4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี	63
ตารางที่ 4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการประชาสัมพันธ์	64
ตารางที่ 4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านสถานที่	65
ตารางที่ 4.12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเจ้าหน้าที่	66

ตารางที่ 4.23	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้เสียหายที่มีต่อการ ดำเนินการจัดการเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุมอำเภอเมืองจังหวัด กำแพงเพชร ด้านสถานที่ จำแนกตามประเภทการเสียภาษี	72
ตารางที่ 4.24	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เสียหายที่มีต่อการ ดำเนินการจัดการเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุมอำเภอเมืองจังหวัด กำแพงเพชร ด้านสถานที่ จำแนกตามประเภทการเสียภาษี	72
ตารางที่ 4.25	แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เสียหายที่มีต่อการดำเนินการ จัดการเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุมอำเภอเมืองจังหวัดกำแพงเพชร ด้าน เจ้าหน้าที่ จำแนกตามเพศ	73
ตารางที่ 4.26	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้เสียหายที่มีต่อการ ดำเนินการจัดการเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุมอำเภอเมืองจังหวัด กำแพงเพชร ด้านเจ้าหน้าที่ จำแนกตามประเภทการเสียภาษี	73
ตารางที่ 4.27	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เสียหายที่มีต่อการ ดำเนินการจัดการเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุมอำเภอเมืองจังหวัด กำแพงเพชร ด้านเจ้าหน้าที่ จำแนกตามประเภทการเสียภาษี	74
ตารางที่ 4.28	แสดงความถี่ และร้อยละ ของแนวทางการดำเนินการจัดการเก็บภาษีของ เทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ในเรื่องแนวทางในการ เก็บภาษีที่จะทำให้ผู้เสียภาษียินดีที่จะเสียภาษี / ส่งเสริมให้เสียภาษี	75
ตารางที่ 4.29	แสดงความถี่ ร้อยละ ของแนวทางการดำเนินการจัดการเก็บภาษีของเทศ บาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ในเรื่องวิธีการ ในการให้ ความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี	76
ตารางที่ 4.30	แสดงข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินการจัดการเก็บภาษีของเทศบาลตำบล นครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านกระบวนการจัดการเก็บภาษี	77
ตารางที่ 4.31	แสดงข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินการจัดการเก็บภาษีของเทศบาลตำบล นครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการประชาสัมพันธ์	78
ตารางที่ 4.32	แสดงข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินการจัดการเก็บภาษีของเทศบาลตำบล นครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านสถานที่	79
ตารางที่ 4.33	แสดงข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินการจัดการเก็บภาษีของเทศบาลตำบล นครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเจ้าหน้าที่	79

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลังจากมีการปกครอง พ.ศ. 2475 แล้ว ได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2476 โดยให้เทศบาลเป็นองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น และได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2496¹ ขึ้น ซึ่งถือเป็นความพยายามครั้งแรกของรัฐบาลภายใต้ระบบรัฐสภาในการสถาปนากการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจัง

เทศบาลถือได้ว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน โดยเฉพาะในปัจจุบันที่ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ และมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง ดังนั้นในการเสริมสร้างประชาธิปไตยในท้องถิ่น จึงต้องพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นประชาธิปไตยที่เน้นการพึ่งตนเองให้มากขึ้น ที่สำคัญคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับต้องเสริมสร้างสนับสนุนให้เครือข่ายองค์กร สถาบันของสังคมมีความเข้มแข็ง และบำเพ็ญประโยชน์เสียสละให้ท้องถิ่นของตนเองให้มากที่สุด ต้องมีกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมของความเป็นพลเมือง เป็นการมีส่วนร่วม การเสียสละ และการปฏิบัติหน้าที่ไม่น้อยไปกว่าการสนองเรื่องสิทธิต่าง ๆ ที่ประชาชนพึงมี

เทศบาลในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งการจัดบริการสาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ของตน ได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ความสามารถในการพัฒนาและการจัดบริการสาธารณะ เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนย่อมขึ้นอยู่กับเงินรายได้ของตนเองที่จะนำมาใช้จ่าย²

¹พิเชต สุนทรพิพิธ, “บทบาทของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **นิตยสารท้องถิ่น**, ปีที่ 42 ฉบับที่ 8 (สิงหาคม 2545) : 31 – 33.

²สิทธิศักดิ์ รูปขำดี, “แนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนในการชำระภาษีให้แก่องค์กรบริหารส่วนตำบลแม่แวน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่”, **รัฐศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2545, หน้า 2.

รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บได้เอง โดยเฉพาะภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และอากรฆ่าสัตว์ ซึ่งเทศบาลมีอำนาจในการจัดเก็บตามที่กฎหมายกำหนด แต่ในทางปฏิบัติ จะเห็นได้ว่าเทศบาลโดยส่วนใหญ่มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีน้อยมาก ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากปัญหา หรือข้อจำกัดหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งความร่วมมือของประชาชนในการชำระภาษีให้แก่เทศบาล เป็นเหตุให้ความสามารถในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรและจัดเก็บภาษี ได้น้อย ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการส่งเสริมอาชีพ ฯลฯ ให้กับประชาชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เทศบาลตำบลนครชุม มีรายได้จากการจัดเก็บเอง จำนวน 21,981,012.50 บาท รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1.1 แสดงรายได้ของเทศบาลตำบลนครชุม ที่มาจากการจัดเก็บ ประจำปีงบประมาณ 2550

รายได้ที่มาจากการจัดเก็บเอง	เงินรายได้ปี พ.ศ. 2550	คิดเป็นร้อยละ
หมวดภาษีอากร แยกเป็น	20,184,373.59	91.83
- ภาษีท้องถิ่นจัดเก็บ	(1,540,880.36)	(7.01)
- ภาษีส่วนกลางจัดเก็บ	(18,643,493.23)	(84.82)
หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต	775,744.45	3.53
หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	908,809.46	4.13
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	112,085.00	0.51
รวม	21,981,012.50	100.00

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นการแยกรายละเอียดรายได้จากหมวดรายได้ภาษีอากร

ทั้งนี้ การจัดเก็บภาษีรายได้ของเทศบาลตำบลนครชุมเมื่อพิจารณาและตรวจสอบจาก ข้อมูลการจัดเก็บภาษีรายได้จัดเก็บเองในหมวดภาษีอากรนับว่ายังอยู่ในระดับที่ต่ำอยู่

ในการจัดเก็บภาษีเทศบาลตำบลนครชุมพบปัญหาว่า จากการจัดเก็บประชากรผู้เสียภาษีไม่ ชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด ทำให้มีผู้ค้างชำระภาษีเป็นจำนวนมาก ถ้าหากเทศบาลมี การศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี จะทำให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ สามารถจัดเก็บภาษีได้ครบถ้วนตามข้อมูลผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับ

เทศบาลได้อย่างมาก เพื่อนำรายได้จากการเก็บภาษีดังกล่าวไปพัฒนาถนน ท่อระบายน้ำ ไฟฟ้า ประปา ผนังกันน้ำ ฯลฯ ให้กับประชาชน³

ดังนั้น หากมีการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีแล้วก็จะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่น และจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนผู้เสียภาษีที่มี เพศ และประเภทของการเสียภาษี ต่างกัน

1.2.3 เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

1.2.4 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล นครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การดำเนินงานการจัดเก็บภาษีที่เทศบาลตำบลนครชุมจัดเก็บได้เองใน 4 ด้าน จาก การศึกษาคู่มือการปฏิบัติงานและสังเคราะห์การดำเนินงานการจัดเก็บภาษีตามกรอบการดำเนินงาน ของเทศบาล คือ 1) ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี 2) ด้านการประชาสัมพันธ์ 3) ด้านสถานที่ และ 4) ด้านเจ้าหน้าที่⁴

³ไพรัตน์ เดชะรินทร์, นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา ปัจจุบันในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณการพิมพ์, 2527), หน้า 27.

⁴กรมการปกครอง, คู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475 ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ภาษีป้าย พ.ศ. 2510, (กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่น, 2540), หน้า 1 – 21.

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนครชุมที่อยู่ในข่ายชำระภาษีทั้งสิ้น แบ่งออกเป็นผู้เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน จำนวน 224 คน ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ จำนวน 309 คน และผู้เสียภาษีป้าย จำนวน 117 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 650 คน

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ เทศบาลตำบลนครชุม

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทำให้ทราบการดำเนินงานการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

1.4.2 ทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

1.4.3 สามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุงแก้ไขทางการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม ให้สอดคล้องกับความต้องการและความพึงพอใจของประชากรในการชำระภาษี

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ภาษี หมายถึง รายได้ที่เทศบาลตำบลนครชุมจัดเก็บเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

ภาษีโรงเรือนและที่ดิน หมายถึง รายได้จากการเก็บภาษีโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น โดยสามารถเรียกเก็บได้ในอัตรา 12.5 บาท ของค่ารายปี (ค่ารายปี หมายความว่า จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ)

ภาษีบำรุงท้องที่ หมายถึง รายได้จากการเก็บภาษีที่ดินของบุคคลหรือคณะบุคคล มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือสิทธิครอบครองอยู่ในที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน ได้แก่ พื้นที่ดิน และพื้นที่ที่เป็นภูเขา หรือที่มีน้ำด้วย

ภาษีป้าย หมายถึง รายได้จากการเก็บภาษีป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่น ๆ เพื่อหารายได้ หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใด ๆ ด้วยอักษรภาพหรือเครื่องหมายที่เขียนแกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น

ผู้เสียภาษี หมายถึง ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และ ภาษีป้ายให้แก่เทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

การดำเนินงานการจัดเก็บภาษี หมายถึง ขั้นตอนและวิธีการในการจัดเก็บภาษี โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

กระบวนการจัดเก็บภาษี หมายถึง การจัดเก็บภาษีตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดและรวมถึงการประเมินผลขั้นสุดท้าย

การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การสื่อความหมายให้ประชาชนทราบในหลาย ๆ ด้าน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เสียงตามสาย แผ่นพับ และหนังสือพิมพ์

สถานที่ หมายถึง บริเวณที่รับชำระภาษีในจุดต่าง ๆ ที่หน่วยงานกำหนด

เจ้าหน้าที่ หมายถึง บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษี

ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงาน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีในการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพ ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี 2) ด้านการประชาสัมพันธ์ 3) ด้านสถานที่ และ 4) ด้านเจ้าหน้าที่

กระบวนการจัดเก็บภาษี หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีในการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด และรวมถึงการประเมินผลขั้นสุดท้าย

ประชาสัมพันธ์ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีในการปรับปรุงสื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบในหลาย ๆ ด้าน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เสียงตามสาย แผ่นพับ และหนังสือพิมพ์

สถานที่ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีในการปรับปรุงบริเวณที่รับชำระภาษีในจุดต่าง ๆ ที่หน่วยงานกำหนด

เจ้าหน้าที่ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีในการพัฒนาบุคลากรที่มีความรับผิดชอบในการจัดเก็บภาษี มีการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพ

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ ได้แก่ เพศหญิง และเพศชาย

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ จำแนกเป็น 5 ช่วงอายุ

สถานภาพ หมายถึง สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ ได้แก่ โสด สมรส และหม้าย

การศึกษา หมายถึง การศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ จำแนกเป็น 5 ระดับ

อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ จำแนกได้เป็น 6 อาชีพ

รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้

ประเภทของการเสียภาษี หมายถึง การเสียภาษีของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2.1.1 ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2.1.2 ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.2 เทศบาลตำบล
 - 2.2.1 แนวคิดของการบริหารท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลตำบล
 - 2.2.2 หลักเกณฑ์และการจัดตั้งเทศบาลตำบล
 - 2.2.3 โครงสร้างเทศบาลตำบล
 - 2.2.4 อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล
 - 2.2.5 เทศบาลตำบลนครชุม
- 2.3 แนวความคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น
 - 2.3.1 แนวความคิด
 - 2.3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการคลัง
- 2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับภาษีอากร
 - 2.4.1 ความหมายของคำว่าภาษีอากร
 - 2.4.2 วัตถุประสงค์สำคัญในการจัดเก็บภาษีอากร
 - 2.4.3 หลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษี
 - 2.4.4 ประเภทของภาษีท้องถิ่น
 - 2.4.5 ขั้นตอนปฏิบัติการจัดเก็บภาษี แผนการปฏิบัติงานในการจัดเก็บภาษี
 - 2.4.6 การดำเนินงานการจัดเก็บภาษี
 - 2.4.7 แนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี
 - 2.4.8 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.1 ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ชวงส์ ฉายะบุตร ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจในการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการปกครองท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตัวเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลางโดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจ และบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน¹

ประยูร กาญจนกุล กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ได้รับการเลือกเป็นตัวแทนมีอำนาจออกกฎระเบียบเพื่อปกครองประชาชนในท้องถิ่น เป็นกฎหมายมหาชนที่วางหลักเกี่ยวกับการจัดระเบียบในทางการปกครองของท้องถิ่น และการดำเนินกิจกรรมของฝ่ายปกครองในการจัดบริการสาธารณะ รวมทั้งวางหลักความเกี่ยวพันในทางปกครองระหว่างฝ่ายปกครองกับเอกชน²

ลิขิต ชีระเวคิน กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองในลักษณะกระจายอำนาจปกครองจากส่วนกลางไปให้ท้องถิ่นดำเนินการเอง ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาชุมชน และการปกครองของรัฐบาลกลางในแง่ที่ว่าผู้ที่อยู่ในท้องถิ่น และผู้นำส่วนท้องถิ่นย่อมเข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นดีกว่าคนต่างถิ่น ดังนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลสำคัญ คือ ทำให้ท้องถิ่นรู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเอง³

¹ชวงส์ ฉายะบุตร, **การปกครองท้องถิ่นไทย**, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์นครพริ้นติ้งเซ็นเตอร์, 2539), หน้า 4 – 6.

²ประยูร กาญจนกุล, **คำบรรยายกฎหมายปกครอง**, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535), หน้า 54.

³ลิขิต ชีระเวคิน, **การเมืองการปกครองไทย**, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535), หน้า 314.

วิศิษฐ ทวีเศรษฐ ได้ให้ความหมาย ลักษณะ และหลักการสำคัญของการปกครองท้องถิ่นทั่วไปไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการจัดระเบียบการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจปกครอง โดยรัฐหรือรัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเองและจัดตั้งบริการสาธารณะบางอย่าง เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นทำให้เกิดสภาพการปกครองตนเอง หรือการปกครองตนเองในท้องถิ่น⁴

จากนิยามต่าง ๆ ข้างต้น สามารถแยกแยะหลักการปกครองท้องถิ่นได้ในสาระสำคัญดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างในด้านความเจริญ จำนวนประชากร หรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทยแบ่งเป็นการปกครองกรุงเทพมหานคร เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเมืองพัทยาตามเหตุผลดังกล่าว

2. การปกครองท้องถิ่นนั้น องค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีขอบเขตพอสมควรเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การอย่างแท้จริง หากมีอำนาจน้อยเกินไปก็อาจจะปฏิบัติหน้าที่ไม่สมเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่น หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็กลายเป็นรัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาลกลาง อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลกลางในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

ประการแรก องค์การปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์การปกครองท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับกับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาล เป็นต้น

ประการที่สอง สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

4. มีองค์การที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์การที่จำเป็นของท้องถิ่นจัดแบ่งให้เป็นสองฝ่าย คือ องค์การฝ่ายบริหารและองค์การฝ่ายนิติบัญญัติ

⁴วิศิษฐ ทวีเศรษฐ, การกระจายอำนาจปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2530), หน้า 7 – 8.

5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปท้องถิ่นของประชาชนอาจทำได้หลายแบบหลายระดับ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจ ความสามารถ ความเสถียรของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจมีส่วนร่วมเฉพาะการใช้สิทธิเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น ประชาชนบางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้าฟังการประชุมสภาท้องถิ่น รวมทั้งเอาใจใส่ดูแลการปฏิบัติหน้าที่หรือการบริหารงานของตัวแทนของตนในการปกครองว่ารับผิดชอบต่อความเจริญก้าวหน้า และผลประโยชน์ของประชาชนและท้องถิ่นมากน้อยแค่ไหน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประกอบพิจารณาเลือกตั้งครั้งต่อไป หรือประชาชนบางคนอาจมีความสนใจในกิจการของท้องถิ่นมาก มีความเสถียรสูง มีความตั้งใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่นของตนเองก็อาจสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนตัดสินใจเลือกเข้าไปรับผิดชอบในกิจการของท้องถิ่นโดยตรงก็อาจทำได้

การให้โอกาสประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของการปกครองตนเองในท้องถิ่น ทั้งทางตรงและทางอ้อมนั้นนอกจากจะเป็นผลดีในด้านที่ต้องการให้องค์กรปกครองท้องถิ่นบริหารงานบุคคลโดยประชาชนในท้องถิ่นเขาเห็นชอบด้วยแล้วยังเป็นผลดีในข้อที่ว่าเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองท้องถิ่นจะได้บริหารงานในหน้าที่ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ และภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น ได้อย่างใกล้ชิดมิใช่โดยการสั่งหรือการบังคับบัญชาจากรัฐบาลกลาง

การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจการปกครองท้องถิ่นอย่างกว้างขวางยังเป็นการช่วยเหลือให้ประชาชนเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในกลไกการปกครองระบอบประชาธิปไตยเกิดความสำนึกในความสำคัญของสิทธิเสรีภาพทางการเมืองด้วยความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ส่วนรวมอีกด้วย

2.1.2 ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การกระจายอำนาจถือเป็นหัวใจของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เพราะได้มีการบัญญัติถึงวิธีแห่งการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชน โดยผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันมี 4 รูปแบบ คือ

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เทศบาล
3. องค์การบริหารส่วนตำบล

4. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา
หลักการทั่วไปของการปกครองส่วนท้องถิ่น

1. การกระจายอำนาจการปกครองนั้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันกับการปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้ เพราะการกระจายอำนาจเกิดจากการที่รัฐบาลยินยอมอำนาจการปกครองและบริหารในกิจการต่าง ๆ ให้ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ

2. การปกครองท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจเป็นการแบ่งเบาภารกิจของรัฐบาลในส่วนกลางในการให้บริการประชาชนในแต่ละท้องถิ่น ทั้งนี้ เพราะส่วนกลางเพียงองค์กรเดียวไม่สามารถที่จะปฏิบัติภารกิจดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ได้อย่างแท้จริง⁵

จากแนวคิดในการปกครองท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครองเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง จึงสามารถสรุปความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนทางการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่นเกิดความรับผิดชอบและห่วงแหนต่อประโยชน์ที่จะเกิดต่อท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่อันจะนำมาซึ่งความเลื่อมใสในศรัทธาในระบบการปกครองประชาธิปไตย โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนมีดุลยพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสม สำหรับผู้ได้รับเลือกเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่นนับว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นจะได้ใช้ความรู้ ความสามารถบริหารงานท้องถิ่นเกิดความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

2. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง หัวใจของการปกครองท้องถิ่นประการหนึ่ง คือ การปกครองตนเองไม่ใช่เกิดจากคำสั่งเบื้องบน การปกครอง

⁵พิมลพร พุ่มแก้ว และคนอื่น ๆ, **กฎหมายใหม่หนทางเพื่อความเข้มแข็งของท้องถิ่น : ท้องถิ่นปี 2000 ท้องถิ่นคือความหวังในอนาคต**, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), หน้า 13.

⁶ฝ่ายพัฒนาสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล, “แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นและความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล”, **นิตยสารท้องถิ่น**, ปีที่ 40 ฉบับที่ 4 (2543) : 53.

ตนเองก็คือ การปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองซึ่งผู้บริหารท้องถิ่น นอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นต้องรับฟังเสียงประชาชนด้วยวิธีทางประชาธิปไตยต่าง ๆ

3. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลเป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจ

4. การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงกับเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไปไม่ว่าทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการ และปัญหาข้อขัดแย้ง ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องกับความต้องการของประชาชนก็ต้องรู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นอย่างดี

5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกทักษะการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

6. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งพาตนเอง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การดำเนินการพัฒนาชนบทที่ผ่านมามีอุปสรรคสำคัญประการหนึ่งคือ การมีส่วนร่วมจากประชาชนอย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนาชนบทอย่างได้ผลนั้นจะต้องเริ่มมาจากช่วยตนเองของท้องถิ่นทำให้เกิดความร่วมมือร่วมทาง โดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ซึ่งต้องมาจากการกระจายอย่างจริงจังไม่เช่นนั้นแล้วการพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะการหยิบบั่นให้

สรุป สาระสำคัญของการปกครองท้องถิ่นมีดังนี้คือ เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การบริหารรายได้ที่เก็บจากท้องถิ่นได้เอง เป็นหน่วยงานที่ปกครองเป็นประชาธิปไตย การบริหารท้องถิ่นมีขอบเขตและจำนวนประชากรที่ชัดเจน จัดการเกี่ยวกับผลประโยชน์ของท้องถิ่นได้โดยตรง และมีความเป็นอิสระ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นการสร้างประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนต่อท้องถิ่นนั้น

⁷ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, อ้างแล้ว, หน้า 27 – 29.

2.2 เทศบาลตำบล

เทศบาลตำบลเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล กฎหมายมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้โดยเฉพาะว่า การเป็นเทศบาลตำบลจะต้องมีเงื่อนไขอย่างไรบ้าง แต่ในทางปฏิบัติกระทรวงมหาดไทยได้วางหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งเทศบาลตำบลเอาไว้^๖

2.2.1 แนวคิดของการบริหารท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลตำบล

แนวคิดของการบริหารท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลตำบลมีดังนี้

1. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารท้องถิ่น ที่สำคัญมี 5 ประการ ได้แก่

ประการที่หนึ่ง หน่วยการบริหารท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทศบาลตำบล ควรประกอบด้วยลักษณะสำคัญ คือ มี “รูปแบบและโครงสร้าง” รวมทั้ง “เนื้อหาสาระและแก่นแท้” ภายในหน่วยงานที่สอดคล้องกับลักษณะที่ประชาชนในท้องถิ่นเป็นเจ้าของหน่วยงาน หรือหน่วยงานเป็นของประชาชนในท้องถิ่นเอง เป็นหน่วยงานที่บริหารโดยประชาชนในท้องถิ่นเอง และเป็นหน่วยงานที่บริหารงานเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมในท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีหน่วยงาน 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติที่ต่างมาจากการเลือกตั้งของประชาชน

ประการที่สอง มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่บริหารงานของตนเองได้อย่างเป็นอิสระ ภายในเขตพื้นที่ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ชัดเจน และเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

ประการที่สาม มีการบริหารงานบุคคลของตนเอง หมายถึง การมีอำนาจหน้าที่ด้านการบริหารงานบุคคลหรือการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในหน่วยงาน ซึ่งครอบคลุมการบริหารงานบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ของตนเอง

ประการที่สี่ มีงบประมาณหรือมีรายได้ของตนเอง หมายถึง หน่วยการบริหารท้องถิ่นมีแหล่งรายได้ของตนเองส่วนใหญ่ และรายได้บางส่วนอาจได้มาจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาลในส่วนกลาง

ประการที่ห้า มีประสิทธิภาพในการบริหารงาน หมายถึง หน่วยการบริหารท้องถิ่นให้บริการสาธารณะต่อประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คล่องตัว รวดเร็ว ใกล้เคียง และทั่วถึง

2. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลต่าง ๆ ของต่างประเทศและของไทย ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ

^๖นันทวัฒน์ บรมานันท์, การปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540, (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2545), หน้า 142.

ประการแรก การบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลที่ใช้กันอยู่ในต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส และญี่ปุ่น ที่สำคัญมีอยู่ 4 แบบ ได้แก่

1. เทศบาลแบบนายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งทางอ้อม และสภาเทศบาล กล่าวคือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎร จากนั้นสมาชิกผู้แทนราษฎรจึงไปเลือก นายกรัฐมนตรีอีกทอดหนึ่ง ซึ่งเทศบาลแบบนี้ยังแบ่งเป็น นายกเทศมนตรีที่เข้มแข็ง และ นายกเทศมนตรีที่ไม่เข้มแข็ง

2. เทศบาลแบบคณะกรรมการ เป็นเทศบาลที่อำนาจในการบริหารอยู่ที่คณะกรรมการ

3. เทศบาลแบบสภาเทศบาล และผู้จัดการเทศบาล เป็นเทศบาลที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน

4. เทศบาลแบบหัวหน้าฝ่ายบริหารหรือนายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรง และสภาเทศบาล

ประการที่สอง ไทยได้รับแนวคิดการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลแบบต่าง ๆ ทั้ง 4 รูปแบบมาจากต่างประเทศ การบริหารท้องถิ่นของไทยมี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบปกติ และรูปแบบพิเศษ โดยรูปแบบปกติ มี 3 แบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และ องค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนรูปแบบพิเศษ มี 2 รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา⁹

2.2.2 หลักเกณฑ์และการจัดตั้งเทศบาลตำบล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดตั้งท้องถิ่นใด ขึ้นเป็นเทศบาลไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. จำนวนและความหนาแน่นของประชาชนกรในท้องถิ่นนั้น
2. ความเจริญทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาจากการจัดเก็บรายได้ตามที่กฎหมายกำหนด และงบประมาณรายจ่ายในการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น
3. ความสำคัญทางการเมืองของท้องถิ่นนั้น โดยพิจารณาถึงศักยภาพของท้องถิ่นนั้นว่าจะสามารถพัฒนาความเจริญได้รวดเร็วมากน้อยเพียงใด¹⁰

⁹วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, **การบริหารและการจัดการเทศบาลในยุคปฏิรูปการเมือง**, (กรุงเทพมหานคร : บี.เจ.เพลท โพรเซสเซอร์, 2546), หน้า 6 – 14.

¹⁰ชูวงศ์ ฉายะบุตร, **การปกครองท้องถิ่นไทย**, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : พินนาศพริ้นติ้งเซ็นเตอร์, 2539), หน้า 125 – 126.

การจัดตั้งเทศบาลนั้น โดยกฎหมายกำหนดให้เทศบาลเป็นทบวงการเมืองที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล การเปลี่ยนแปลงเขต ฐานะ การจัดตั้งและการยุบเลิกเทศบาลจะต้องจัดทำเป็นพระราชกฤษฎีกา ระบบเทศบาลของไทยปัจจุบันได้จัดแบ่งออกเป็น 3 ประเภท แบ่งตามจำนวนประชากร ความหนาแน่นโดยเฉลี่ยของจำนวนประชากรต่อพื้นที่และรายได้ของท้องถิ่นนั้น ๆ คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.2.1 เทศบาลตำบล

ตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาลกำหนดไว้ว่า ท้องถิ่นที่มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล โดยพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์แน่ชัด สำหรับท้องถิ่นที่จะจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบล กระทรวงมหาดไทยจึงได้วางแนวปฏิบัติในการกำหนดท้องถิ่นที่จะจัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาลไว้ดังนี้

- ก. ประชากรตั้งแต่ 7,000 คนขึ้นไป
- ข. มีความหนาแน่นของประชากรตั้งแต่ 1,500 คน ต่อ 1 ตารางกิโลเมตร
- ค. มีรายได้อยู่จริงเกินกว่า 5 ล้านบาทขึ้นไป โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ผ่านมา ตั้งแต่ 12 ล้านบาทขึ้นไป
- ง. ได้รับความเห็นชอบจากรายการในท้องถิ่นนั้น

สำหรับในกรณีที่เป็น เช่น การควบคุมการก่อสร้างอาคาร การแก้ปัญหาชุมชนแออัด การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การพัฒนาท้องถิ่นหรือการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล กระทรวงมหาดไทยจัดสั่งให้ดำเนินการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลเฉพาะแห่งได้ หรือกรณีซึ่งจังหวัดเห็นว่าสุขาภิบาลใดมีความเหมาะสม สมควรยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลได้ ก็ให้จังหวัดรายงานไปให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาสั่งให้ดำเนินการยกฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลได้ โดยให้จังหวัดชี้แจงเหตุผลและความจำเป็น พร้อมทั้งส่งข้อมูลความเหมาะสมไปให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาด้วย

2.2.2.2 เทศบาลเมือง

ตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาลกำหนดไว้ว่า ท้องถิ่นที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง

- ก. ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดทุกแห่งให้ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองได้โดยไม่ต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์อื่น ๆ ประกอบ
- ข. ส่วนท้องถิ่นที่มีใช้เป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดจะยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. มีประชากรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป
2. มีความหนาแน่นของประชากรตั้งแต่ 3,000 คนต่อ 1 ตารางกิโลเมตร

3. มีรายได้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำสำหรับเทศบาลเมือง

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

4. มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลเมือง

2.2.2.3 เทศบาลนคร

ตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาลกำหนดไว้ว่า ท้องถิ่นชุมชนที่มีลักษณะดังนี้ คือ

1. มีประชากรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป
2. มีความหนาแน่นของประชากรตั้งแต่ 3,000 คนต่อ 1 ตารางกิโลเมตร
3. มีรายได้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำสำหรับเทศบาลนคร

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

4. มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลนคร

เทศบาลแต่ละแห่งเมื่อจัดตั้งขึ้นแล้วย่อมมีองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ ถือเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับที่จะบริหารการจัดการโครงสร้างของเทศบาลให้เป็นระเบียบ ดังนั้นจะขอกล่าวถึงโครงสร้างของเทศบาลซึ่งมีส่วนประกอบดังนี้

2.2.3 โครงสร้างเทศบาลตำบล

เทศบาลตำบลมีโครงสร้างที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. สภาเทศบาล ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งคอยควบคุมและตรวจสอบฝ่ายบริหาร อันเป็นวิธิต่างแห่งการถ่วงดุลอำนาจ กำหนดให้สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาล ให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 4 ปี ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจาก ถึงคราวออกตามวาระ ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นแทนภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง เว้นแต่วาระของสมาชิกสภาเทศบาลจะเหลืออยู่ไม่ถึง 180 วัน ทั้งนี้จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประเภทของเทศบาล ดังนี้

1.1 สภาเทศบาลตำบล มีสมาชิกทั้งหมด 12 คน

1.2 สภาเทศบาลเมือง มีสมาชิกทั้งหมด 18 คน

1.3 สภาเทศบาลนครมีสมาชิกทั้งหมด 24 คน

สมาชิกสภาเทศบาลต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นคู่สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลหรือเทศบาลจะกระทำสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงเมื่อ

1. ถึงคราวออกตามวาระหรือมีการยุบสภาเทศบาล
2. ตาย

3. ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

4. ขาดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

5. ขาดประชุมสภาเทศบาลสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

6. กระทำการอันต้องห้าม

สภาเทศบาลมีประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานสภาคนหนึ่งซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาลตามมติของสภาเทศบาล ประธานสภาเทศบาลมีหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาเทศบาลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาลมีหน้าที่ทำกิจการแทนประธานสภาเทศบาล ในเมื่อประธานสภาเทศบาลไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญ 2 สมัยหรือหลายสมัยแล้วแต่ สภาเทศบาลจะกำหนดแต่ไม่เกิน 4 สมัย วันเริ่มประชุมสามัญประจำปีให้สภาเทศบาลกำหนด การประชุมสภาเทศบาลครั้งแรกต้องกำหนดให้สมาชิกได้มาประชุมภายใน 90 วัน นับแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเสร็จแล้ว การประชุมสามัญสมัยหนึ่งให้มีกำหนดไม่เกิน 15 วัน

2. คณะผู้บริหาร เป็นฝ่ายบริหารกิจการของเทศบาล ได้แก่ นายกเทศมนตรีและรองนายกเทศมนตรี ซึ่งมีอำนาจในการบริหารงาน โดยที่นายกเทศมนตรีเลือกมาจากประชาชนโดยตรง และนายกเทศมนตรีเลือกรองนายกเทศมนตรีมาจากบุคคลภายนอกอีก 2-4 คน ตามฐานะเทศบาล กล่าวคือ

2.1 กรณีที่เป็นเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบล ให้มีรองนายกเทศมนตรีได้ 2-3 คน ซึ่งเมื่อรวมนายกเทศมนตรีแล้ว มีจำนวน 3-4 คน

2.2 ให้มีรองนายกเทศมนตรีได้ 4 คน กรณีที่เป็นเทศบาลนคร ซึ่งเมื่อรวมนายกเทศมนตรีเป็นคณะผู้บริหารแล้ว มีจำนวน 5 คน สำหรับเทศบาลเมืองที่มีรายได้จากการเก็บปีละ 20 ล้านบาทขึ้นไป ให้มีรองนายกเทศมนตรีเพิ่มขึ้นอีก 1 คน

จากที่ได้กล่าวถึงโครงสร้างเทศบาลมาแล้วนั้นก็ขอกล่าวถึงการพ้นจากตำแหน่งของคณะผู้บริหาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

นายกเทศมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. ถึงคราวออกตามวาระ

2. มีการยุบสภาเทศบาล

3. สมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมด

4. สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณและผู้ว่าราชการจังหวัด

เห็นชอบด้วยกับสภาเทศบาล

2.2.4 อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล

เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ในเขตเทศบาลตำบล คือ การพัฒนาพื้นที่ในเขตเทศบาล ด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สรุปได้ 3 ประการ ดังนี้

2.2.4.1 อำนาจหน้าที่ที่เทศบาลตำบลต้องทำในเขตเทศบาล มีดังนี้

1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล

- 3) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- 4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 8) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

2.2.4.2 อำนาจหน้าที่ที่เทศบาลตำบลอาจจะทำในเขตเทศบาลตำบล ดังนี้

- 1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- 4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุมกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- 5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 9) หาประโยชน์จากทรัพย์สินของเทศบาล
- 10) ให้มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- 11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

2.2.4.3 อำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแล ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ เช่น

1) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ให้อำนาจแก่นายกเทศมนตรี บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น คือ

- พิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตการก่อสร้างตัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคาร ตามมาตรา 21 และ 22 ตามพระราชบัญญัติการควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 รวมทั้งการรับแจ้งต่าง ๆ เกี่ยวกับอาคารตามมาตรา 39 ทวิ

- การฝ่าฝืนกรณีที่มีการก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้าย อาคาร

- เทศบาลตำบลมีอำนาจออกเทศบัญญัติในส่วนที่ยังมิได้มีการออก กฎกระทรวงกำหนด

2) พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ให้อำนาจเทศบาลตำบลในฐานะ ราชการส่วนท้องถิ่นและประธานกรรมการบริหารในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การกำจัดขยะมูลฝอย สุขลักษณะของอาคาร เหตุราคาญ การควบคุมการเลี้ยงสัตว์ หรือปล่อยสัตว์ กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

3) พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535

4) พระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น ๆ ที่กำหนดให้พนักงานส่วนท้องถิ่นเป็น เจ้าพนักงาน เช่น พระราชบัญญัติรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 นอกจากนี้ยังมีอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมอบหมาย¹¹

2.2.5 เทศบาลตำบลนครชุม

เทศบาลตำบลนครชุมเดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาลนครชุม ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาล ตำบลนครชุม เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2542 มีพื้นที่ 3.50 ตารางกิโลเมตร

เทศบาลตำบลนครชุมมีโครงสร้างการบริหารงาน และข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น มีรายละเอียดโดยสรุปดังต่อไปนี้

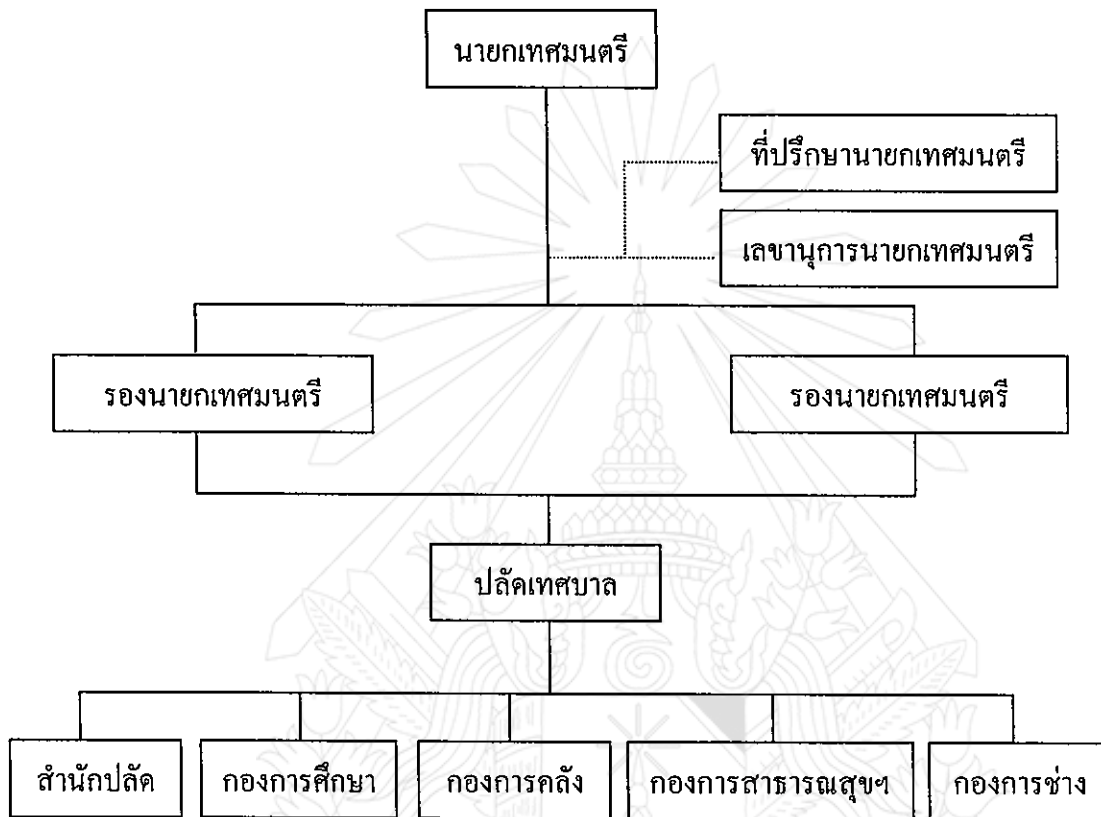
2.2.5.1 โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลตำบลนครชุม ประกอบด้วย

- คณะกรรมการบริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรี 1 คน และรองนายกเทศมนตรี จำนวน 2 คน

- สมาชิกสภาเทศบาลตำบลนครชุม ได้แก่ ประธานสภาเทศบาลตำบล นครชุม 1 คน และรองประธานสภาเทศบาลตำบลนครชุม 1 คน และสมาชิกสภาเทศบาลตำบล นครชุม จำนวน 10 คน

¹¹กรมการปกครอง สถาบันดำรงราชานุภาพ, “ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล”, รายงานการวิจัย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2539), หน้า 1 – 19.

- พนักงานเทศบาล ซึ่งประกอบด้วย สำนักปลัดเทศบาล จำนวน 11 คน กองคลัง จำนวน 8 คน กองช่าง จำนวน 8 คน กองสาธารณสุข จำนวน 4 คน กองการศึกษา จำนวน 2 คน ลูกจ้างประจำ จำนวน 5 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 18 คน พนักงานจ้างทั่วไป จำนวน 24 คน

2.2.5.2 ข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่นในเทศบาลตำบลนครชุม มีรายละเอียด โดยสรุป ดังนี้

1) การคมนาคม/ขนส่ง เทศบาลตำบล มีการคมนาคมที่สะดวกและคล่องตัว เนื่องจากมีทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงจังหวัดผ่านถึง 4 สาย ทำให้สามารถติดต่อกับอำเภอและจังหวัดอื่น ๆ ได้ง่าย

2) การไฟฟ้า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลได้รับบริการไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคทั่วทุกครัวเรือน มีไฟฟ้าสาธารณะที่ติดตั้งบริเวณถนนสาธารณะ ในเขตเทศบาลประมาณ 300 ดวง ซึ่งอำนวยความสะดวกในการคมนาคมในเวลาากลางคืน แต่ยังไม่ครอบคลุมทั้งเทศบาล

3) การประปา การให้บริการระบบประปาในเขตเทศบาลตำบลได้รับการบริการจากการประปาจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งยังไม่ครอบคลุมทั้งเทศบาล การผลิตและจ่าย

น้ำประปาจังหวัดกำแพงเพชรนั้นมีแหล่งผลิตน้ำอยู่ในเขตตำบลหนองปลิง ห่างจากตัวเมืองกำแพงเพชร 3 กิโลเมตร

4) การสื่อสารและโทรคมนาคม มีดังนี้ ที่ทำการไปรษณีย์ย่อย 1 สถานี ชุมสายโทรศัพท์ตำบลนครชุม 1 แห่ง สถานีวิทยุ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ สถานีวิทยุกองทัพอากาศที่ 3 กำแพงเพชร ข่ายวิทยุสื่อสาร 1 คลื่นความถี่ ได้แก่ คลื่นความถี่ 162.55 จำนวนครัวเรือนที่มีโทรศัพท์ใช้ 1,408 หลังคาเรือน

5) การจราจร สภาพการจราจรในเขตเทศบาลตำบล ประชาชนสามารถสัญจรไปมาได้อย่างสะดวก ไม่ติดขัด เนื่องจากมีถนนและซอยที่สามารถเดินทางเชื่อมโยงได้ทุกเส้นทาง รวมทั้งมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 ถนนกำแพงเพชรและทางหลวงจังหวัด ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวงอีกด้วย จึงทำให้ประชาชนสามารถเดินทางได้อย่างสะดวก รวดเร็ว

6) การใช้ที่ดิน ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ส่วนใหญ่จะเพื่อปลูกสร้างอาคารพักอาศัย กิจกรรมพาณิชยกรรมจะหนาแน่นมากในหมู่ที่ 5 ที่เป็นที่ตั้งของตลาดสด ศูนย์การค้า และธุรกิจบริการของชุมชน

2.3 แนวความคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น

2.3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น

สำนักงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่นไว้ดังนี้

2.3.1.1 รายได้ท้องถิ่น

จากการที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง ส่งผลให้การกระจายรายได้ท้องถิ่นที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน คือ รัฐบาลกลางจะเป็นผู้กำหนดและแบ่งว่ารายได้ประเภทใดบ้างที่เป็นของท้องถิ่นและรายได้ประเภทใดบ้างที่ยังคงเป็นของรัฐบาลกลาง โดยกำหนดในรูปแบบของกฎหมายทั้งที่เป็นพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง รวมถึงระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ การกำหนดรายได้ให้ท้องถิ่นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อาทิเช่น ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ฐานะทางการคลังของรัฐบาล ความพร้อมของท้องถิ่น การเรียกร้องของท้องถิ่น รวมทั้งปัจจัยทางการเมือง¹²

¹²ศราวุธ ชัยชนะ, “ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2547, หน้า 38.

2.3.1.2 โครงสร้างรายได้ของท้องถิ่น

เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยาและ กรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างหรือที่มาของรายได้คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ

1. ภาษีอากร ประกอบด้วย

1.1 รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และอากรฆ่าสัตว์

1.2 รายได้ที่รัฐจัดเก็บเพิ่มให้ท้องถิ่น ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต และภาษีการพนัน

1.3 รายได้ที่รัฐจัดเก็บแล้วมอบให้ท้องถิ่นทั้งจำนวน ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ และภาษีค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน

1.4 รายได้ที่จัดเก็บและแบ่งระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ค่าภาคหลวงแร่และปิโตรเลียม

2. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าปรับ

3. รายได้จากทรัพย์สิน

4. รายได้จากสาธารณูปโภค

5. รายได้เบ็ดเตล็ด เช่น เงินอุทิศ

6. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

7. เงินกู้¹³

2.3.1.3 ประสิทธิภาพในการจัดเก็บ

ในความหมายของการจัดเก็บภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพนั้น โดยคำนิยามของคำว่า “ประสิทธิภาพ (Efficiency) ซึ่งเป็นคำสามัญที่นิยมใช้ในความหมายของลักษณะ “ทำงานดี” การทำงานมีประสิทธิภาพก็คือการทำงานดี แต่ความหมายในทางเศรษฐศาสตร์แล้ว ประสิทธิภาพหมายถึง การสามารถบรรลุเป้าหมายให้ได้มากที่สุด เมื่อกำหนดระดับค่าใช้จ่ายมาให้แล้วหรือการสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้ด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำที่สุด

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรก็คือ การจัดเก็บภาษีอากรให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย หรือไม่มีการรั่วไหล โดยเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรเปรียบเสมือนเป็นการใช้ปัจจัยการผลิตหรือทรัพยากรอย่างหนึ่ง ซึ่งถ้าใช้จ่ายมากเกินไปก็อาจได้รับประโยชน์น้อยกว่าเมื่อ

¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 39.

เทียบกับกรณีที่น่าไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น นอกเหนือจากที่กล่าวการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพย่อมจะมีผลทางด้านต่าง ๆ เช่น สนับสนุนให้ระบบภาษีมีความเป็นธรรม รัฐมีรายได้มากขึ้น อันเป็นการลดภาระด้านการขาดดุลและการได้เงินมาพัฒนาหรือใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ เช่น สนับสนุนให้ระบบภาษีมีความเป็นธรรม รัฐมีรายได้มากขึ้น อันเป็นการลดภาระด้านการขาดดุลและการได้เงินมาพัฒนาหรือใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ดังนั้นการที่จะถือว่าการจัดเก็บภาษีอากรมีประสิทธิภาพหรือไม่จำเป็นต้องมีเครื่องชี้ (Indicator) หรือมาตรฐานที่กำหนดขึ้น อย่างไรก็ตามบรรดานักเศรษฐศาสตร์ หรือบรรดาผู้ที่อยู่ในแวดวงภาษีอากรยังไม่สามารถตกลงกันได้ว่าเครื่องชี้วัดประสิทธิภาพนั้นควรจะเป็นอย่างไร มีความหมายแค่ไหน ใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด แต่เครื่องชี้วัดที่จะเป็นที่ยอมรับกันในขณะนี้และนิยมใช้วัดหรือกำหนดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรนั้นมี 3 วิธี ดังนี้

1. วัดจากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (Cost of Collection) อุดม สมิต ถือหลักว่า การจัดเก็บภาษีที่ดีควรถือหลักประหยัด โดยค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บควรจะทำ ไม่ใช่เก็บภาษีได้มากแต่ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีก็น่ากลัว เช่นนี้อาจทำให้เงินรายได้ภาษีอากรเหลือน้อยลง

2. วัดจากรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้ (Actual Yields VS Potential Yields) ตามวิธีนี้เราจะต้องคำนวณว่าในการเก็บภาษีอากรแต่ละประเภท ถ้าจะจัดเก็บให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยควรได้รายได้เท่าใด แล้วเปรียบเทียบรายได้ที่จะได้จริงของภาษีประเภทนั้น ๆ กับรายได้ที่ควรจะได้ ก็จะทำให้เรารู้ว่าการบริหารการจัดเก็บภาษีนั้น ๆ มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

3. วัดจากค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีอากรในการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Cost) ตามวิธีนี้จะถือหลักว่าภาษีอากรที่ดีมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บสูงควรเป็นภาษีที่ผู้เสียภาษีเสียค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายต่ำ กล่าวคือ ภาษีที่มีประสิทธิภาพควรเป็นภาษีที่ง่าย มีข้อความแจ่มชัด และสะดวกแก่ผู้เสียภาษีอากรที่จะปฏิบัติตาม¹⁴

2.3.1.4 การดำเนินงานในการจัดเก็บภาษี

การบริหารจัดเก็บภาษีอากรอย่างมีประสิทธิภาพย่อมทำให้ได้รายได้ภาษีอากรเต็มเม็ดเต็มหน่วย และลดจำนวนการหลีกเลี่ยงภาษีให้น้อยลง ดังนั้นควรพิจารณาถึงการดำเนินงานในการจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพอย่างไร เมื่อคำนึงถึงการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีแล้วจะเห็นว่า มีมากมายหลายประการ แต่การดำเนินงานในการจัดเก็บภาษีที่สำคัญ ๆ มีเพียง 4 ประการ คือ

1. ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี

- จัดการประหุมนให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เสียภาษี

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 40.

- สํารวจทรัพย์สิน
 - เตรียมแบบพิมพ์
 - ขั้นตอนการจัดเก็บ
2. ด้านการประชาสัมพันธ์
 - จัดทำแผ่นป้ายเชิญชวน
 - ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย
 - ประชาสัมพันธ์ทางวิทยุโทรทัศน์
 - จัดทำแผ่นพับ
 3. ด้านสถานที่
 - รับชำระภาษีภายในสถานที่
 - รับชำระภาษีภายนอกสถานที่
 4. ด้านเจ้าหน้าที่
 - จำนวนเจ้าหน้าที่
 - การให้บริการ
 - มีความโปร่งใส ยุติธรรม
 - มีความรู้ ความสามารถ¹⁵

จากการศึกษาคู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีอากรส่วนพัฒนารายได้ท้องถิ่น สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และการประเมินความพึงพอใจการปฏิบัติงานขององค์กรจากคณะกรรมการมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

การจัดเก็บภาษีอากรจะมีประสิทธิภาพมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การดำเนินงานเป็นเครื่องกำหนดประสิทธิภาพ 4 ประการดังกล่าว ซึ่งจะต้องมีลักษณะที่ว่าประชาชน มีความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีค่อนข้างสูง ลักษณะของกฎหมายต้องง่ายและสะดวกต่อการ ประเมินภาษีของผู้เสียภาษี พนักงานจัดเก็บภาษีต้องเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานและให้บริการแก่ ผู้เสียภาษีเป็นอย่างดี นอกจากนี้ต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร ให้มากขึ้น และพยายามมิให้มีการหลบเลี่ยงภาษีอากร (Tax Evasion) ส่วนขั้นตอนการดำเนินงาน นั้นถือว่าเป็นความสำคัญมาก เนื่องจากการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีเป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยในแง่

¹⁵กรมการปกครอง, คู่่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475 ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ภาษีป้าย พ.ศ. 2510, (กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่น, 2540), หน้า 1 – 21.

ความสะดวกและเข้าใจง่ายในทางปฏิบัติ ทั้งผู้จัดเก็บและผู้เสียภาษี และก่อให้เกิดความเป็นธรรม ลดความซ้ำซ้อนของการจัดเก็บ และส่งผลขั้นสุดท้ายคือลดการหลบเลี่ยงภาษีให้น้อยลง เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีอีกด้วย

2.3.1.5 ปัญหาในการจัดเก็บภาษีอากร

1) ปัญหาที่เกี่ยวกับตัวบทกฎหมายและระเบียบบังคับ

ตัวบทกฎหมายเป็นหัวใจของงานบริหารการจัดเก็บภาษีอากรเพราะเป็นฐานหลักที่ให้อำนาจปฏิบัติแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ และเป็นตัวกำหนดแนวทางปฏิบัติของการบริหารจัดการภาษี ยิ่งบทบัญญัติของกฎหมายงานบริหารจัดการภาษีดีขึ้นเพียงนั้นการบริหารงานจัดเก็บมีความรัดกุมและการตีความเข้าใจง่ายเพียงใด ย่อมทำให้กำลังความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติงานบริหารจัดการภาษีดีขึ้นเพียงนั้น ในการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรมีปัญหาและอุปสรรคทางด้านกฎหมายอยู่บ้าง ทั้งนี้เนื่องจากการแก้ไขกฎหมายบ่อยครั้งจนทำให้กฎหมายมีความซับซ้อนและยากแก่การเข้าใจของคนโดยทั่วไป

2) ปัญหาโครงสร้างระบบภาษีอากร มีดังต่อไปนี้

2.1 ปัญหาสัดส่วนของภาษีทางตรงกับภาษีทางอ้อม ภาษีทางตรงที่เรียกเก็บมี 2 ชนิด รวมเรียกว่าภาษีเงินได้ ซึ่งได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีทางอ้อมที่เรียกเก็บ ได้แก่ ภาษีการค้า ภาษีสรรพสามิต ภาษีศุลกากร ภาษีลักษณะอนุญาต และภาษีลักษณะอื่น สัดส่วนรายได้ภาษีอากรจากภาษีทางตรงมีเพียงร้อยละ 20 ของรายได้ทั้งหมด ขณะที่สัดส่วนรายได้ภาษีทางอ้อมมีประมาณร้อยละ 80 ของรายได้ทั้งหมด การที่ประเทศไทยต้องพึ่งพารายได้จากภาษีทางอ้อมมากมีผลทำให้ความยุติธรรมในทางภาษีอากรเสียไป เพราะภาษีโดยรวมที่แท้จริงตกแก่คนจนมากกว่าคนรวย และภาระภาษีโดยส่วนรวมจึงมีลักษณะถดถอย (Regressive) นอกจากนี้การเก็บภาษีทางตรงได้น้อยแสดงให้เห็นถึงลักษณะ 3 ประการ คือ ประการแรกระดับรายได้ต่อหัวประชากรค่อนข้างต่ำ ประการที่สองความสำนึกในการเสียภาษีของประชาชนยังมีน้อย และประการที่สาม ระบบการจัดเก็บภาษีทางตรงโดยเฉพาะภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาฯยังไม่มีประสิทธิภาพดีพอ

2.2 ปัญหาประเภทของภาษีที่เรียกเก็บมีน้อยชนิด ระบบภาษีอากรไม่มีการเปลี่ยนแปลง ในแง่ของชนิดภาษีที่เรียกเก็บเป็นเวลาช้านาน ภาษีที่จัดเก็บซึ่งเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญมีเพียงไม่กี่ชนิด ได้แก่ ภาษีเงินได้ ภาษีการค้า ภาษีศุลกากร ภาษีสรรพสามิต เป็นต้น ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงของรายได้ภาษีอากรจึงขึ้นอยู่กับอัตราภาษีหรือการขยายฐานภาษีของภาษีแต่ละชนิด ดังนั้นกลุ่มผู้รับภาระภาษีจึงไม่กระจาย จึงควรที่จะจัดเก็บภาษีใหม่ ๆ เช่น ภาษีมรดก ภาษีผลไม่จากทุน เป็นต้น เพื่อกระจายภาระภาษี

2.3 ปัญหาด้านบริหารการจัดเก็บภาษีอากร การบริหารจัดการเก็บภาษีอากรหากจะให้สัมฤทธิ์ผลแล้ว ประชาชนผู้เสียภาษีจะต้องมีความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษี ในภาวะปัจจุบันความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษียังมีน้อย นอกจากนี้ในการบริหารจัดการเก็บภาษีอากรก็ประสบปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน ได้แก่

2.3.1 ปัญหาที่เกิดจากฝ่ายหน้าที่ผู้จัดเก็บภาษี มีดังนี้

ก. เจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บส่วนใหญ่ต้องทำงานหลายอย่าง จึงไม่มีความชำนาญเฉพาะด้าน เมื่อมีการแก้ไขกฎหมายแต่ละครั้งหากไม่ติดตามหรือค้นตัวอยู่เสมอก็อาจมีผลเสียต่อการประเมินภาษีได้

ข. ความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษี เจ้าหน้าที่บางระดับมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพในสภาพสังคมปัจจุบัน ดังนั้นเมื่อมีอำนาจในตำแหน่งหน้าที่เพื่ออำนวยความสะดวกประโยชน์ส่วนตนได้

ค. เจ้าหน้าที่อาจเรียกร้องรับสินบนโดยมิชอบโดยการร่วมมือกับผู้เสียภาษี โดยการประเมินภาษีต่ำกว่าความเป็นจริง เมื่อผู้เสียภาษีไม่ให้ความร่วมมือก็อาจหน่วงเหนี่ยวขั้นตอนพิธีการชำระภาษีให้ช้าลง

2.3.2 ปัญหาที่เกิดจากฝ่ายผู้เสียภาษี มีดังนี้

ก. ผู้ที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษี ยังขาดความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีหรือความเต็มใจที่จะเสียภาษี

ข. ภาษีสรรพสามิต หากจะมีการหลีกเลี่ยงภาษีก็อาจทำได้โดยการปลอมแปลงแสตมป์และนำแสตมป์ที่ใช้แล้วมาใช้ใหม่¹⁶

2.3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการคลัง

2.3.2.1 ทฤษฎีการกระจายอำนาจทางการคลัง

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงการกระจายอำนาจทางการเงินและการคลังไว้ เช่น

จรัส สุวรรณมาลา กล่าวว่า การกระจายอำนาจทางการคลังเป็นกลยุทธ์ด้านหนึ่งในหลายกลยุทธ์หลาย ๆ ด้านของการกระจายอำนาจ กล่าวเฉพาะการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นนั้น การกระจายอำนาจทางการคลังนับว่าเป็นกลยุทธ์ ที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง เนื่องจากระบบการคลังของประเทศต่าง ๆ มักจะซับซ้อนทั้งในการจัดเก็บภาษีและงบประมาณแผ่นดิน นอกจากนั้นรัฐบาลจะต้องใช้มาตรการทางการคลังเพื่อบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับมหภาคและจุลภาคพร้อม ๆ กันอีกด้วย ดังนั้นการกระจายอำนาจทางการ

¹⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 42 – 43.

คลังให้ประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจโดยรวม การกระจายความเจริญและความมั่นคงสู่ภูมิภาคต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมเสมอภาคกัน พร้อมกับการสนับสนุนการปกครองของตนเอง ของภูมิภาค และท้องถิ่นต่าง ๆ นั้น จึงเป็นเรื่องที่ซับซ้อน และอาจจำเป็นต้องทำการปรับปรุงระบบการคลังให้มีความยืดหยุ่นต่อสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา¹⁷

เครื่องมือหรือมาตรการทางการคลังที่รัฐบาลนำมาใช้สนับสนุนการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น มี 3 มาตรการหลัก คือ ภาษี และการหารายได้งบประมาณรายจ่าย และการกู้ยืม

ในด้านภาษีนั้น รัฐบาลอาจให้ภูมิภาค และท้องถิ่นมีอำนาจจัดเก็บภาษีท้องถิ่น (Local Taxes) บางประเภทในท้องถิ่นของตนเองได้ หรือท้องถิ่นมีรายได้จากภาษีประเภทร่วมกับรัฐบาลระดับชาติ (Revenue Sharing Taxea) นอกจากภาษีแล้วรัฐบาลอาจให้ท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินกิจกรรม เชิงพาณิชย์หรือกึ่งพาณิชย์ ซึ่งสามารถร่วมลงทุนกับเอกชนและเก็บค่าบริการจากประชาชนผู้ให้บริการได้

ในด้านงบประมาณรายจ่ายนั้น รัฐบาลสามารถสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่น โดยการจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นรายกิจกรรมหรือเงินอุดหนุนทั่วไปตามแต่กรณีเพื่อเพิ่มศักยภาพทางการเงินให้แก่ท้องถิ่น โดยหลักการแล้วท้องถิ่นที่มีศักยภาพทางการเงินการคลังต่ำกว่าจะได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนในสัดส่วนที่สูงกว่าท้องถิ่นที่มีฐานะร่ำรวยหรือมีศักยภาพทางการเงินสูงกว่า ทั้งนี้เพื่อช่วยลดความแตกต่างทางเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาคและชุมชนประการหนึ่ง และเพื่อสร้างหลักประกันว่าประชาชนทุกคนจะได้รับบริการสาธารณะพื้นฐานของรัฐอย่างเสมอภาคไม่ว่าบุคคลนั้นจะตั้งถิ่นฐานอยู่ ณ พื้นที่ใดของประเทศก็ตาม

ในเรื่องการกู้ยืมเงินนั้น รัฐบาลอาจอนุญาตให้ท้องถิ่นกู้เงินมาใช้ในโครงการลงทุน หรือใช้ดำเนินกิจกรรมหลักของตนเองได้ นอกจากนั้นรัฐบาลอาจสนับสนุนกู้เงินของท้องถิ่น โดยการเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้ของท้องถิ่น หรืออาจจัดตั้งสถาบันการเงินค้ำประกันเงินกู้ให้แก่ท้องถิ่น หรือสถาบันจัดหาเงินกู้ให้แก่ท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถกู้เงินได้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำและมีความสะดวก ฯลฯ เป็นต้น

อนึ่ง แม้ว่าการกระจายอำนาจทางการเมืองการคลังจะมีความสำคัญ และมักจะได้รับความสนใจจากบุคคลทั่วไปมากเป็นพิเศษ แต่ก็ควรได้ตระหนักว่า การกระจายอำนาจทางการเมืองการคลังเป็นเพียงมาตรการหนึ่ง (ในหลาย ๆ มาตรการ) ของการกระจายอำนาจ โดยหลักการแล้วมาตรการทางการเมืองการคลัง

¹⁷จรัส สุวรรณมาลา, **ปฏิรูประบบการคลังไทย : กระจายอำนาจสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2538), ไม่ปรากฏเลขหน้า.

ควรจะต้องสนับสนุนมาตรการด้านอื่น ๆ ดังนั้น รัฐบาลจึงไม่ควรเริ่มต้นด้วยการตั้งคำถามว่า ควรกระจายอำนาจทางการคลังอย่างไรดี? หากแต่ควรเริ่มต้นด้วยคำถามว่าควรจะพัฒนาประเทศ ในทิศทางใด อย่างไร จะปรับโครงสร้างและระบบการบริหารงานอย่างไรแล้ว จึงค้นหาวิธีการ กระจายอำนาจทางการคลังที่สนับสนุน โครงสร้างและระบบการบริหารที่กำหนดขึ้นไว้แล้ว

2.3.2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานคลังและงบประมาณ

การบริหารงานการคลังในระดับจุลภาค (Micro Approach) หมายถึง การบริหารจัดการ เกี่ยวกับกิจกรรมทางการคลังในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) มากที่สุด โดยอาจจะต้องวิเคราะห์ถึงประเด็น หรือตัวแปรทางการบริหารต่าง ๆ เช่น การจัดการองค์การ การวางแผน การกำหนดนโยบาย การดำเนินการ การประสานงาน ระบบการรายงาน การตรวจสอบควบคุม และการติดตามประเมินผล รวมถึงกระบวนการตัดสินใจและระบบข้อมูลของหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปในประเด็นปัญหา แต่ละเรื่องและหาแนวทางในการแก้ปัญหา ได้แก่ การบริหารงบประมาณแผ่นดิน การบริหาร การจัดเก็บภาษี ฯลฯ เป็นต้น¹⁸

การบริหารงานการคลังรัฐบาล มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การเมืองของรัฐบาล การคลังจึงมีวิวัฒนาการมาช้านาน ซึ่งอาจจะมีกำเนิดมาตั้งแต่รัฐบาลเริ่มมีความจำเป็นที่จะต้องหาแหล่งเงินมาเพื่อเป็นรายได้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การบริหารงานการคลังรัฐบาล ยังมีความสำคัญต่อบุคคลที่อาศัยอยู่ในระบบเศรษฐกิจแต่ละบุคคล ด้วย เพราะรัฐบาลทั้งนักบริหารในระบบราชการมีหน้าที่ตอบสนองความต้องการส่วนรวม หรือผลประโยชน์สาธารณะแก่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ของสังคมส่วนรวม ถ้ารัฐบาลกำหนดนโยบายการคลัง และบริหารงานคลังเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนแล้ว ความเจริญก็ย่อมกระจายไปอย่างทั่วถึง ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

อย่างไรก็ตาม โดยประเพณีปฏิบัติในนานาประเทศนั้น รัฐบาลมักจะอนุญาตให้ ท้องถิ่นจัดเก็บภาษีทั่วประเทศบางประเภท และสามารถนำไปใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของ ท้องถิ่นได้โดยตรง ซึ่งทำให้ท้องถิ่นสามารถวางแผนการเงินการคลังของท้องถิ่นได้ทั้งระบบ (ทั้งรายรับและรายจ่าย) นอกจากนั้นรัฐบาลท้องถิ่นในบางประเทศอาจเก็บภาษีบางประเภทเป็นการ พิเศษ (Special Tax) เช่น เก็บภาษีบางประเภทในอัตราสูงกว่าท้องถิ่นอื่น ๆ หรือเก็บภาษีชนิดใหม่ ในบางช่วงเวลา หรืออาจจะเก็บเป็นการถาวรก็ได้ รายได้จาก “ภาษีท้องถิ่น” เหล่านี้ย่อมถือเป็น

¹⁸พนม ทินกร ณ อยุธยา, **การบริหารงานการคลังรัฐบาล**, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ศิลป์สยามการพิมพ์, 2534).

รายได้เฉพาะของท้องถิ่นนั้น ๆ และถือว่าเป็นความเสียหายของผู้คนในชุมชนนั้น ๆ ที่ต้องการให้ท้องถิ่นพัฒนาหรือจัดบริการบางประเภทดีหรือมีคุณภาพสูงกว่าท้องถิ่นอื่น ๆ จะเอาไปรวมเข้าเป็นรายได้ของส่วนรวมไม่ได้

ความสำคัญของการคลังระดับท้องถิ่น องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของระบบการปกครองส่วนท้องถิ่น ก็คือการมีฐานะทางการคลังเป็นอิสระ หรือการมีอำนาจในการใช้จ่ายเงินด้วยตนเองได้ฐานะทางการคลังที่เป็นอิสระนั้นมีความสำคัญดังนี้

1. การมีงบประมาณเป็นของตนเอง หมายความว่า การมีรายรับ – รายจ่ายที่สามารถจะควบคุมดูแลและกำหนดนโยบายได้เอง มีอำนาจในการตัดสินใจได้ว่าจะใช้จ่ายอย่างไร ตามความต้องการของท้องถิ่น โดยตรง การมีฐานะทางการคลังที่เป็นอิสระจึงหมายถึงการมีอำนาจในการตัดสินใจด้วยตนเองนั่นเอง

2. ในทางกฎหมาย ความสามารถในการใช้จ่ายเงินด้วยตนเองได้ ก็คือลักษณะของการมีฐานะนิติบุคคลในทางปฏิบัติ คือ หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดูแลจัดการในผลประโยชน์ทรัพย์สินที่เป็นของส่วนท้องถิ่นได้ สามารถหารายได้และใช้จ่ายที่เป็นผลประโยชน์ของตนเองได้ มีข้อผูกมัดในทางกฎหมาย เช่น การทำนิติกรรม หรือทำสัญญาต่าง ๆ ในทางกฎหมายได้เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาในทางกฎหมาย การมีฐานะในทางการคลังที่เป็นอิสระจึงหมายถึงการมีฐานะนิติบุคคลในทางกฎหมาย

3. ในการบริหารการคลัง หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องสามารถใช้จ่ายเงินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด คือ การใช้งบประมาณได้อย่างคุ้มค่า ได้ประโยชน์สูงสุด และให้ได้รับผลตอบแทนหรือประโยชน์ที่กำหนดไว้มากที่สุด ลักษณะการบริหารการคลังของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงนับเป็นกิจกรรมหลักในฐานะที่เป็นหน่วยการปกครองตามเป้าหมายหรือนโยบายที่กำหนดไว้มากที่สุด

ลักษณะการบริหารการคลังของหน่วยปกครองส่วนท้องถิ่นจึงนับเป็นกิจกรรมหลักในฐานะที่เป็นหน่วยปกครองแห่งรัฐที่แตกต่างจากธุรกิจเอกชน หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องบริหารงบประมาณเพื่อตอบสนองนโยบายส่วนท้องถิ่นให้ได้มากที่สุดมากกว่าการแสวงหารายได้ หรือผลกำไรตอบแทนสูงสุด การมีฐานะการคลังเป็นอิสระจึงหมายถึงการมีความสามารถในการบริหารการคลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับภาษีอากร

2.4.1 ความหมายของคำว่า ภาษีอากร

อรพิน ผลสุวรรณ ให้คำจำกัดความของคำว่า ภาษี ไว้ดังนี้ “ภาษีคือเงินที่รัฐใช้อำนาจเรียกเก็บจากบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนหรือตามกฎหมายมหาชน เป็นการถาวร และไม่มีสิ่งตอบแทนให้โดยตรง ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความสามารถในการเสียภาษีของ (ประชาชน) ผู้เสียภาษี เพื่อครอบคลุมภาระรายจ่ายสาธารณะ หรือเพื่อการแทรกแซงอื่น ๆ ของรัฐ”

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528 ซึ่งให้คำนิยามของคำว่า ภาษีอากร ไว้ในมาตรา 3 ความว่า “ในพระราชบัญญัตินี้”

“ภาษีอากร” หมายความว่า ภาษี อากร และค่าภาคหลวงทุกชนิด และหมายความรวมถึง

1. แสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ
2. ค่าธรรมเนียมสำหรับการประทับตราไฟตามกฎหมายว่าด้วยไฟ
3. ค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับการนำเข้าตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
4. ค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาใน

ราชอาณาจักรซึ่งสินค้า

5. ค่าธรรมเนียมการส่งออกตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร
6. เงินสงเคราะห์ ผู้ส่งออกต้องเสียตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
7. ค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นภาษีอากรตามพระ ราชบัญญัติ¹⁹

พนม ทินกร ณ อยุธยา ได้ให้ความหมายของคำว่า ภาษีอากรไว้ 2 แนวคิด คือ ความหมายที่ 1 ภาษีอากรหมายถึง สิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บจากประชาชนและนำมาใช้เพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมโดยมิได้ให้ประโยชน์โดยตรงต่อผู้เสียภาษี

ความหมายที่ 2 ภาษีอากรหมายถึง รายได้หรือทรัพยากรที่ได้มีการเคลื่อนย้ายจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาลและได้ก่อให้เกิดภาระในการชำระคืนของรัฐบาล²⁰

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม ได้ให้คำนิยามของภาษีอากรว่ามีอยู่ 2 แนวคิด คือ

¹⁹อรพิน ผลสุวรรณ, อ้างถึงใน สิทธิศักดิ์ รูปขำดี, “แนวทางในการเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนในการชำระภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่”, *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2545, หน้า 17–18.

²⁰เรื่องเดียวกัน, หน้า 18.

1. แนวการบังคับการจัดเก็บภาษีอากร คือ สิ่งที่รัฐบาลบังคับจากราษฎรและนำมาใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม โดยมีได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษี

2. แนวการเคลื่อนย้ายทรัพยากรระหว่างภาคเอกชนกับภาครัฐบาล ภาษีอากร คือ เงินได้หรือทรัพยากรที่เคลื่อนย้ายระหว่างภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล ยกเว้นการกู้ยืมและการขายสินค้าหรือบริการในราคาทุนของรัฐบาล²¹

2.4.2 วัตถุประสงค์สำคัญในการจัดเก็บภาษีอากร

พนม ทินกร ณ อยุธยา ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากรพอสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ภาษีอากรเพื่อรายได้ สำหรับการใช้จ่ายในโครงการต่างๆ ของรัฐบาลมีความยืดหยุ่นจัดเก็บเพิ่มได้เมื่อเศรษฐกิจดี
2. ภาษีอากรเพื่อการควบคุม การบังคับเรียกเก็บเงินส่วนหนึ่งของประชาชนเป็นการจำกัดการบริโภคอุปโภค
3. ภาษีอากรเพื่อการจัดสรรและกระจายรายได้
4. ภาษีอากรเพื่อการชำระหนี้สินรัฐบาล
5. ภาษีอากรเพื่อเป็นเครื่องมือในนโยบายทางเศรษฐกิจในการจำกัดการลงทุนของธุรกิจบางประเภทเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ
6. ภาษีเพื่อเป็นเครื่องมือในนโยบายการคลังในภาวะการณ์ต่าง ๆ²²

2.4.3 หลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษี

มีนักเศรษฐศาสตร์ตั้งแต่สมัยของอาดัม สมิท (Adam smith) ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวิธีการจัดเก็บภาษีที่ดีมาเป็นเวลานานตั้งแต่ปี ค.ศ. 1776 ไว้ด้วยกัน 4 ประการ ได้แก่ 1. หลักความเป็นธรรม 2. หลักความแน่นอน 3. หลักความสะดวก 4. หลักความประหยัด และเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม ได้มีการวิวัฒนาการขึ้นมาตามลำดับจนถึงปัจจุบัน ซึ่งหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษี มี 7 ประการ พอจะสรุปหลักที่สำคัญได้ดังต่อไปนี้

²¹เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, **การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541), หน้า 107 – 109.

²²พนม ทินกร ณ อยุธยา, อ้างถึงใน สิทธิศักดิ์ รูปจำดี, “แนวทางในการเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนในการชำระภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่”, **วิทยานพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว, หน้า 18 – 19.

1. หลักความแน่นอน (Certainty) การบริหารการจัดเก็บที่มีประสิทธิภาพนั้น กฎหมายที่ใช้ในการเก็บภาษีทุกประเภทจะต้องมีความแน่นอน และเป็นที่ยึดถือแก่ผู้เสียภาษีทุกคน โดยเฉพาะในเรื่องฐานภาษี อัตราภาษี ตลอดจนวันเวลา และวิธีการที่จัดเก็บภาษีนั้น
2. หลักของการประหยัด (Low compliance and Collection costs) ต้องเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยที่สุด และเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีต่ำที่สุดด้วย
3. หลักของความเสมอภาค (Equity) การจัดเก็บภาษีที่ดีนั้นจะต้องก่อให้เกิดความยุติธรรมหรือความเสมอภาคในหมู่ผู้เสียภาษีทุกคน หลักความยุติธรรมในการเก็บภาษีนั้นเป็นหัวใจสำคัญของระบบภาษีที่ดี การพิจารณาความเป็นธรรมนั้นจะต้องพิจารณาความเป็นธรรมเกี่ยวกับภาษีที่จัดเก็บและความเป็นธรรมที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการจัดเก็บภาษีนั้น
4. หลักการยอมรับ (Acceptability) การบริหารการจัดเก็บภาษีอากรแต่ละประเภท จะทำได้ง่ายขึ้นถ้าหากประชาชนให้ความร่วมมือในการเสียภาษี อย่างไรก็ตามการที่ประชาชนจะยินดีให้ความร่วมมือในการเสียภาษีนั้น ภาษีอากรทุกชนิดที่จัดเก็บจากประชาชนจะต้องได้รับการยอมรับจากประชาชนส่วนใหญ่ด้วย
5. หลักของการเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ (Enforceability) ในระบบภาษีที่ดีนั้นภาษีอากรทุกประเภทจะจัดเก็บต้องสามารถทำการบริหารการจัดเก็บอย่างได้ผลในทางปฏิบัติ
6. หลักของการทำรายได้ (Productivity) ภาษีที่ดีสำหรับรัฐบาลนั้นควรเป็นภาษีที่สามารถทำรายได้ให้แก่รัฐบาลเป็นอย่างดีด้วย
7. หลักของความยืดหยุ่น (Flexibility) ภาษีที่ดีนั้นควรจะเป็นภาษีที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจของประเทศ หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษีได้ง่าย²³

2.4.4 ประเภทของภาษีท้องถิ่น

ภาษีท้องถิ่น หมายถึง ภาษีที่ท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (เฉพาะในเขตสภาพตำบล) เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร จัดเก็บเป็นรายได้ของตนเอง และนำรายได้นี้ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า รวมทั้งนำไปจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ ให้กับประชาชนในเขตตามอำนาจหน้าที่ เช่น การเก็บขยะมูลฝอย การดูแลถนนหนทาง ทางระบายน้ำ ไฟฟ้าสาธารณะ ตลาด และท่าเทียบเรือ เป็นต้น

ภาษีท้องถิ่นสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

²³เกริกเกียรติ พิพัฒนเสรีธรรม, **การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย**, อ่างแล้ว, หน้า 123 – 126.

2.4.4.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

2.4.4.1.1 ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน

ทรัพย์สินที่จะต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินในปีใดหรือไม่นั้น มีหลักพิจารณาดังนี้

1. ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ได้แก่ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น และที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่เจ้าของให้เช่า ที่ทำการ ค้าขาย ที่ไว้สินค้า ที่ประกอบการ อุตสาหกรรม ที่ให้ญาติบิดามารดา หรือผู้อยู่อาศัย และที่ใช้ประกอบกิจการอื่น ๆ เพื่อหารายได้ในปีที่ล่วงแล้ว

2. ไม่เป็นทรัพย์สินที่ได้รับยกเว้นตามข้อ 2

3. ในปีที่ล่วงมาแล้ว 1 ปี มีค่ารายปี หรือมีการใช้ประโยชน์ใน

ทรัพย์สินนั้น

2.4.4.1.2 ทรัพย์สินที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน คือ

1. พระราชวังอันเป็นส่วนของแผ่นดิน

2. ทรัพย์สินของรัฐบาลที่ใช้ในกิจการของรัฐบาลหรือสาธารณะ และทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการรถไฟโดยตรง

3. ทรัพย์สินของโรงพยาบาลสาธารณะ และโรงเรียนสาธารณะซึ่งกระทำกิจการอันมิใช่เพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคล และใช้เฉพาะในการรักษาพยาบาลและในการศึกษา

4. ทรัพย์สินซึ่งเป็นศาสนสมบัติอันใช้เฉพาะในศาสนกิจอย่างเดียวหรือเป็นที่อยู่ของสงฆ์

5. โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งปิดไว้ตลอดปี และเจ้าของมิได้อยู่เองหรือให้ผู้อยู่ นอกจากคนเฝ้าในโรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ หรือในที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกัน

6. โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างของการเคหะแห่งชาติที่ผู้เช่าซื้ออาศัยอยู่เอง โดยมีได้ใช้เป็นที่เก็บสินค้า

7. โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งเจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้แทน อยู่เฝ้ารักษาและซึ่งมิได้ใช้เป็นที่ไว้สินค้า ทำการค้า ประกอบการอุตสาหกรรม หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้

2.4.4.1.3 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน คือ เจ้าของทรัพย์สินตามข้อ 1) แต่ถ้าที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นของคนละเจ้าของ เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ นั้น เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีทั้งสิ้น

2.4.4.1.4 กำหนดระยะเวลาให้ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี

เจ้าของทรัพย์สิน คือ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ มีหน้าที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือน และที่ดิน (ภรด.2) ณ สำนักงานของท้องถิ่นซึ่งโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นตั้งอยู่ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

2.4.4.1.5 ฐานภาษีและอัตราภาษี

ฐานภาษีที่นำมาคิดคำนวณเพื่อเสียภาษี คือ ค่ารายปีของทรัพย์สินที่จะต้องเสียภาษี โดยเสียภาษีในอัตราร้อยละ 12.5 ของค่ารายปี ซึ่งคิดจากยอดรวมของค่ารายปีทั้งหมด โดยไม่มีการหักค่าใช้จ่ายหรือค่าลดหย่อนใด ๆ ทั้งสิ้น

ค่ารายปีของทรัพย์สิน คือ จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ โดยจะต้องคำนึงถึงทรัพย์สินนั้นตามความจริงแล้วควรจะให้เช่าได้เท่าใดจริง ๆ ในปีหนึ่งเป็นเกณฑ์

1. ในกรณีที่ทรัพย์สินนั้นให้เช่า ให้ถือว่าค่าเช่านั้นคือค่ารายปี

2. แต่ถ้าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรที่ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าค่าเช่านั้นมีจำนวนเงินอันสมควรที่จะให้เช่าได้ หรือเป็นกรณีที่หาค่าเช่าไม่ได้ เนื่องจากเจ้าของทรัพย์สินดำเนินกิจการเอง หรือด้วยเหตุประการอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจประเมินค่ารายปีได้ โดยเทียบเคียงกับค่ารายปี ของทรัพย์สินที่ให้เช่าที่มีลักษณะของทรัพย์สินดำเนินกิจการเอง หรือด้วยเหตุประการอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจประเมินค่ารายปีได้ โดยเทียบเคียงกับค่ารายปีของทรัพย์สินที่ให้เช่าที่มีลักษณะของทรัพย์สิน ขนาด พื้นที่ ทำเลที่ตั้ง และบริการสาธารณะที่ทรัพย์สินนั้นได้รับประโยชน์คล้ายคลึงกัน

2.4.4.1.6 หลักฐานที่ใช้ประกอบในการเสียภาษี

ภาษีโรงเรือนรายใหม่ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือน และที่ดินที่เริ่มเสียเป็นครั้งแรกต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภรด.2) และควรเตรียมหลักฐานประกอบการอื่น ๆ ดังนี้

หลักฐานที่จะต้องนำไปแสดง (ถ่ายเอกสาร) และรับรองสำเนาถูกต้อง

1. ใบอนุญาตปลูกสร้างอาคาร
2. ใบให้เลขหมายประจำบ้าน

3. สำเนาทะเบียนบ้าน/บัตรประจำตัวประชาชน
4. สำเนาโฉนดที่ดิน – สัญญาซื้อขายโรงเรือน
5. สัญญาเช่าโรงเรือน/สัญญาซื้อขายโรงเรือน
6. ทะเบียนพาณิชย์ – ทะเบียนการค้า – ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
7. หนังสือรับรองห้างหุ้นส่วน บริษัท – งบดุล
8. ใบอนุญาตตั้งหรือประกอบกิจการโรงงาน
9. ใบอนุญาตสะสมอาหารหรือใบอนุญาตประกอบกิจการค้า
10. หลักฐานอื่น ๆ ที่แสดงการเริ่มใช้ประโยชน์ของโรงเรือนที่เสียภาษี
11. สำเนาทะเบียนบ้านของโรงเรือนที่เสียภาษี
12. แผนที่ตั้งของโรงเรือนที่เสียภาษี
13. หนังสือมอบอำนาจ (กรณีมีผู้อื่นมายื่นแบบ ภรด.2 แทน)

13.1 ในกรณีที่โรงเรือนมีผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมกันหลายคน ให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมลงชื่อในแบบ ภรด.2 ในฐานะผู้รับประเมินทุกคน หรือจะมอบอำนาจให้คนใดคนหนึ่งก็ได้ การมอบต้องทำเป็นหนังสือและปิดอากรแสตมป์ตามกฎหมาย

13.2 กรณีโรงเรือนรายเก่า ผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินที่เคยยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินไว้แล้ว ให้นำใบเสร็จรับเงินค่าภาษีครั้งก่อนไปแสดงด้วย

2.4.4.1.7 ขั้นตอนในการติดต่อขอชำระภาษี

1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ยื่นแบบแสดงรายการหรือเสียภาษี โรงเรือนและที่ดิน (ภรด.2) พร้อมด้วยหลักฐาน
2. พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการตรวจสอบ และทำการประเมินแล้วแจ้งการประเมิน (ภรด.8) ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีทราบว่าต้องเสียภาษีเป็นจำนวนเงินเท่าใด
3. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเมื่อได้รับแจ้งการประเมินแล้ว จะต้องนำเงินค่าภาษีไปชำระภายใน 30 วัน นับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน มิฉะนั้นจะต้องเสียเงินเพิ่มอีก

2.4.4.1.8 เงินเพิ่ม

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินได้รับแจ้งการประเมินแล้ว จะต้องนำเงินค่าภาษีไปชำระภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน มิฉะนั้นจะต้องเสียภาษีเพิ่มอีกตามกฎหมาย ดังนี้

1. ถ้าชำระไม่เกิน 1 เดือน นับแต่วันพ้นกำหนดให้เพิ่มอีกร้อยละ 2.5 ของค่าภาษีที่ค้าง

2. ถ้าเกิน 1 เดือน แต่ไม่เกิน 2 เดือน ให้เพิ่มอีกร้อยละ 5 ของค่าภาษีที่ค้าง
3. ถ้าเกิน 2 เดือน แต่ไม่เกิน 3 เดือน ให้เพิ่มอีกร้อยละ 7.5 ของค่าภาษีที่ค้าง
4. ถ้าเกิน 3 เดือน แต่ไม่เกิน 4 เดือน ให้เพิ่มอีกร้อยละ 10 ของค่าภาษีที่ค้าง

2.4.4.1.9 บทกำหนดโทษ

1. ผู้ใดละเลยไม่แสดงข้อความใบแบบพิมพ์เพื่อแจ้งรายการทรัพย์สินตามความเป็นจริงตามความรู้เห็นของตนให้ครบถ้วน และรับรองความถูกต้องของข้อความดังกล่าว พร้อมทั้งลงวันที่เดือนปี และลงลายมือชื่อของตนกำกับไว้ เว้นแต่จะเป็นด้วยเหตุสุดวิสัย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท

2. ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกของพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่แจ้งรายการเพิ่มเติมรายละเอียดยิ่งขึ้นเมื่อเรียกหรือ ไม่นำพยานหลักฐานมาแสดงหรือไม่ตอบคำถามเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซักถาม หรือไม่ตอบคำถามเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซักถามผู้รับประเมินในเรื่องใบแจ้งรายการ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

3. ผู้ใดยื่นข้อความเท็จ หรือให้ถ้อยคำเท็จ หรือตอบคำถามด้วยคำอันเป็นเท็จหรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดง เพื่อหลีกเลี่ยงหรือจัดหาทางให้ผู้อื่นหลีกเลี่ยงการคำนวณค่ารายปีแห่งทรัพย์สินของตนตามที่ควรคดี หรือโดยความเท็จ โดยเจตนาละเลย โดยฉ้อโกง โดยอุบาย โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ทั้งสิ้นที่จะหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการคำนวณค่ารายปีแห่งทรัพย์สินของตนตามที่ควรคดีต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 500 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2.4.4.1.10 การอุทธรณ์การประเมินภาษี (ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่)

เมื่อผู้เสียภาษีได้รับแจ้งการประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่โดยเห็นว่าตนเองไม่มีหน้าที่ต้องเสีย หรือค่าภาษีสูงเกินไป หรือการประเมินไม่ถูกต้อง ก็มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ได้โดยขอแบบอุทธรณ์ (ภ.ร.ค. 9) ที่สำนักงานท้องถิ่นซึ่งยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีไว้ และจะต้องยื่นอุทธรณ์ ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับใบแจ้งการประเมิน และเมื่อได้รับแจ้งผลการชี้ขาดแล้ว

ยังไม่เป็นที่พอใจก็มีสิทธินำเรื่องร้องต่อศาลได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับความให้ทราบ คำชี้ขาด แต่ต้องชำระภาษีก่อนฟ้องทุกกรณี²⁴

2.4.4.2 ภาษีป้าย

2.4.4.2.1 ป้ายที่ต้องเสียภาษี

ป้ายที่ต้องเสียภาษีป้าย ได้แก่

1. ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ หรือโฆษณาการค้าหรือกิจการอื่น เพื่อหารายได้ไม่ว่าจะได้แสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใด ๆ ด้วยอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียน และสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใด ๆ ด้วยอักษร ภาพหรือเครื่องหมายที่เขียน และสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น

2. ไม่เป็นป้ายที่ได้รับการยกเว้นภาษี

2.4.4.2.2 ป้ายที่ไม่ต้องเสียภาษีป้าย

ป้ายที่ไม่ต้องเสียภาษีป้าย ได้แก่

1. ป้ายที่แสดงไว้ ณ โรงมหรสพและบริเวณของโรงมหรสพนั้นเพื่อโฆษณา
มหรสพ

2. ป้ายที่แสดงไว้ที่สินค้า หรือที่สิ่งหุ้มห่อหรือบรรจุสินค้า

3. ป้ายที่แสดงไว้ในบริเวณงานที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราว

4. ป้ายที่แสดงไว้ที่คนหรือสัตว์

5. ป้ายที่แสดงไว้ในอาคารที่ใช้ประกอบกิจการค้าหรือประกอบกิจการอื่นหรือภายในอาคารซึ่งเป็นที่รโหฐาน ทั้งนี้เพื่อหารายได้และแต่ละป้ายมีพื้นที่ไม่เกินที่กำหนดในกฎกระทรวง (กฎกระทรวงกำหนดว่าต้องเป็นป้ายที่มีพื้นที่ไม่เกินสามตารางเมตร) แต่ไม่รวมถึงป้ายตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์

6. ป้ายของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

7. ป้ายขององค์การที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ และหน่วยงานที่นำรายได้ส่งรัฐ

²⁴กรมการปกครอง, คู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475, (กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น, 2540), หน้า 3 – 10.

8. ป้ายของธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารเพื่อการสหกรณ์ และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

9. ป้ายของโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่แสดงไว้ ณ อาคารหรือบริเวณของโรงเรียนเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น

10. ป้ายของผู้ประกอบการเกษตรซึ่งค่าผลผลิตอันเกิดจากการเกษตรของตน

11. ป้ายของวัดหรือผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่ศาสนา หรือการกุศลสาธารณะโดยเฉพาะ

12. ป้ายของสมาคมหรือมูลนิธิ

13. ป้ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง คือ

ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่รถยนต์ส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ รถบดถนน หรือรถแทรกเตอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

14. ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่ล้อเลื่อนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน

15. ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่ยานพาหนะนอกเหนือ 2 ข้อข้างต้น โดยมีพื้นที่ไม่เกินห้าร้อยตารางเซนติเมตร

2.4.4.2.3 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย คือ

1. เจ้าของป้าย

2. ในกรณีที่ปรากฏแก่พนักงาน เจ้าหน้าที่ว่าไม่มีผู้ยื่นแบบแสดงรายการสำหรับภาษีป้ายใด เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจหาตัวเจ้าของป้ายนั้นได้ให้ถือว่าผู้ครอบครองป้ายนั้นเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย ถ้าไม่อาจหาตัวผู้ครอบครองป้ายนั้นได้ให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือที่ดินที่ป้ายนั้นติดตั้งหรือแสดงอยู่ เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายตามลำดับ

2.4.4.2.4 กำหนดระยะเวลาให้ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีป้าย

ให้เจ้าของป้ายที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีป้ายยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย (ภป.1)

ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

ในกรณีที่ติดตั้งหรือแสดงป้ายภายหลังเดือนมีนาคม หรือติดตั้งหรือแสดงป้ายใหม่แทนป้ายเดิม หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขป้ายอันเป็นเหตุให้ต้องเสียภาษีป้ายเพิ่มขึ้น ให้เจ้าของป้ายยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายภายใน 15 วัน นับแต่วันติดตั้งหรือแสดงป้าย หรือนับแต่วันที่เปลี่ยนแปลงแก้ไข แล้วแต่กรณี

2.4.4.2.5 อัตราค่าภาษี

ในการคำนวณภาษีป้าย คำนวณตามเนื้อที่ของป้ายโดยคิดค่าเป็นตารางเซนติเมตร

ดังนี้

1. ป้ายที่มีอักษรไทยล้วน ให้คิดอัตรา 3 บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร
2. ป้ายที่มีอักษรไทยปนกับอักษรต่างประเทศและหรือปนกับภาพและหรือเครื่องหมายอื่น ให้คิดอัตรา 20 บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร
3. ป้ายดังต่อไปนี้ ให้คิดอัตรา 40 บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร
 - ป้ายที่ไม่มีอักษรไทยไม่ว่าจะมีภาพหรือเครื่องหมายใดหรือไม่
 - ป้ายที่มีอักษรไทยบางส่วนหรือทั้งหมดอยู่ใต้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ
4. ป้ายที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขพื้นที่ป้าย ข้อความ ภาพ หรือเครื่องหมายบางส่วนในป้ายที่ได้เสียภาษีป้ายแล้ว อันเป็นเหตุให้ต้องเสียภาษีป้ายเพิ่มขึ้น ให้คิดอัตราตาม (1) (2) หรือ (3) แล้วแต่กรณี และให้เสียเฉพาะจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้น
5. ป้ายตาม (1) (2) หรือ (3) เมื่อคำนวณพื้นที่ของป้ายแล้ว ถ้ามีอัตราที่ต้องเสียภาษีต่ำกว่าป้ายละ 200 บาท ให้เสียภาษีป้ายละ 200 บาท

2.4.4.2.6 หลักฐานที่ใช้ประกอบการเสียภาษี

กรณีป้ายที่ติดตั้งใหม่ ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายที่ติดตั้งใหม่ ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย (ภป.1) และควรเตรียมหลักฐานประกอบการยื่นฯ ดังนี้

- บัตรประจำตัวประชาชน
- สำเนาทะเบียนบ้าน
- ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม
- หนังสือรับรองหุ้นส่วนบริษัท
- ใบอนุญาตติดตั้งป้ายหรือใบเสร็จรับเงินจากร้านทำป้าย

กรณีป้ายรายเก่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายที่เคยยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีป้ายไว้แล้วให้นำใบเสร็จรับเงินค่าภาษีครั้งสุดท้ายไปแสดงด้วย

2.4.4.2.7 ขั้นตอนในการติดต่อขอชำระภาษี

1. ผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีป้าย ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้าย (ภป.1) พร้อมด้วยหลักฐาน
2. พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเป็น 2 กรณี ดังนี้

2.1 กรณีที่ผู้เสียภาษีป้ายประสงค์จะชำระภาษีป้ายในวันขึ้นแบบแสดงรายการภาษีป้าย ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบและประเมินภาษีป้ายได้ทันที ให้แจ้งผู้เสียภาษีป้ายว่าจะต้องเสียภาษีเป็นจำนวนเท่าใด

2.2 กรณีผู้เสียภาษีป้ายไม่พร้อมจะชำระค่าภาษีในวันขึ้นแบบแสดงรายการภาษีป้าย พนักงานเจ้าหน้าที่จะมีหนังสือแจ้งการประเมิน (ภป.3) แจ้งจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระแก่ผู้เสียภาษี และผู้เสียภาษี ต้องมาชำระเงินค่าภาษีป้ายภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน มิฉะนั้นจะต้องเสียเงินเพิ่ม

2.4.4.2.8 เงินเพิ่ม

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายจะต้องเสียเงินเพิ่มในกรณีและอัตราดังต่อไปนี้

1. ไม่ขึ้นแบบแสดงรายการภาษีป้ายภายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสิบของค่าภาษีป้าย เว้นแต่กรณีที่เจ้าของป้ายได้ขึ้นแบบแสดงรายการภาษีป้ายก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะได้แจ้งให้ทราบถึงการละเว้นนั้น ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละห้าของค่าภาษีป้าย

2. ขึ้นแบบแสดงรายการภาษีป้ายโดยไม่ถูกต้องทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีป้ายลดน้อยลง ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสิบของค่าภาษีป้ายที่ประเมินเพิ่มเติม เว้นแต่กรณีที่เจ้าของป้ายได้มาขอแก้ไขแบบแสดงรายการภาษีป้ายให้ถูกต้องก่อนที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งการประเมิน

3. ไม่ชำระภาษีป้ายภายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละสองต่อเดือนของค่าภาษีป้าย

เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน ทั้งนี้ ไม่ให้นำเงินเพิ่มตาม (1.1) และ (1.2) มาคำนวณเป็นเงินเพิ่ม ตามข้อนี้ด้วย

2.4.4.2.9 บทกำหนดโทษ

1. ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ให้ถ้อยคำเท็จ ตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดงเพื่อหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีป้าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับตั้งแต่ 5,000 บาท ถึง 50,000 บาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

2. ผู้ใดจงใจไม่ขึ้นแบบแสดงรายการภาษีป้าย ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 5,000 บาท ถึง 50,000 บาท

3. ผู้ใดไม่แจ้งการรับโอนป้าย หรือไม่แสดงรายการเสียภาษีป้ายไว้ ณ ที่เปิดเผยสถานที่ประกอบกิจการ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ 1,000 บาท ถึง 10,000 บาท

4. ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งให้มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งบัญชี หรือเอกสารเกี่ยวกับ

ป้ายมาตรวจสอบภายในกำหนดเวลาอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับตั้งแต่ 1,000 บาท ถึง 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2.4.4.2.10 การอุทธรณ์การประเมินภาษี

เมื่อผู้เสียภาษีป้ายได้รับแจ้งการประเมิน (ภป.3) แล้ว เห็นว่าการประเมินนั้น ไม่ถูกต้องมีสิทธิอุทธรณ์การประเมินต่อผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้ที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายได้แก่

1. นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
2. ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
3. ปลัดเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา
4. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

โดยยื่นอุทธรณ์ผ่านพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายไว้ โดยต้องยื่นอุทธรณ์ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

ผู้อุทธรณ์มีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้บริหารท้องถิ่นต่อศาลภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์

2.4.4.2.11 การขอคืนเงินภาษีป้าย

ผู้เสียภาษีป้ายโดยไม่มีหน้าที่ต้องเสีย หรือเสียเกินกว่าที่ควรจะต้องเสีย ผู้มีสิทธิขอรับคืนเงินได้ โดยยื่นคำร้องขอคืนภายใน 1 ปี นับแต่วันที่เสียภาษีป้าย²⁵

2.4.4.3 ภาษีบำรุงท้องที่

2.4.4.3.1 ที่ดินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่

1. ที่ดินที่ต้องเสียบำรุงท้องที่ ได้แก่ พื้นที่ดิน และพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือที่มีน้ำด้วย ซึ่งเป็นที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลหรือคณะบุคคล ไม่ว่าจะส่วนบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล รวมทั้งที่ดินที่อยู่ในความครอบครองของเอกชน

2. ไม่เป็นที่ดินที่ได้รับการยกเว้นภาษีบำรุงท้องที่

2.4.4.3.2 ที่ดินที่ไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่

1. ที่ดินที่เป็นที่ตั้งพระราชวังอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน
2. ที่ดินที่เป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินหรือที่ดินของรัฐที่อยู่ในกิจการของรัฐหรือสาธารณะ โดยมีได้หาผลประโยชน์

²⁵กรมการปกครอง, คู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510, (กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น, 2540), หน้า 23 – 31.

3. ที่ดินของราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้ในกิจการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือสาธารณะ โดยมีได้หาผลประโยชน์

4. ที่ดินที่ใช้เฉพาะการพยาบาลสาธารณะ การศึกษา หรือการกุศลสาธารณะ

5. ที่ดินที่ใช้เฉพาะศาสนกิจศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของวัดไม่ว่าจะใช้ประกอบศาลเจ้าโดยมิได้หาผลประโยชน์

6. ที่ดินที่เป็นสุสานหรือฌาปนสถานสาธารณะ โดยมีได้รับประโยชน์ตอบแทน

7. ที่ดินที่ใช้ในการรถไฟ การประปา การไฟฟ้า หรือการทำเรือของรัฐ หรือใช้เป็นสนามบินของรัฐ

8. ที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือน ที่ต้องเสียภาษี โรงเรือนและที่ดินอยู่แล้ว

9. ที่ดินของเอกชนเฉพาะส่วนที่เจ้าของที่ดินยินยอมให้ทางราชการจัดให้เพื่อสาธารณประโยชน์ โดยเจ้าของที่ดินมิได้ใช้หรือหาผลประโยชน์ในที่ดินเฉพาะส่วนนั้น

10. ที่ดินที่เป็นที่ตั้งที่ทำการขององค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนาญพิเศษของสหประชาชาติ หรือองค์การระหว่างประเทศอื่น ในเมื่อประเทศไทยมีข้อผูกพันให้ยกเว้นตามอนุสัญญาหรือความตกลง

11. ที่ดินที่เป็นที่ตั้งที่ทำการของสถานทูต หรือสถานกงสุล ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติต่อกัน

12. ที่ดินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

2.4.4.3.3 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ คือ ผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินในวันที่ 1 มกราคมของปีใด มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีนั้น

2.4.4.3.4 กำหนดระยะเวลาให้ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี

ให้เจ้าของที่ดินซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ ยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน (ภท.5) ณ สำนักงานท้องถิ่น ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ภายในเดือนมกราคมของปีแรกที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดินแบบแสดงรายการที่ได้ยื่นไว้แล้ว ใช้ได้ทุกปีในรอบระยะเวลา 4 ปีนั้น (ยื่นแบบ 1 ครั้ง ใช้ได้ 4 ปี)

2.4.4.3.5 ฐานภาษีและอัตราภาษี

ฐานภาษี คือ ราคาปานกลางของที่ดินที่คณะกรรมการตีราคาปานกลางที่ดิน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี แต่งตั้ง ได้กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการจัดเก็บภาษี

2.4.4.3.6 หลักฐานที่ใช้ประกอบในการเสียภาษี

1. บัตรประจำตัวประชาชน
2. สำเนาทะเบียนบ้าน
3. หนังสือรับรองห้างหุ้นส่วนบริษัท
4. หลักฐานที่แสดงถึงการเป็นเจ้าของที่ดิน เช่น โฉนดที่ดิน น.ส.3
5. ใบเสร็จรับเงินค่าภาษีครั้งสุดท้าย (ถ้ามี)
6. หนังสือมอบอำนาจกรณีที่ให้ผู้อื่นมาทำการแทน

2.4.4.3.7 ขั้นตอนในการติดต่อขอชำระภาษี

1. การยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน กรณีผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินในวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการตีราคาปานกลางที่ดิน

1.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีหรือเจ้าของที่ดินยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน (ภบท.5) พร้อมด้วยหลักฐานที่ต้องใช้ต่อเจ้าพนักงานประเมินภายในเดือนมกราคมของปีที่มีการประเมินราคาปานกลางของที่ดิน

1.2 เจ้าพนักงานประเมินจะทำการตรวจสอบและคำนวณค่าภาษีแล้วแจ้งการประเมิน (ภบท.9 หรือ ภบท.10 แล้วแต่กรณี) ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีหรือเจ้าของที่ดินทราบว่าจะต้องเสียภาษีเป็นจำนวนเงินเท่าใด

1.3 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีหรือเจ้าของที่ดินจะต้องเสียภาษีภายในเดือนเมษายน ของทุกปี เว้นแต่กรณีได้รับใบแจ้งการประเมินหลังเดือนมีนาคม ต้องชำระภาษีภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

2. การยื่นแบบแสดงรายการที่ดิน กรณีเป็นเจ้าของที่ดินรายใหม่ หรือจำนวนเนื้อที่ดินเดิม เปลี่ยนแปลงไป

2.1 เจ้าของที่ดินที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนเนื้อที่ดินหรือเป็นผู้ได้รับโอนที่ดินขึ้นใหม่ ต้องมายื่นแบบแสดงรายการที่ดิน หรือยื่นคำร้องขอเปลี่ยนแปลงจำนวนเนื้อที่ดินต่อเจ้าพนักงานประเมินภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับ โอนหรือมีการเปลี่ยนแปลงโดยใช้แบบ ภบท.5 หรือ ภบท.8 แล้วแต่กรณี

2.2 เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับแบบแล้ว จะออกใบรับไว้ให้เป็นหลักฐาน

2.3 เจ้าพนักงานประเมินจะแจ้งให้เจ้าของที่ดินทราบว่าต้องเสียภาษีในปีต่อไปจำนวนเท่าใด

3. การยื่นแบบแสดงรายการที่ดินกรณีเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินอันเป็นเหตุ ให้การลดหย่อนเปลี่ยนแปลงไปหรือมีเหตุอย่างใดอย่างอื่นทำให้อัตราภาษีบำรุงท้องที่เปลี่ยนแปลงไป

3.1 เจ้าของที่ดินยื่นคำร้องตามแบบ ภบท.8 พร้อมด้วยหลักฐานที่ต้องใช้ต่อเจ้าพนักงานประเมินภายใน 30 วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน

3.2 เจ้าพนักงานประเมินจะออกใบรับให้

3.3 เจ้าพนักงานประเมินจะแจ้งให้เจ้าของที่ดินทราบว่าต้องเสียภาษีในปีต่อไปจำนวนเท่าใด

4. การขอชำระภาษีบำรุงท้องที่ในปีถัดไปจากปีที่มีการประกาศราคาปานกลางของที่ดิน ในปีต่อไปให้ผู้ประเมินนำใบเสร็จรับเงินของปีก่อน พร้อมกับเงินไปชำระภายในเดือนเมษายนของทุกปี

2.4.4.3.8 เงินเพิ่ม

เจ้าของที่ดินผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ที่ต้องเสียเงินเพิ่มในกรณีและอัตราดังต่อไปนี้

1. ไม่ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินภายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละ 10 ของค่าภาษีบำรุงท้องที่ เว้นแต่กรณีที่เจ้าของที่ดินได้ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินก่อนที่เจ้าพนักงานประเมินจะได้แจ้งให้ทราบถึงการละเว้นนั้น ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละ 5 ของค่าภาษีบำรุงท้องที่

2. ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินโดยไม่ถูกต้องทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ลดน้อยลง ให้เสียเงินเพิ่มร้อยละ 10 ของค่าภาษีบำรุงท้องที่ที่ประเมินเพิ่มเติม เว้นแต่กรณีเจ้าของที่ดินได้มาขอแก้ไขแบบแสดงรายการที่ดินให้ถูกต้องก่อนที่เจ้าพนักงานประเมินแจ้งการประเมิน

3. ชี้เขตแจ้งจำนวนเนื้อที่ดินไม่ถูกต้องต่อเจ้าพนักงานสำรวจ โดยทำให้จำนวนเงินที่จะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ลดน้อยลงให้เสียเงินเพิ่มอีก 1 เท่า ของค่าภาษีบำรุงท้องที่ที่ประเมินเพิ่มเติม

2.4.4.3.9 บทกำหนดโทษ

1. ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ให้ถ้อยคำเท็จ ตอบคำถามด้วยถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดงเพื่อหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. ผู้ใจจงใจไม่มาหรือไม่ยอมชี้เขต หรือไม่ยอมแจ้งจำนวนเนื้อที่ดิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3. ผู้ใดขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติการสำรวจเนื้อที่ดิน หรือปฏิบัติหน้าที่เพื่อการเร่งรัดภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ หรือขัดขวางเจ้าพนักงานประเมินในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

4. ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงาน ซึ่งสั่งให้มาให้ถ้อยคำหรือส่งบัญชีหรือเอกสารมาตรวจสอบหรือสั่งให้ปฏิบัติการเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการเร่งรัดภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระหรือไม่มาให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งเอกสารอันควรแก่เรื่องมาแสดงตามหนังสือเรียกของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

2.4.4.3.10 การลดหย่อนภาษีบำรุงท้องที่

บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินแปลงเดียวกัน หรือหลายแปลงที่อยู่ในเขตท้องถื่นและใช้ที่ดินนั้นเป็นที่อยู่อาศัยของตน เป็นที่เลี้ยงสัตว์ของตน หรือประกอบกิจกรรมของตน ให้ลดหย่อน ไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. ถ้าเป็นที่ดินในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสภาตำบล ให้ลดหย่อนได้ไม่เกิน 5 ไร่ แต่จะน้อยกว่า 3 ไร่ ไม่ได้ ตามที่กำหนดในข้อบังคับตำบลนั้น ๆ หรือข้อบัญญัติจังหวัดแล้วแต่กรณี

2. ถ้าเป็นที่ดินในเขตเทศบาลตำบล ให้ลดหย่อนได้ไม่เกิน 1 ไร่ แต่จะน้อยกว่า 200 ตารางวาไม่ได้ ตามที่กำหนดในเทศบัญญัติของเทศบาลนั้น ๆ

3. ถ้าเป็นที่ดินในเขตเมืองพัทยาและเขตเทศบาลเมืองนอกจากเขตเทศบาลตำบลให้ลดหย่อนได้ไม่เกิน 100 ตารางวา แต่จะ น้อยกว่า 50 ตารางวาไม่ได้ ตามที่กำหนดในเทศบัญญัติของเทศบาลนั้น ๆ หรือข้อบัญญัติเมืองพัทยา

4. ถ้าเป็นที่ดินในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ลดหย่อนได้ ดังนี้

4.1 ในท้องที่มีชุมชนหนาแน่นมาก ให้ลดหย่อน 100 ตารางวา

4.2 ในท้องที่มีชุมชนหนาแน่นปานกลาง ให้ลดหย่อน 1 ไร่

4.3 ในท้องที่ชนบท ให้ลดหย่อน 5 ไร่

ในกรณีที่บุคคลธรรมดาหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินร่วมกัน ให้ได้รับการลดหย่อนรวมกันตามหลักเกณฑ์ข้างต้นดังกล่าว

2.4.4.3.11 การอุทธรณ์

ถ้าเจ้าของที่ดินไม่เห็นพ้องด้วยกับราคาปานกลางที่ดิน หรือเมื่อได้รับแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่แล้ว เห็นว่าการประเมินนั้นไม่ถูกต้องมีสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ โดยยื่นอุทธรณ์ผ่านเจ้าพนักงานประเมินภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ประกาศราคาปานกลางของที่ดินหรือวันที่ได้รับการแจ้งประเมิน แล้วแต่กรณี

การอุทธรณ์ไม่เป็นการทุเลาการเสียภาษีบำรุงท้องที่ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้รอคำวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือคำพิพากษาของศาล

ผู้อุทธรณ์มีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ต่อศาลภายใน 30 วัน นับแต่วันที่รับคำแจ้งวินิจฉัยอุทธรณ์

2.4.4.3.12 การขอคืนภาษีบำรุงท้องที่

ผู้ใดเสียภาษีบำรุงท้องที่โดยไม่มีหน้าที่เสีย หรือเสียเกินกว่าที่ควรจะต้องเสีย ผู้นั้นมีสิทธิขอรับเงินคืนภายใน 1 ปี ได้โดยที่ยื่นคำร้องขอคืนภายใน 1 ปี นับแต่วันที่เสียภาษีบำรุงท้องที่²⁶

2.4.5 ขั้นตอนปฏิบัติการจัดเก็บภาษี แผนการปฏิบัติงานในการจัดเก็บภาษี

2.4.5.1 ขั้นตอนปฏิบัติการจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดิน

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดิน

- การเตรียมแบบพิมพ์ซึ่งใช้ในการจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดิน
- การประกาศให้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี โรงเรือนและที่ดิน
- การประเมินภาษี โรงเรือนและที่ดิน

ขั้นตอนที่ 2 การจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดิน

- การแจ้งประเมินภาษี โรงเรือนและที่ดิน
- การรับชำระภาษี โรงเรือนและที่ดิน
- การเร่งรัดจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดิน
- การอุทธรณ์ภาษี โรงเรือนและที่ดิน

²⁶กรมการปกครอง, คู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508, (กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น, 2540), หน้า 1 – 12.

ขั้นตอนที่ 3 บทกำหนดโทษและการดำเนินคดีเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษีโรงเรือน
และที่ดินเพิ่ม²⁷

2.4.5.2 ขั้นตอนปฏิบัติการจัดเก็บภาษีป้าย

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดเก็บภาษีป้าย

- การเตรียมแบบพิมพ์ซึ่งใช้ในการจัดเก็บภาษีป้าย
- การให้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีป้าย
- การประเมินภาษีป้าย

ขั้นตอนที่ 2 การจัดเก็บภาษีป้าย

- การแจ้งประเมินภาษีป้าย
- การรับชำระภาษีป้าย
- การขอรับภาษีป้ายคืน
- การเร่งรัดจัดเก็บภาษีป้ายที่ค้างชำระ
- การอุทธรณ์ภาษีป้าย

ขั้นตอนที่ 3 บทกำหนดโทษและการดำเนินคดีเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษีป้าย²⁸

2.4.5.3 ขั้นตอนปฏิบัติการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่

- การตีราคาปานกลางที่ดิน
- การสำรวจที่ดินเพื่อเสียภาษีบำรุงท้องที่
- การเตรียมแบบพิมพ์ซึ่งใช้ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่
- การประกาศให้เจ้าของที่ดินยื่นแบบแสดงรายการที่ดินเพื่อเสียภาษีบำรุงท้องที่
- การประเมินภาษีบำรุงท้องที่²⁹

ขั้นตอนที่ 2 การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่

- การแจ้งประเมินภาษีบำรุงท้องที่

²⁷กรมการปกครอง, คู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475, อ้างแล้ว, หน้า 17–18.

²⁸กรมการปกครอง, คู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510, อ้างแล้ว, หน้า 20–21.

²⁹กรมการปกครอง, คู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508, อ้างแล้ว, หน้า 50.

- การรับชำระภาษีบำรุงท้องที่
- การขอรับภาษีบำรุงท้องที่
- การเร่งรัดจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่
- การอุทธรณ์ภาษีบำรุงท้องที่³⁰

ขั้นตอนที่ 3 บทกำหนดโทษและการดำเนินคดีเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษีบำรุงท้องที่³¹

2.4.6 การดำเนินงานการจัดเก็บภาษี

จากการศึกษาคู่มือปฏิบัติงานและจากการสังเคราะห์การปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

2.4.6.1 ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี ขั้นตอนการปฏิบัติการจัดเก็บภาษี ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดขั้นสุดท้าย เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปเป็นแนวทางพัฒนาการดำเนินงานต่อไป โดยมีขั้นตอนในการจัดเก็บ คือ

- จัดให้มีการประชุมเพื่อชี้แจงข้อมูล เกี่ยวกับหน้าที่ในการเสียภาษีให้ประชาชนเข้าใจ
- ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการชำระภาษีนำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นและพัฒนาบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
- ชี้แจงให้ทราบถึงโทษตามกฎหมาย
- มีการจัดทำป้ายแสดงรายละเอียดขั้นตอนและวิธีการชำระภาษีไว้อย่างชัดเจน
- การสำรวจตรวจสอบข้อมูลทรัพย์สินก่อนแจ้งการประเมิน
- มีหนังสือแจ้งผู้ที่อยู่ในเกณฑ์เสียภาษีให้ทราบล่วงหน้า
- แจ้งการประเมินค่ารายปีให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีทราบก่อนที่จะชำระภาษี
- มีการสำรวจและจัดเตรียมแบบพิมพ์ต่างๆ ให้พร้อมและเพียงพอในการปฏิบัติงานการบริการประชาชนเป็นไปอย่างรวดเร็วและถูกต้อง
- มีป้ายแสดงขั้นตอนระยะเวลาการชำระภาษีแต่ละขั้นตอน
- ออกหนังสือแจ้งเตือน กรณีผู้ไม่ยื่นแบบภายในกำหนด (2 ครั้ง)
- มีหนังสือแจ้งเตือนกรณีผู้ไม่มาชำระภาษีภายในกำหนด (3 ครั้ง)
- ออกตรวจสอบ/ไปพบผู้ค้างชำระภาษี

³⁰เรื่องเดียวกัน, หน้า 64.

³¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 70.

- มีหนังสือเชิญผู้ที่ค้างชำระภาษีมาชี้แจง เพื่อขอทราบเหตุผล

2.4.6.2 ด้านการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์เป็นหัวใจสำคัญของการปฏิบัติงานจัดเก็บรายได้ทุกประเภท เพราะการประชาสัมพันธ์ย่อมมีความมุ่งหมายที่จะสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนทั่วไป ให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีให้แก่บ้านเมืองและให้ความร่วมมือกับทางราชการ

ลักษณะการประชาสัมพันธ์สามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ ทั้งการประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อประเภทต่างๆ ที่สำคัญคือ

- จัดทำป้ายแสดงการเชิญชวนไว้อย่างชัดเจน
- ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย, วิทยุ, โทรทัศน์, แผ่นพับ และออกไปประชาคมตาม

สถานที่ต่างๆ ตามที่กำหนด

2.4.6.3 ด้านสถานที่

การจัดเตรียมสถานที่เป็นเรื่องที่จำเป็นที่ไม่อาจมองข้ามได้ การมีสถานที่ปฏิบัติงานที่สะดวก บรรยากาศดี และสัมพันธ์กันกับขั้นตอนการทำงาน จะทำให้งานคล่องตัว รวดเร็วไม่ติดขัด

สถานที่ราชการมีบรรยากาศที่ชวนให้เคร่งเครียด และมีความเป็นทางการมากเกินไป จะทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเป็นมิตรที่ดีระหว่างประชาชนกับทางราชการ ฉะนั้นจึงมีการจัดชำระภาษีทั้งภายในและภายนอกสถานที่ ดังนั้นทางหน่วยงานจัดให้มีการบริการ คือ

- มีที่จอดรถสะดวกและมีความปลอดภัย
- มีที่พักรออย่างเพียงพอ
- สถานที่สะดวก เรียบร้อย และมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น น้ำดื่ม โทรทัศน์

หนังสือพิมพ์

- มีการออกรับชำระภาษีนอกสถานที่ตามจุดต่างๆ

2.4.6.4 ด้านเจ้าหน้าที่

การศึกษาอบรมเจ้าหน้าที่เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต่อการปฏิบัติงานหากมุ่งหวังให้เกิดประสิทธิภาพอย่างจริงจัง เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับการฝึกอบรม มีความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะในการปฏิบัติ ทำให้งานถูกต้อง รวดเร็ว และมีทัศนคติที่เหมาะสมต่อการทำงาน ทำให้มีความรับผิดชอบ ขยันขันแข็งและซื่อสัตย์ สุจริต รวมทั้งเป็นผู้สร้างภาพลักษณ์ที่ดีงามให้แก่ท้องถิ่น เจ้าหน้าที่เหล่านั้นก็จะเป็นกำลังสำคัญในการทำให้งานประสบผลสำเร็จด้วย³²

³² กรมการปกครอง, คู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510, อ่างแล้ว, หน้า 2-12.

2.4.7 แนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี

หน่วยงานกำหนดมาตรการจูงใจให้ประชาชนผู้เสียภาษีมาชำระภาษี โดยวางแนวทางหรือวิธีการดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม โดยกำหนดให้มีโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการคืนกำไรให้แก่ผู้เสียภาษี โครงการมอบรางวัล สำหรับผู้เสียภาษีดีเด่น การจับสลากให้รางวัล แก่ผู้ชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด มีการให้ผ่อนชำระภาษี และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการชำระภาษี

2.4.8 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี

ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีต่อการดำเนินงานจัดเก็บภาษี เพื่อจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐชา เชื้อทอง ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล ห้วยข้าวกล้า อำเภอลำดวน จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาและอุปสรรคในด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีประชาชนแม้จะมีป้ายบอกขั้นตอนการชำระภาษีอย่างชัดเจน แต่สถานที่ก็ยังไม่มีความเหมาะสมเท่าที่ควร เพราะคับแคบและไม่มีพื้นที่ให้ประชาชนนั่งรอบริเวณจุดรับชำระภาษี รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น เช่น น้ำดื่ม หนังสือพิมพ์
2. การกำหนดช่วงเวลาในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลมีความเหมาะสมดี และหลักปฏิบัติในการลดหย่อนภาษีมีแนวทางปฏิบัติกำหนดไว้อย่างชัดเจน แต่การออกพื้นที่สำรวจข้อมูลในการจัดเก็บภาษีและค่าบริการประชาชนยังไม่ครอบคลุมในทุกพื้นที่ และการประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึกในการเสียภาษีในระดับชุมชนยังไม่เพียงพอ รวมถึงการบังคับใช้ระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับยังไม่เคร่งครัดเท่าที่ควร
3. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการชำระภาษีน้อยมาก เพราะทางส่วนกลางก็ได้มีกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ กำหนดมาให้อย่างชัดเจน ประกอบกับประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีขาดจิตสำนึกและความเข้าใจในเรื่องการเสียภาษี โดยปัญหาที่พบบ่อยคือ การประเมินภาษีมีความซ้ำซ้อนและประชาชนขาดความกระตือรือร้นในการชำระภาษี เจ้าหน้าที่รัฐที่รับชำระภาษีไม่มีอำนาจแท้จริงในการบังคับใช้กฎหมาย และไม่มีกำหนดบทลงโทษแก่ประชาชนที่ครอบคลุมและชัดเจน ส่วนปัญหาในการปฏิบัติงานที่พบบ่อย คือ ข้อมูลข้าราชการประจำ จำนวนเจ้าหน้าที่รัฐที่ให้บริการเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีและงบประมาณในการสนับสนุนด้านงานจัดเก็บรายได้ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

4. ประชาชนเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวกับการชำระภาษีให้คำแนะนำและช่วยแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการชำระภาษีได้เป็นอย่างดี ทำงานรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ให้การต้อนรับประชาชนผู้มาเสียภาษีเป็นอย่างดี และไม่มี การเรียกเก็บค่าบริการอื่นเพิ่มเติม โดยการบริการเป็นไปตามลำดับก่อน – หลัง อย่างยุติธรรม รวมถึงเทศบาลได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ และเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อเสียภาษีเกี่ยวกับภาษีแต่ละประเภทอย่างชัดเจน ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจและเต็มใจในการจ่ายภาษี โดยเห็นว่าผู้ที่มิรายได้มีหน้าที่ในการเสียภาษี และภาษีที่เทศบาลจัดเก็บจะนำกลับมาพัฒนาท้องถิ่น และการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ในปัจจุบันมีความเหมาะสมอยู่แล้ว จึงไม่ควรที่จะเก็บภาษีและอากรดังกล่าวในอัตราที่เพิ่มขึ้น

5. ความเข้าใจและความเต็มใจในการจ่ายภาษีของประชาชนมีผลต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลห้วยข้าวกล้า³³

ศราวุธ ชัยชนะ ได้ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีท้องถิ่นในระดับค่อนข้างต่ำ
2. อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามทำให้เกิดความแตกต่างในระดับความรู้ความเข้าใจ³⁴

สิทธิศักดิ์ รูปขำดี ศึกษาเรื่องแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนในการชำระภาษีให้แก่องค์กรบริหารส่วนตำบลแม่เวณ อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นว่าแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนในการชำระภาษีให้กับองค์กรบริหารส่วนตำบลแม่เวณ ที่ได้มีการทำเป็นประจำทุกปีนั้นเป็นแนวทางที่พอใช้ได้

แนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือที่สำคัญ ได้แก่ การเชิญประชาชนมาเข้าร่วมประชุมเพื่อประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือในการจัดเก็บภาษี ซึ่งแจ้งให้ประชาชนทราบและเข้าใจเกี่ยวกับ

³³ณัฐชา เชื้อทอง, “ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลห้วยข้าวกล้า อำเภอจุน จังหวัดพะเยา”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2547, 83 หน้า.

³⁴ศราวุธ ชัยชนะ, “ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2547, 79 หน้า.

รายละเอียดในการจัดเก็บภาษี ตลอดจนการอธิบายให้ชาวบ้านเข้าใจถึงหน้าที่ของคนที่ต้องชำระภาษี แนวทางการชำระภาษีมักมีการติดตามและดักเตือนให้ชาวบ้านชำระภาษีให้ตรงตามกำหนด

ในด้านความร่วมมือ พบว่า ประชาชนให้ความร่วมมือในการชำระภาษีทุกประเภทให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างดี

ในส่วนของระบบการบริหารการจัดเก็บภาษีในด้านหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวน ประชาชนเห็นว่าหลักการจัดเก็บภาษียังไม่ดี แต่เห็นว่าวิธีการจัดเก็บภาษีที่องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการเป็นวิธีการที่จัดเก็บที่ดี สำหรับปัญหาอุปสรรคนั้น ประชาชนผู้เสียภาษีเห็นว่า อัตราภาษีที่เก็บสูงเกินไป วิธีการคำนวณภาษี และการประเมินภาษีซ้ำซ้อน เป็นต้น³⁵

พจนา พิษิตปัจจา ได้ศึกษาถึงความพยายามในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ความพยายามในการจัดเก็บภาษีโดยรวมอยู่ในระดับปกติ เช่นเดียวกับความพยายามในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ส่วนความพยายามในการจัดเก็บภาษีนอกเหนือจากนั้นอยู่ในระดับสูงกว่าปกติ การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดเก็บภาษีน้ำมัน โรงแรม และยาสูบ พบว่า ความสามารถแบ่งกลุ่มปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดเก็บภาษีได้ 4 กลุ่ม คือ กลุ่มปัจจัยทางการบริหารจัดการเก็บภาษี กลุ่มปัจจัยความพร้อมในการจัดเก็บภาษี กลุ่มปัจจัยความยืดหยุ่นในการจัดเก็บภาษี และกลุ่มปัจจัยด้านกฎหมาย

การจัดลำดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดเก็บภาษีน้ำมัน โรงแรม และยาสูบ พบว่าการจัดลำดับทั้งของกลุ่มเจ้าหน้าที่ส่วนการคลัง เจ้าหน้าที่ส่วนแผนและนโยบาย และกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ การกำหนดอัตราสูงสุดและต่ำสุดของภาษีดังกล่าวข้างต้นไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มเจ้าหน้าที่ส่วนการคลัง เจ้าหน้าที่ส่วนแผนและนโยบาย และกลุ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่³⁶

ประไพพิศ ถนิตถาวรณ ได้ศึกษาถึงความพยายามในการจัดเก็บของเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลจากการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีความสำคัญ คือ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่

³⁵สิทธิศักดิ์ รูปชาติ, “แนวทางในการเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนในการชำระภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2545, 88 หน้า.

³⁶พจนา พิษิตปัจจา, “ความพยายามในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2543, 100 หน้า.

จำนวนประชากรและรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรทั้งจังหวัดเชียงใหม่รวมกันสามารถอธิบายการจัดหารายได้ของเทศบาลแต่ละประเภทได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นรายได้หมวดทรัพย์สิน แต่เมื่อพิจารณาตัวแปรดังกล่าวข้างต้นแต่ละตัวกลับพบว่า โดยส่วนใหญ่ตัวแปรทั้งหมดไม่สามารถอธิบายการจัดหารายได้แต่ละประเภทได้ดีนัก แต่สามารถทำให้ทราบถึงทิศทางความสัมพันธ์ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดเชียงใหม่ดีจะส่งผลให้การจัดหารายได้ของเทศบาลมีมากขึ้น ยกเว้นรายได้จากการเก็บอากรฆ่าสัตว์ที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการลักลอบฆ่าสัตว์นอกเขตเทศบาลแล้วส่งเข้ามาจำหน่ายในเขตเทศบาล³⁷

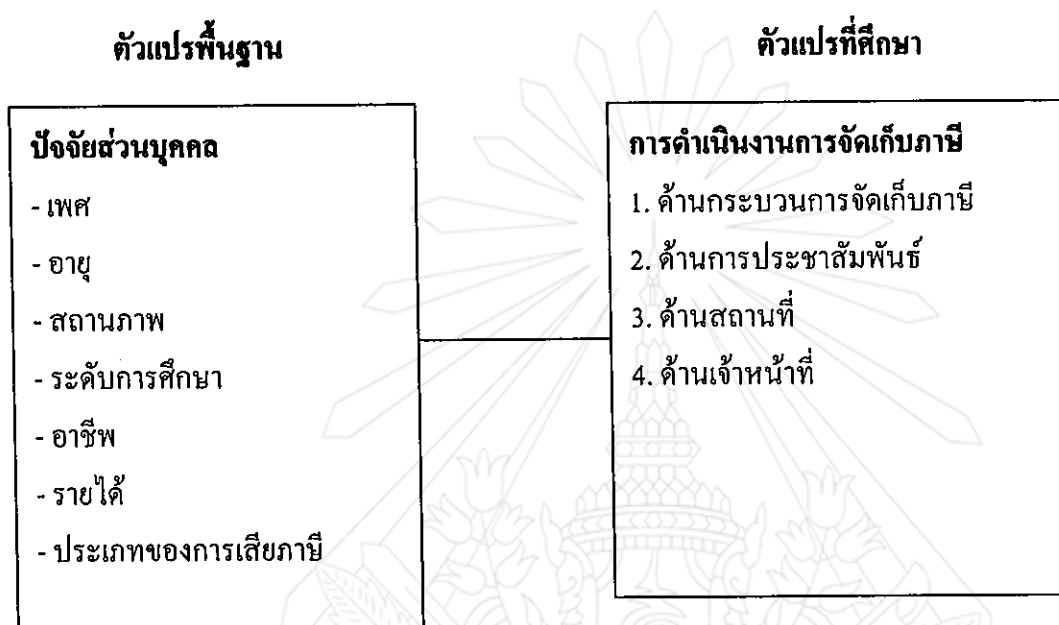
ผลของการวัดความพยายามในการจัดหารายได้ของเทศบาลนครเชียงใหม่ภายใต้สภาพการณ์ปกติ พบว่า เทศบาลนครเชียงใหม่และหรือรัฐบาลกลางได้ใช้ความพยายามในระดับปกติ ใกล้เคียงปกติและสูงกว่าปกติเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นรายได้ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีสุรา และภาษีสรรพสามิต ที่มีระดับความพยายามต่ำกว่าปกติ ใน พ.ศ. 2524 และ พ.ศ. 2526 นอกจากนี้ภาษีการค้าและรายได้หมวดเบ็ดเตล็ดมีระดับความพยายามต่ำกว่าปกติ ในปี พ.ศ. 2520 และรายได้หมวดทรัพย์สิน หมวดสาธารณูปโภค และกิจการพาณิชย์ มีระดับความพยายามต่ำกว่าปกติในปี พ.ศ. 2521 และ พ.ศ. 2522 เป็นต้นไป

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ส่วนใหญ่สามารถยืนยันสมมติฐานได้ว่า รายได้ที่ทำรายได้จริงและรายได้ที่ควรจะได้ของเทศบาลภายใต้สภาพปกติของการจัดเก็บภาษี มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับระดับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดกำแพงเพชร อีกทั้งความพยายามในการจัดหารายได้แต่ละชนิดในช่วงเวลาต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางการบริหารการเมือง และกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลในช่วงเวลานั้น

³⁷ ประไพพิศ ลิตตาภรณ์, “ความพยายามในการจัดเก็บของเทศบาลนครเชียงใหม่”, **วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2537, 98 หน้า.

2.6 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาคู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีอากร ส่วนพัฒนารายได้ท้องถิ่น สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย สามารถนำมาเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังนี้³⁸

³⁸กรมการปกครอง, คู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475 ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ภาษีป้าย พ.ศ. 2510, (กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น, 2540), หน้า 1 – 21.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนครชุมที่อยู่ในข่ายชำระภาษีทั้งสิ้น แบ่งออกเป็นผู้เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน จำนวน 224 คน ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ จำนวน 309 คน และผู้เสียภาษีป้าย จำนวน 117 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 650 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน จำนวน 83 คน ผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ จำนวน 115 คน และผู้เสียภาษีป้าย จำนวน 44 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 242 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้ประเภทของการจ่ายภาษีเป็นการจัดแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1. จำแนกตามประเภทชั้นภูมิโดยใช้ประเภทภาษีเป็นตัวแปรแบ่งชั้นภูมิ
2. กำหนดขนาดกลุ่มตามสัดส่วนของประชากรแต่ละชั้นภูมิ

3. ทำการสุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละชั้นภูมิโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ดังแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประเภทภาษี	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	224	83
ภาษีบำรุงท้องที่	309	115
ภาษีป้าย	117	44
รวม	650	242

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ได้แก่

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมืองจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 4 ศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

3.4 การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ

สำหรับการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี

2. ศึกษารูปแบบการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามแล้วนำเสนอให้อาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์ได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไข
4. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย
 - 4.1 รศ. ดร. สมชัย วงษ์นายะ อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 - 4.2 รศ. ดร. ศรัณย์ วงศ์คำจันทร์ อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 - 4.3 ผศ. ดร. สุนทรี ดวงทิพย์ อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 - 4.4 นายนิรศร์ ศรีโพธิ์ อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 - 4.5 นายวันชัย เทียนมงคล ปลัดเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
5. นำแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามที่ต้องการประเมิน (IOC) เลือกคำถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ สำหรับค่า IOC ที่ได้มีค่าระหว่าง 0.60 – 1.00
6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขนำเสนอให้อาจารย์ที่ศึกษานิพนธ์พิจารณาขอความเห็นชอบ แล้วนำมาจัดพิมพ์ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีการดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย นำเรียนนายกเทศมนตรีตำบลนครชุม เพื่อขออนุญาตเข้าไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากชุมชนในเขตเทศบาล
2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามที่เตรียมไว้ให้กับกลุ่มตัวอย่าง และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ดังนี้
 - ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง การดำเนินงานการจัดเก็บภาษีอยู่ในระดับมากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง การดำเนินงานการจัดเก็บภาษีอยู่ในระดับมาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง การดำเนินงานการจัดเก็บภาษีอยู่ในระดับปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง การดำเนินงานการจัดเก็บภาษีอยู่ในระดับน้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง การดำเนินงานการจัดเก็บภาษีอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. ข้อมูลแนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมืองจังหวัดกำแพงเพชร วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
4. ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แจกแจงความถี่ แล้วจัดลำดับความสำคัญ

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- 3.7.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 3.7.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 3.7.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 3 ผลการเสนอแนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏดังตารางที่ 4.1 – 4.7

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	108	44.60
หญิง	134	55.40
รวม	242	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 242 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 55.40 และเป็นเพศชาย จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 44.60 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จำนวน 26 คน คิดเป็นมากกว่าร้อยละ 10.80

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	31	12.80
25 – 35 ปี	24	9.90
36 – 45 ปี	58	24.00
46 – 55 ปี	86	35.50
มากกว่า 55 ปี	43	17.80
รวม	242	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 242 คน มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 46 – 55 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 รองลงมาอายุ 36 – 45 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 อายุมากกว่า 55 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 17.80 อายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 12.80 และมีอายุอยู่ระหว่าง 25 – 35 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.90

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว

สถานภาพทางครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
โสด	77	31.81
สมรส	132	54.55
หม้าย (คู่สมรสเสียชีวิตหรือหย่าร้าง)	33	13.64
รวม	242	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 242 คน มีสถานภาพทางครอบครัว สมรสแล้ว จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 รองลงมาโสด จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 31.81 และเป็นหม้าย (คู่สมรสเสียชีวิตหรือหย่าร้าง) จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	93	38.43
มัธยมศึกษาตอนต้น	41	16.94
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	49	20.25
อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	19	7.85
ปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี	40	16.53
รวม	242	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 242 คน มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 38.43 รองลงมามีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 วุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 41 คน คิดเป็น ร้อยละ 16.94 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 16.53 และมีวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 7.85

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	49	20.20
ค้าขายหรือกิจการส่วนตัว	129	53.30
ลูกจ้างหรือพนักงานของเอกชน	21	8.70
ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือลูกจ้างของหน่วยงานรัฐต่าง ๆ	30	12.40
อื่น ๆ	13	5.40
รวม	242	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 242 คน มีอาชีพค้าขาย จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 รองลงมามีอาชีพเกษตรกร จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 20.20 อาชีพข้าราชการ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 12.40 อาชีพลูกจ้าง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70 และมีอาชีพอื่น ๆ จำนวน 13 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.40

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	37	15.29
5,001 – 10,000 บาท	80	33.06
10,001 – 15,000 บาท	67	27.69
15,001 – 20,000 บาท	35	14.46
สูงกว่า 20,000 บาท	23	9.50
รวม	242	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 242 คน มีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 33.06 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 27.69 มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 15.29 มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 14.46 และมีรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 20,000 บาท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทของผู้เสียภาษี

ประเภทของผู้เสียภาษี	จำนวน	ร้อยละ
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	83	34.30
ภาษีบำรุงท้องที่	115	47.50
ภาษีป้าย	44	18.20
รวม	242	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 242 คน และเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 รองลงมาเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 34.30 และเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 18.20

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

รายละเอียดเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ปรากฏดังตารางที่ 4.8 – 4.11

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม

ด้านที่	ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี	3.65	.52	มาก
2.	ด้านการประชาสัมพันธ์	3.40	.63	ปานกลาง
3.	ด้านสถานที่	3.55	.63	มาก
4.	ด้านเจ้าหน้าที่	4.10	.64	มาก
รวม		3.68	.43	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านเจ้าหน้าที่ รองลงมา คือ ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี และด้านสถานที่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงาน การจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้าน กระบวนการจัดเก็บภาษี

ข้อที่	ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	เทศบาลได้ชี้แจงและให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่ในการเสียภาษีให้ประชาชนเข้าใจ	3.82	1.05	มาก
2.	มีการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจถึงประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อมีการชำระภาษีให้กับเทศบาล	3.60	.93	มาก
3.	มีการชี้แจงถึงโทษที่จะได้รับในทางกฎหมาย ถ้าไม่ชำระภาษีตามที่รัฐกำหนด	3.26	.90	ปานกลาง
4.	มีป้ายแสดงรายละเอียดขั้นตอนและวิธีการชำระภาษีแต่ละประเภทอย่างชัดเจน	3.73	.82	มาก
5.	มีการสำรวจข้อมูลทรัพย์สินก่อนแจ้งการประเมิน	3.56	.85	มาก
6.	มีหนังสือแจ้งผู้ที่อยู่ในเกณฑ์เสียภาษีให้ยื่นแบบชำระภาษีตามกำหนด	3.66	.81	มาก
7.	มีการแจ้งประเมินค่ารายปีที่ประชาชนต้องชำระภาษี	3.59	.76	มาก
8.	มีการเตรียมแบบพิมพ์เกี่ยวกับการยื่นแบบชำระภาษีไว้อย่างเพียงพอ	4.11	.74	มาก
9.	มีการรับชำระภาษีตามลำดับก่อน - หลังอย่างยุติธรรม	4.05	.67	มาก
10.	ขั้นตอนและการวิธีการยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษีมีขั้นตอนไม่ยุ่งยาก	4.02	.69	มาก
11.	ขั้นตอนการชำระภาษีแต่ละขั้นตอนใช้เวลาอย่างเหมาะสม	3.94	.71	มาก
12.	กระบวนการรับชำระภาษีมีความรวดเร็ว	3.99	.70	มาก
13.	เจ้าหน้าที่ส่งหนังสือเตือนซ้ำสำหรับผู้ที่ไม่ยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อชำระภาษี	3.57	.99	มาก
14.	เจ้าหน้าที่ส่งหนังสือเตือนซ้ำเพื่อเร่งรัดผู้ที่ยังไม่ได้ชำระภาษี	3.33	.89	ปานกลาง
15.	เจ้าหน้าที่ทำหนังสือเชิญผู้ที่ค้างชำระภาษีมาพบเพื่อขอทราบเหตุผลที่ไม่ชำระภาษี	2.62	1.06	ปานกลาง
รวม		3.65	.52	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 8 มีการเตรียมแบบพิมพ์เกี่ยวกับการยื่นแบบชำระภาษีไว้อย่างเพียงพอ รองลงมา คือ ข้อ 9 มีการรับชำระภาษีตามลำดับก่อน – หลังอย่างยุติธรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 15 เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ทำหนังสือเชิญผู้ที่ค้างชำระภาษีมาพบเพื่อขอทราบเหตุผลที่ไม่ชำระภาษี

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงาน การจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการ ประชาสัมพันธ์

ข้อที่	ด้านการประชาสัมพันธ์	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	มีการจัดทำป้ายแสดงการเชิญชวนประชาสัมพันธ์ให้ไปชำระภาษีไว้อย่างชัดเจน	3.97	1.06	มาก
2.	มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย เพื่อให้ประชาชนได้ทราบเกี่ยวกับการชำระภาษี	3.93	.87	มาก
3.	มีการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุโทรทัศน์เพื่อให้ประชาสัมพันธ์ได้ทราบเกี่ยวกับการชำระภาษี	2.50	1.31	ปานกลาง
4.	มีการจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับการชำระภาษีแจกประชาชน	3.30	.88	ปานกลาง
5.	มีการออกไปประชาสัมพันธ์ อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องภาษี	3.32	1.14	ปานกลาง
รวม		3.40	.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ด้านการประชาสัมพันธ์ ของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 1 มีการจัดทำป้ายแสดงการเชิญชวนประชาสัมพันธ์ให้ไปชำระภาษีไว้อย่างชัดเจน รองลงมา คือ ข้อ 2 มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย เพื่อให้ประชาชนได้ทราบเกี่ยวกับการชำระภาษี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 3 มีการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุโทรทัศน์เพื่อให้ประชาสัมพันธ์ได้ทราบเกี่ยวกับการชำระภาษี

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านสถานที่

ข้อที่	ด้านสถานที่	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	มีสถานที่จอดรถสำหรับประชาชนที่มาใช้บริการชำระภาษีอย่างพอเพียงและปลอดภัย	3.97	.85	มาก
2.	มีสถานที่นั่งพักสำหรับประชาชนระหว่างการรอชำระภาษีอย่างพอเพียง	3.79	.86	มาก
3.	สถานที่ภายในและบริเวณที่รับชำระภาษีมีความสะอาดเรียบร้อย	3.84	.81	มาก
4.	มีสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับประชาชนระหว่างการรอชำระภาษี เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ น้ำดื่ม	3.69	.91	มาก
5.	มีการออกรับชำระภาษีนอกสถานที่ตามจุดต่าง ๆ	3.85	.80	มาก
6.	มีการรับบริการชำระภาษีวันหยุดราชการ	2.19	1.22	น้อย
รวม		3.55	.63	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีด้านสถานที่ ของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 มีสถานที่จอดรถสำหรับประชาชนที่มาใช้บริการชำระภาษีอย่างพอเพียงและปลอดภัย รองลงมา คือ ข้อ 5 มีการออกรับชำระภาษีนอกสถานที่ตามจุดต่าง ๆ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือ ข้อ 6 มีการรับบริการชำระภาษีวันหยุดราชการ

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเจ้าหน้าที่

ข้อที่	ด้านเจ้าหน้าที่	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	เจ้าหน้าที่มีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการประชาชน	3.83	.87	มาก
2.	เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีโดยไม่เรียกเก็บค่าบริการใด ๆ เพิ่มอีก	4.00	1.05	มาก
3.	เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องของภาษี	4.18	.84	มาก
4.	เจ้าหน้าที่ยิ้มแย้ม แจ่มใสในการให้บริการต่อประชาชน	4.24	.83	มาก
5.	เจ้าหน้าที่พูดจาสุภาพไพเราะ	4.26	.85	มาก
6.	เจ้าหน้าที่มีความซื่อสัตย์ สุจริตและตั้งใจทำงานอย่างมาก	4.31	.79	มาก
7.	เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือประชาชน เช่น เขียนแบบฟอร์ม ช่วยคิดคำนวณภาษี ฯลฯ	3.93	.64	มาก
รวม		4.10	.64	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีด้านเจ้าหน้าที่ ของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 เจ้าหน้าที่มีความซื่อสัตย์ สุจริตและตั้งใจทำงานอย่างมาก รองลงมา คือ ข้อ 5 เจ้าหน้าที่พูดจาสุภาพไพเราะ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1 เจ้าหน้าที่มีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการประชาชน

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานในการวิจัย

การทดสอบสมมติฐาน จัดลำดับความสำคัญสรุปได้ดังตารางที่ 4.13 – 4.18

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามเพศ

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	108	3.74	0.45	2.231	0.233
หญิง	134	3.61	0.41		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามประเภทการเสียภาษี

ประเภทการเสียภาษี	N	\bar{X}	S.D	แปลผล
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	83	3.62	0.52	มาก
ภาษีบำรุงท้องที่	115	3.70	0.31	มาก
ภาษีป้าย	44	3.69	0.49	มาก
รวม	242	3.67	0.43	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามประเภทการเสียภาษีโดยภาพรวม มีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก และแยกตามช่วงประเภทการเสียภาษี มีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามประเภทการเสียภาษี

ประเภทการเสียภาษี	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.350	2	0.175	0.924	0.398
ภายในกลุ่ม	43.956	239	0.189		
รวม	44.306	241			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามประเภทการเสียภาษี โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า ความแปรปรวนของความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามประเภทการเสียภาษี 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี จำแนกตามเพศ

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	108	3.73	0.52	2.041	0.402
หญิง	134	3.59	0.51		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี จำแนกตามประเภทการเสียภาษี

ประเภทการเสียภาษี	N	\bar{X}	S.D	แปลผล
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	83	3.53	0.61	มาก
ภาษีบำรุงท้องที่	115	3.73	0.37	มาก
ภาษีป้าย	44	3.68	0.62	มาก
รวม	242	3.65	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี จำแนกตามประเภทการเสียภาษีโดยภาพรวม มีความคิดเห็น ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษีอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.65) และแยกตามช่วงประเภทการเสียภาษี ด้านการจัดการเก็บภาษี มีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี จำแนกตามประเภทการเสียภาษี

ประเภทการเสียภาษี	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2.046	2	1.023	3.834	0.230
ภายในกลุ่ม	62.973	239	0.267		
รวม	65.019	241			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.18 ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี จำแนกตามประเภทการเสียภาษี โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า ความแปรปรวนของความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี จำแนกตามประเภทการเสียภาษี 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านประชาสัมพันธ์ จำแนกตามเพศ

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	108	3.35	0.67	0.712	0.477
หญิง	134	3.41	0.58		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ด้านประชาสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านประชาสัมพันธ์ จำแนกตามประเภทการเสียภาษี

ประเภทการเสียภาษี	N	\bar{X}	S.D	แปลผล
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	83	3.46	0.73	ปานกลาง
ภาษีบำรุงท้องที่	115	3.26	0.45	ปานกลาง
ภาษีป้าย	44	3.59	0.72	มาก
รวม	242	3.39	0.62	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านประชาสัมพันธ์ จำแนกตามประเภทการเสียภาษี โดยภาพรวม มีความคิดเห็น ด้านประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และแยกตามช่วงประเภทการเสียภาษี ด้านประชาสัมพันธ์ มีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านประชาสัมพันธ์ จำแนกตามประเภทการเสียภาษี

ประเภทการเสียภาษี	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4.104	2	2.052	5.434	0.534
ภายในกลุ่ม	89.116	239	0.378		
รวม	93.220	241			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.21 ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านประชาสัมพันธ์ จำแนกตามประเภทการเสียภาษี โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า ความแปรปรวนของความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านประชาสัมพันธ์ จำแนกตามประเภทการเสียภาษี 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ด้านประชาสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.22 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านสถานที่ จำแนกตามเพศ

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	108	3.73	0.61	3.758	0.239
หญิง	134	3.43	0.59		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ด้านสถานที่ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้เสียหายที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านสถานที่ จำแนกตามประเภทการเสียภาษี

ประเภทการเสียภาษี	N	\bar{X}	S.D	แปลผล
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	83	3.68	0.66	มาก
ภาษีบำรุงท้องที่	115	3.46	0.60	ปานกลาง
ภาษีป้าย	44	3.62	0.53	มาก
รวม	242	3.56	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เสียหายที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านสถานที่ จำแนกตามประเภทการเสียภาษี โดยภาพรวม มีความคิดเห็น ด้านสถานที่ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.56) และแยกตามช่วงประเภทการเสียภาษี ด้านสถานที่ มีรายละเอียดดังในตารางที่ 26

ตารางที่ 4.24 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เสียหายที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านสถานที่ จำแนกตามประเภทการเสียภาษี

ประเภทการเสียภาษี	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2.471	2	1.235	3.233	0.052
ภายในกลุ่ม	90.937	239	0.382		
รวม	93.408	241			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.24 ความคิดเห็นของผู้เสียหายที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านสถานที่ จำแนกตามประเภทการเสียภาษี โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า ความแปรปรวนของความคิดเห็นของผู้เสียหายที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนคร

ชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านสถานที่ จำแนกตามประเภทการเสี่ยภานี 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภานี ด้านสถานที่ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.25 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้เสี่ยภานีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภานีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเจ้าหน้าที่ จำแนกตามเพศ

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	108	4.17	0.62	1.678	0.095
หญิง	134	4.03	0.66		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภานี ด้านเจ้าหน้าที่ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้เสี่ยภานีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภานีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเจ้าหน้าที่ จำแนกตามประเภทการเสี่ยภานี

ประเภทการเสี่ยภานี	N	\bar{X}	S.D	แปลผล
ภานีโรงเรือนและที่ดิน	83	3.80	0.60	มาก
ภานีบำรุงท้องที่	115	4.36	0.58	มาก
ภานีป่า	44	3.95	0.60	มาก
รวม	242	4.09	0.65	มาก

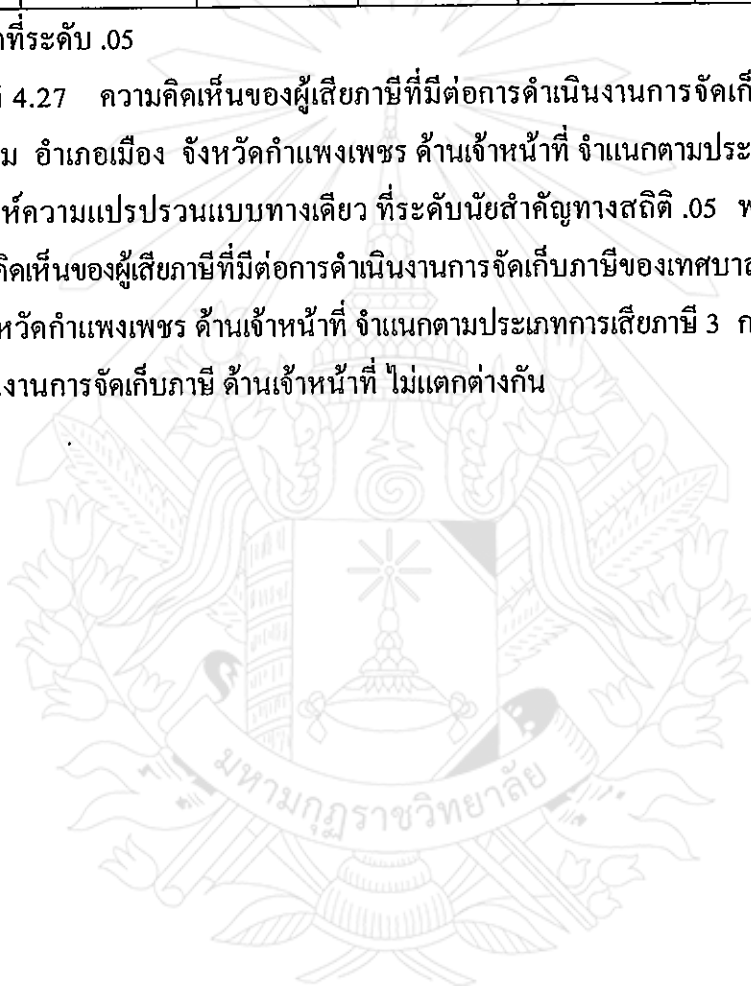
จากตารางที่ 4.26 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เสี่ยภานีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภานีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเจ้าหน้าที่ จำแนกตามประเภทการเสี่ยภานี โดยภาพรวม มีความคิดเห็น ด้านเจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับมาก และแยกตามช่วงประเภทการเสี่ยภานี ด้านเจ้าหน้าที่ มีรายละเอียดดังในตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเจ้าหน้าที่ จำแนกตามประเภทการเสียภาษี

ประเภทการเสียภาษี	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	16.029	2	8.015	22.272	0.681
ภายในกลุ่ม	85.645	239	0.360		
รวม	101.674	241			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.27 ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเจ้าหน้าที่ จำแนกตามประเภทการเสียภาษี โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า ความแปรปรวนของความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเจ้าหน้าที่ จำแนกตามประเภทการเสียภาษี 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ด้านเจ้าหน้าที่ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการเสนอแนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

แนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัด
กำแพงเพชร ปรากฏดังตารางที่ 4.28 – 4.29

ตารางที่ 4.28 แสดงความถี่ และร้อยละ ของแนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาล
ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ในเรื่องแนวทางในการเก็บภาษี ที่จะทำ
ให้ผู้เสียภาษียินดีที่จะเสียภาษี / ส่งเสริมให้เสียภาษี

ข้อที่	แนวทางในการเก็บภาษีที่จะทำให้ผู้เสียภาษี ยินดีที่จะเสียภาษี / ส่งเสริมให้เสียภาษี	ความถี่
1.	การจับสลากชิงรางวัลแก่ผู้ชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด	184
2.	มีหนังสือเตือนให้ชำระภาษี	158
3.	การแจกของชำร่วยแก่ผู้ชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด	133
4.	ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เสียภาษี	127
5.	การผ่อนชำระภาษีกรณีผู้เสียภาษีตั้งแต่ 9,000 บาทขึ้นไประยะเวลา 3 เดือน	112
6.	ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงประโยชน์ของการเสียภาษี	112
7.	เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น/มีส่วนร่วมกำหนดแนวทาง การ ชำระภาษี	97
8.	ประชาสัมพันธ์ให้ทราบบทกำหนดโทษ	89
9.	ให้จัดเวทีประชาคมเพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น	78
10	อื่น ๆ	14

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 242 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทาง การ
ดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ในเรื่อง
แนวทางในการเก็บภาษีที่จะทำให้ผู้เสียภาษียินดีที่จะเสียภาษี / ส่งเสริมให้เสียภาษี โดยมีแนวทาง
การพัฒนาที่สำคัญที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การจับสลากชิงรางวัลแก่ผู้ชำระภาษีภายในระยะเวลาที่
กำหนด จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 76.00 มีหนังสือเตือนให้ชำระภาษี จำนวน 158 คน
คิดเป็นร้อยละ 65.30 และการแจกของชำร่วยแก่ผู้ชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด จำนวน
133 คน คิดเป็นร้อยละ 54.95

ตารางที่ 4.29 แสดงความถี่ ร้อยละ ของแนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล นครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ในเรื่องวิธีการในการให้ความสะดวก แก่ผู้เสียภาษี

ข้อที่	วิธีการในการให้ความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี	ความถี่
1.	ออกบริการนอกสถานที่	218
2.	ออกบริการนอกเวลาราชการ	142
3.	แบบฟอร์มเข้าใจง่าย	132
4.	ชำระภาษีผ่านธนาคาร	79
5.	ชำระภาษีทางไปรษณีย์	65
6.	ชำระภาษีทางคอมพิวเตอร์	37
7.	อื่น ๆ	4

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 242 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานในเรื่องวิธีการในการให้ความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ออกบริการนอกสถานที่ จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 90.10 ออกบริการนอกเวลาราชการ จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 58.70 และแบบฟอร์มเข้าใจง่าย จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50

**ตอนที่ 5 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาล
ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร**

ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ และจัดลำดับ
ความสำคัญสรุปได้ดังตารางที่ 4.30-4.33

**ตารางที่ 4.30 แสดงข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี**

ลำดับที่	ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี	ความถี่
1.	ควรอธิบายให้ประชาชนเข้าใจถึงรายละเอียดและหน้าที่ในการชำระภาษี ของผู้เสียภาษี	22
2.	ควรจัดสรรเวลาในการจัดเก็บภาษีให้รวดเร็ว	8
3.	ควรอธิบายให้ประชาชนได้ทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำเงิน ภาษีไปใช้	7
4.	ควรทำหนังสือแจ้งผู้ค้างชำระภาษีอีกครั้ง	4
5.	ควรออกนอกพื้นที่ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษทางกฎหมายในการไม่ชำระภาษี แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษี	3
6.	ควรมีการคำนวณภาษีและประเมินภาษีที่ถูกต้องและเป็นธรรม	2

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของ
เทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี พบว่า มี
แนวทางที่สำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ควรอธิบายให้ประชาชนเข้าใจถึงรายละเอียดและหน้าที่ในการ
ชำระภาษีของผู้เสียภาษี ควรจัดสรรเวลาในการจัดเก็บภาษีให้รวดเร็ว และควรอธิบายให้ประชาชนได้
ทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำเงินภาษีไปใช้

ตารางที่ 4.31 แสดงข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการประชาสัมพันธ์

ลำดับที่	ด้านการประชาสัมพันธ์	ความถี่
1.	ควรมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายเกี่ยวกับการชำระภาษีบ่อย ๆ	23
2.	ควรติดป้ายประกาศเกี่ยวกับการชำระภาษีก่อนล่วงหน้า	7
3.	ควรจัดทำเอกสาร แผ่นพับ เกี่ยวกับการชำระภาษี แจกตามบ้าน ร้านค้า	6
4.	มีรถออกประชาสัมพันธ์ตามถนนต่าง ๆ เกี่ยวกับการชำระภาษีอย่างทั่วถึง	4
5.	ติดป้ายประกาศแสดงรายรับภาษีแต่ละประเภทให้ประชาชนทราบ	4
6.	ควรแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำเสากระจายเสียงให้ทั่วถึง เพื่อจะได้ประชาชนให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง	4
7.	ประกาศทางวิทยุกระจายเสียง	1
8.	ควรทำหนังสือเตือนผู้เสียภาษีอีกครั้ง	1

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ควรมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายเกี่ยวกับการชำระภาษีบ่อย ๆ ควรติดป้ายประกาศเกี่ยวกับการชำระภาษีก่อนล่วงหน้า และควรจัดทำเอกสาร แผ่นพับ เกี่ยวกับการชำระภาษี แจกตามบ้าน ร้านค้า

ตารางที่ 4.32 แสดงข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านสถานที่

ลำดับที่	ด้านสถานที่	ความถี่
1.	ควรออกบริการนอกสถานที่ตามจุดต่าง ๆ บ่อย ๆ ครั้ง	22
2.	ควรจัดสถานที่ชำระภาษีให้กว้างขวาง สะดวก สบาย ร่มรื่น ไม่แออัด	7
3.	ควรออกให้บริการนอกเวลาราชการ	2
4.	ควรจัดบริการชำระภาษีผ่านอินเทอร์เน็ต	1

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านสถานที่ พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ควรออกบริการนอกสถานที่ตามจุดต่าง ๆ บ่อย ๆ ครั้ง ควรจัดสถานที่ชำระภาษีให้กว้างขวาง สะดวก สบาย ร่มรื่น ไม่แออัด และควรออกให้บริการนอกเวลาราชการ

ตารางที่ 4.33 แสดงข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเจ้าหน้าที่

ลำดับที่	ด้านเจ้าหน้าที่	ความถี่
1.	ควรอธิบายขั้นตอนในการชำระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีได้เข้าใจอย่างชัดเจน	19
2.	เจ้าหน้าที่ควรช่วยแนะนำ กรอกแบบฟอร์มในการชำระภาษี	15
3.	ควรจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอเมื่อถึงระยะเวลาชำระภาษี	9

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ด้านเจ้าหน้าที่ พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ ได้แก่ ควรอธิบายขั้นตอนในการชำระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีได้เข้าใจอย่างชัดเจน เจ้าหน้าที่ควรช่วยแนะนำ กรอกแบบฟอร์มในการชำระภาษี และควรจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอเมื่อถึงระยะเวลาชำระภาษี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม เพื่อเสนอแนะทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล นครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เสียภาษีโรงเรือน และที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย จำนวน 242 คน ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล นครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเจ้าหน้าที่ รองลงมา คือ ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี และด้านสถานที่ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

5.1.1.1 ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี

การดำเนินงานการจัดเก็บภาษีด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 8 มีการเตรียมแบบพิมพ์เกี่ยวกับการยื่นแบบชำระภาษีไว้อย่างเพียงพอ รองลงมา คือ ข้อ 9 มีการรับชำระภาษีตามลำดับก่อน – หลังอย่างยุติธรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 15 เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่หนังสือเชิญผู้ที่ค้างชำระภาษีมาพบเพื่อขอทราบเหตุผลที่ไม่ชำระภาษี

5.1.1.2 ด้านการประชาสัมพันธ์

การดำเนินงานการจัดเก็บภาษีด้านการประชาสัมพันธ์ ของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ข้อ 1 มีการจัดทำป้ายแสดงการเชิญชวนประชาสัมพันธ์ให้ไปชำระภาษีได้อย่างชัดเจน รองลงมา คือ ข้อ 2 มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย เพื่อให้ประชาชนได้ทราบเกี่ยวกับการชำระภาษี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อ 3 มีการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุโทรทัศน์เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ทราบเกี่ยวกับการชำระภาษี

5.1.1.3 ด้านสถานที่

การดำเนินงานการจัดเก็บภาษีด้านสถานที่ ของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 มีสถานที่จอดรถสำหรับประชาชนที่มาใช้บริการชำระภาษีอย่างพอเพียงและปลอดภัย รองลงมา คือ ข้อ 5 มีการออกรับชำระภาษีนอกสถานที่ตามจุดต่าง ๆ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือ ข้อ 6 มีการรับบริการชำระภาษีวันหยุดราชการ

5.1.1.4 ด้านเจ้าหน้าที่

การดำเนินงานการจัดเก็บภาษีด้านเจ้าหน้าที่ ของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6 เจ้าหน้าที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต และตั้งใจทำงานอย่างมาก รองลงมา คือ ข้อ 5 เจ้าหน้าที่พูดจาสุภาพไพเราะ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 1 เจ้าหน้าที่มีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการประชาชน

5.1.2 แนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

5.1.2.1 แนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ในเรื่องแนวทางในการเก็บภาษีที่จะทำให้ผู้เสียภาษียินดีที่จะเสียภาษี/ส่งเสริมให้เสียภาษี โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญที่สุด 3 ลำดับแรก คือ การจับสลากชิงรางวัลแก่ผู้ชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 76.00 มีหนังสือเตือนให้ชำระภาษี จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 65.30 และการแจกของขวัญแก่ผู้ชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 54.95

5.1.2.2 แนวทางการดำเนินงานในเรื่องวิธีการในการให้ความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี มีแนวทางการดำเนินงาน ที่สำคัญที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ออกบริการนอกสถานที่ จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 90.10 ออกบริการนอกเวลาราชการ จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 58.70 และแบบฟอร์มเข้าใจง่าย จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50

5.1.3 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

5.1.3.1 ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ควรอธิบายให้ประชาชนเข้าใจถึงรายละเอียดและหน้าที่ในการชำระภาษีของผู้เสียภาษี ควรจัดสรรเวลาในการจัดเก็บภาษีให้รวดเร็ว และควรอธิบายให้ประชาชนได้ทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับการนำเงินภาษีไปใช้

5.1.3.2 ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ควรมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายเกี่ยวกับการชำระภาษีบ่อย ๆ ควรติดป้ายประกาศเกี่ยวกับการชำระภาษีก่อนล่วงหน้า และควรจัดทำเอกสาร แผ่นพับ เกี่ยวกับการชำระภาษี แจกตามบ้าน ร้านค้า

5.1.3.3 ด้านสถานที่ พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ควรออกบริการนอกสถานที่ตามจุดต่าง ๆ บ่อย ๆ ครั้ง ควรจัดสถานที่ชำระภาษีให้กว้างขวาง สะดวก สบาย ร่มรื่น ไม่แออัด และควรออกให้บริการนอกเวลาราชการ

5.1.3.4 ด้านเจ้าหน้าที่ พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ ได้แก่ ควรอธิบายขั้นตอนในการชำระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีได้เข้าใจอย่างชัดเจน เจ้าหน้าที่ควรช่วยแนะนำ กรอกแบบฟอร์มในการชำระภาษี และควรจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอเมื่อถึงระยะเวลาชำระภาษี

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาการดำเนินการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามประเด็นดังต่อไปนี้

5.2.1 ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดเก็บภาษีจากประชาชนเป็นสิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บและนำมาใช้เพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมโดยมิได้ให้ประโยชน์โดยตรงต่อผู้เสียภาษี และเทศบาลมีอำนาจหน้าที่จัดเก็บภาษีท้องถิ่น (Local Taxes) บางประเภทในท้องถิ่นของตนเองได้ เพื่อให้มีรายได้ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พนม ทินกร ณ อยุธยา ที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์สำคัญบางประการในการจัดเก็บภาษีอากรว่า เป็นการจัดเก็บเพื่อรายได้สำหรับการใช้จ่ายในโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาล

มีความยืดหยุ่น จัดเก็บเพิ่มได้เมื่อเศรษฐกิจดี การจัดเก็บภาษีอากรเป็นการจัดเก็บเพื่อการควบคุม การบังคับเรียกเก็บเงินส่วนหนึ่งของประชาชนเป็นการจำกัดการบริโภคอุปโภค และจัดเก็บภาษีอากรเพื่อการจัดสรรและกระจายรายได้

5.2.1.1 ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าขั้นตอนการดำเนินงานนั้นถือว่าเป็นความสำคัญมาก เนื่องจากการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีเป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยในแง่ความสะดวกและเข้าใจง่ายในทางปฏิบัติ ทั้งผู้จัดเก็บและผู้เสียภาษี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ มีการเตรียมแบบพิมพ์เกี่ยวกับการยื่นแบบชำระภาษีไว้อย่างเพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการสำรวจและจัดเตรียมเอกสารแบบพิมพ์ต่าง ๆ ให้พร้อมและเพียงพอ จะทำให้การปฏิบัติงานการบริการประชาชนเป็นไปอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และเรียบร้อย สอดคล้องกับขั้นตอนการปฏิบัติการจัดเก็บภาษีของเทศบาล ตำบลนครชุมที่ได้มาจากคู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีอากรส่วนพัฒนารายได้ท้องถิ่น สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่ระบุถึงขั้นตอนการดำเนินงานด้านกระบวนการจัดเก็บภาษีว่า เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการจัดการประชุมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เสียภาษี การสำรวจทรัพย์สิน การเตรียมแบบพิมพ์ และสุดท้ายคือขั้นตอนการจัดเก็บภาษี นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการชี้แจงถึงโทษที่จะได้รับในทางกฎหมาย ถ้าไม่ชำระภาษีตามที่รัฐกำหนด เจ้าหน้าที่ส่งหนังสือเตือนซ้ำเพื่อเร่งรัดผู้ที่ยังไม่ได้ชำระภาษี และเจ้าหน้าที่ทำหนังสือเชิญผู้ที่ค้างชำระภาษีมาพบเพื่อขอทราบเหตุผลที่ไม่ชำระภาษี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษี ยังขาดความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีหรือความเต็มใจที่จะเสียภาษี รวมถึงผู้เสียภาษีไม่มีความรู้เรื่องโทษที่จะได้รับถ้าไม่ชำระภาษี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณัฐชา เชื้อทอง ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลห้วยข้าวกล้า อำเภोजุน จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีขาดจิตสำนึกและความเข้าใจในเรื่องการเสียภาษี โดยปัญหาที่พบบ่อย คือ ไม่มีการกำหนดบทลงโทษแก่ประชาชนที่ครอบคลุมนและชัดเจน

5.2.1.2 ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเทศบาลตำบลนครชุมยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่ทั่วไปจากสื่อหลาย ๆ ทาง เช่น สื่อจากโทรทัศน์ แผ่นพับ ฯลฯ จึงทำให้จัดเก็บภาษีไม่บรรลุตามเป้าหมาย แต่จากผลการวิจัยยังพบข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ มีการจัดทำป้ายแสดงการเชิญชวนประชาสัมพันธ์ให้ไปชำระภาษีไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการจัดเก็บภาษีให้บรรลุตามเป้าหมายให้ได้มากที่สุดย่อมแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของเทศบาล และสิ่งหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนได้รับรู้มากที่สุดก็คือการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เข้าใจถึงหน้าที่ในการชำระภาษีและ

ประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อมีการชำระภาษีให้กับเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฌัฐชา เชื้อทอง ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรค ต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลห้วยข้าวกล้า อำเภอจุน จังหวัดพะเยา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเกี่ยวกับเรื่อง เทศบาลได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบและเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อเสียภาษีแต่ละประเภทอย่างชัดเจน ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจและเต็มใจ ในการจ่ายภาษี และจากผลการวิจัยยังพบข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุโทรทัศน์เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ทราบเกี่ยวกับการชำระภาษี มีการจัดทำแผ่นพับ เกี่ยวกับการชำระภาษีแจกประชาชน และมีการออกไปประชาสัมพันธ์ อบรมให้ความรู้แก่ประชาชน ในเรื่องภาษี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ายังมีประชาชนบางส่วนที่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการชำระ ภาษี ถึงแม้จะมีการประชาสัมพันธ์หรืออบรมให้ความรู้แล้วก็ตามแต่ก็ยังไม่เข้าใจ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สรวุฑ ชัยชนะ ที่ได้เรื่องความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีท้องถิ่นของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีท้องถิ่นในระดับค่อนข้างต่ำ

5.2.1.3 ด้านสถานที่ พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าการจัดเตรียมสถานที่ในการรับชำระภาษีเป็นเรื่องที่จำเป็นที่ไม่อาจมองข้ามได้ การมี สถานที่ปฏิบัติงานที่สะดวก บรรยากาศดี และสัมพันธ์กันกับขั้นตอนการทำงานจะทำให้ทำงานได้ คล่องตัว รวดเร็ว ไม่ติดขัด รวมถึงการจัดบริการในด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้มาชำระภาษี เช่น สถานที่ จอดรถ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ฯลฯ ทำให้ผู้เสียภาษีรู้สึกได้ถึงบรรยากาศที่เป็นมิตร ไม่เคร่งเครียด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ มีสถานที่จอดรถ สำหรับประชาชนที่มาใช้บริการชำระภาษีอย่างพอเพียงและปลอดภัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานเทศบาลเป็นหน่วยงานราชการที่ให้บริการแก่ประชาชน ในแต่ละวันจะมีผู้มาใช้บริการ มาก ดังนั้นสถานที่ให้บริการจึงต้องมีความเหมาะสม กว้างขวาง และปลอดภัย รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น น้ำดื่ม หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นการบริการที่จำเป็นและเป็นการ สร้างบรรยากาศในการมาชำระภาษีของประชาชนอีกด้วย ซึ่งแตกต่างกับผลการศึกษาของ ฌัฐชา เชื้อทอง ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลห้วยข้าวกล้า อำเภอจุน จังหวัดพะเยา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษี ประชาชนแม้จะมีป้ายบอกขั้นตอนการชำระภาษีอย่างชัดเจน แต่สถานที่ก็ยังไม่มีความเหมาะสม เท่าที่ควร เพราะคับแคบและไม่มีพื้นที่ให้ประชาชนนั่งรอบริเวณจุดรับชำระภาษี รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น เช่น น้ำดื่ม หนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ น้อย คือ มีการรับบริการชำระภาษีวันหยุดราชการ ทั้งนี้ในการออกไปรับบริการชำระภาษี วันหยุดราชการเทศบาลตำบลนครชุมไม่ได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ มีการให้บริการเป็น

ครั้งคราว ทำให้ประชาชนเตรียมเงินที่จะมาชำระภาษีไม่ทัน ดังที่ เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ที่ดีในการจัดเก็บภาษีว่า ต้องมีหลักความแน่นอน (Certainty) คือ การบริหารการจัดเก็บที่มีประสิทธิภาพนั้นกฎหมายที่ใช้ในการเก็บภาษีทุกประเภทจะต้องมีความแน่นอน และเป็นที่ยึดมั่นแก่ผู้เสียภาษีทุกคน โดยเฉพาะในเรื่องฐานภาษี อัตราภาษี ตลอดจนวัน เวลา และวิธีการที่จัดเก็บภาษีนั้น

5.1.1.4 ด้านเจ้าหน้าที่ พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเทศบาลตำบลนครชุมคำนึงการอบรม ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่เพราะถือเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต่อการปฏิบัติงานหากมุ่งหวังให้เกิดประสิทธิภาพอย่างจริงจัง เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับการฝึกอบรม มีความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะในการปฏิบัติทำให้งานถูกต้อง รวดเร็ว และมีทัศนคติที่เหมาะสมต่อการทำงาน ทำให้มีความรับผิดชอบ ขยันขันแข็งและซื่อสัตย์ สุจริต รวมทั้งเป็นผู้สร้างภาพลักษณ์ที่งดงามให้แก่ท้องถิ่น เจ้าหน้าที่เหล่านั้นก็จะเป็นกำลังสำคัญในการทำให้งานประสบผลสำเร็จด้วยสอดคล้องกับผลการวิจัยในข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริตและตั้งใจทำงานอย่างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหากเจ้าหน้าที่มีความตั้งใจในการทำงาน และทำงานด้วยความรวดเร็ว ย่อมส่งผลให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ที่มาชำระภาษีจะไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการรอคอย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฉัฐษา เชื้อทอง ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลห้วยข้าวกล้า อำเภอจุน จังหวัดพะเยา พบว่าประชาชนเห็นว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวกับการชำระภาษีให้คำแนะนำและช่วยแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการชำระภาษีได้เป็นอย่างดี ทำงานรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ให้การต้อนรับประชาชนผู้มาเสียภาษีเป็นอย่างดี

5.2.2 แนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

5.2.2.1 แนวทางในการเก็บภาษีที่จะทำให้ผู้เสียภาษียินดีที่จะเสียภาษี/ส่งเสริมให้เสียภาษี โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ การจับสลากชิงรางวัลแก่ผู้ชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด แนวทางการดำเนินงานในข้อนี้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของเทศบาลตำบลนครชุมที่ได้กำหนดมาตรการจูงใจให้ประชาชนผู้เสียภาษีมาชำระภาษีโดยวางแนวทางหรือวิธีการดำเนินการอย่างเป็นทางการ โดยกำหนดโครงการต่างๆ เช่น โครงการคืนกำไรให้แก่ผู้เสียภาษี โครงการมอบรางวัลสำหรับผู้เสียภาษีดีเด่น การจับสลากให้รางวัลแก่ผู้ชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด และมีการให้ผ่อนชำระภาษี

5.2.2.2 แนวทางการดำเนินงานในเรื่องวิธีการในการให้ความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี มีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญที่สุด คือ ออกบริการนอกสถานที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารจัดการภาษีอากรอย่างมีประสิทธิภาพย่อมทำให้ได้รายได้ภาษีอากรเต็มเม็ดเต็มหน่วย และ

ลดจำนวนการหลีกเลี่ยงภาษีให้น้อยลง ดังนั้นจึงควรพิจารณาถึงการดำเนินงานในการจัดเก็บภาษีว่าจะมีวิธีการในการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร ซึ่งแนวทางพัฒนาในข้อนี้สอดคล้องกับขั้นตอนการปฏิบัติการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุมที่ได้มาจากคู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีอากรส่วนพัฒนารายได้ท้องถิ่น สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่ระบุถึงขั้นตอนการดำเนินงานด้านสถานที่ที่มีการจัด บริการชำระภาษีทั้งภายในและภายนอกสถานที่ เพื่อเพิ่มความสะดวกให้แก่ผู้ชำระภาษี

5.2.3 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

5.2.3.1 ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี พบว่า แนวทางพัฒนาด้านกระบวนการจัดเก็บภาษีที่สำคัญ ได้แก่ ควรอธิบายให้ประชาชนเข้าใจถึงรายละเอียดและหน้าที่ในการชำระภาษีของผู้เสียภาษี ซึ่งข้อเสนอแนะข้อนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานจัดเก็บภาษีด้านกระบวนการจัดเก็บภาษีที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องมีการชี้แจงถึงโทษที่จะได้รับในทางกฎหมาย ถ้าไม่ชำระภาษีตามที่รัฐกำหนด เจ้าหน้าที่ส่งหนังสือเตือนซ้ำสำหรับผู้ที่ไม่ยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อชำระภาษี และเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ทำหนังสือเชิญผู้ที่ค้างชำระภาษีมาพบเพื่อขอทราบเหตุผลที่ไม่ชำระภาษี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากระบวนการจัดเก็บภาษีเป็นขั้นตอนการปฏิบัติการจัดเก็บภาษีตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดขั้นสุดท้าย เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปเป็นแนวทางพัฒนาการดำเนินงานต่อไป เทศบาลตำบลนครชุมได้จัดให้มีการประชุมเพื่อชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของภาษี หน้าที่และประโยชน์ ในการชำระภาษีให้ประชาชนได้เข้าใจ รวมถึงโทษที่จะได้รับหากไม่ชำระภาษีด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สิทธิศักดิ์ รูปชาติ ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนในการชำระภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวน อำเภอพร้าวก้างแดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือที่สำคัญ ได้แก่ การเชิญประชาชนมาเข้าร่วมประชุมเพื่อประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือในการจัดเก็บภาษีชี้แจงให้ประชาชนทราบและเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดในการจัดเก็บภาษี ตลอดจนการอธิบายให้ชาวบ้านเข้าใจถึงหน้าที่ของตนที่ต้องชำระภาษี

5.2.3.2 ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า แนวทางด้านการประชาสัมพันธ์ที่สำคัญ ได้แก่ ควรมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายเกี่ยวกับการชำระภาษีบ่อย ๆ ซึ่งข้อเสนอแนะข้อนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานจัดเก็บภาษีด้านการประชาสัมพันธ์ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องมีการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุโทรทัศน์เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ทราบเกี่ยวกับการชำระภาษี มีการจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับการชำระภาษีแจกประชาชน และมีการออกไปประชาสัมพันธ์ อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องภาษี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการประชาสัมพันธ์เป็นหัวใจสำคัญของการปฏิบัติงานจัดเก็บรายได้ทุกประเภท การประชาสัมพันธ์ความมุ่งหมายที่จะสร้าง

ความเข้าใจให้กับประชาชนทั่วไปให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีให้แก่บ้านเมืองและให้ความร่วมมือกับทางราชการ และการประชาสัมพันธ์ เสียตามสายเป็นการประชาสัมพันธ์ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้เป็นอย่างดี เพราะทางเทศบาลมีการติดตั้งลำโพงกระจายเสียงทุกหมู่บ้าน และจะเปิดทำการประชาสัมพันธ์ในตอนเช้าเวลาประมาณ 07.00 – 08.00 น. และตอนเย็นเวลา 17.30 – 18.30 น. ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่กล่าวว่า ลักษณะการประชาสัมพันธ์สามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดทำป้ายแสดงการเชิญชวนไว้อย่างชัดเจน หรือประชาสัมพันธ์เสียตามสาย วิทยุ โทรทัศน์ แผ่นพับ

5.2.3.3 ด้านสถานที่ พบว่า แนวทางด้านสถานที่ที่สำคัญ ได้แก่ ควรออกบริการนอกสถานที่ตามจุดต่าง ๆ บ่อย ๆ ครั้ง ซึ่งข้อเสนอแนะข้อนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานจัดเก็บภาษีด้านสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ในเรื่องมีการรับบริการชำระภาษีวันหยุดราชการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดเตรียมสถานที่เป็นเรื่องที่จำเป็นที่ไม่อาจมองข้ามได้ การมีสถานที่ปฏิบัติงานที่สะดวก บรรยากาศดี และสัมพันธ์กันกับขั้นตอนการทำงานจะทำให้งานคล่องตัว รวดเร็ว ไม่ติดขัด อีกทั้งสถานที่ราชการมีบรรยากาศที่ชวนให้เคร่งเครียดและมีความเป็นทางการมากเกินไปจะทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเป็นมิตรที่ดีระหว่างประชาชนกับทางราชการ ฉะนั้นจึงควรมีการจัดชำระภาษีทั้งภายในและภายนอกสถานที่ รวมถึงวันหยุดราชการด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของเทศบาลตำบลนครชุมที่ได้จัดให้มีการบริการในเรื่องการออกรับชำระภาษีนอกสถานที่ตามจุดต่าง ๆ

5.2.3.4 ด้านเจ้าหน้าที่ พบว่า แนวทางด้านเจ้าหน้าที่ที่สำคัญ ได้แก่ ควรอธิบายขั้นตอนในการชำระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีได้เข้าใจอย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนผู้มาชำระภาษีบางรายยังไม่เข้าใจรายละเอียดและขั้นตอนในการชำระภาษี เจ้าหน้าที่จึงมีบทบาทสำคัญที่สุดในการช่วยเหลือประชาชน เช่น ช่วยกรอกแบบฟอร์ม ช่วยคิดคำนวณภาษีให้ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ที่มาชำระภาษีมัทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สิทธิศักดิ์ รูปจำดี ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนในการชำระภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลได้ให้ความช่วยเหลือชาวบ้านที่ไม่สามารถชำระภาษีได้ เช่น เขียนแบบฟอร์ม ช่วยคิดคำนวณภาษีให้ ฯลฯ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี และด้านการประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

5.3.1.1 ควรมีการชี้แจงให้ประชาชนทราบบทกำหนดโทษและการดำเนินคดีเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงการชำระภาษี

5.3.1.2 ควรมีหนังสือเตือนซ้ำเพื่อเร่งรัดผู้ที่ยังไม่ได้ชำระภาษี

5.3.1.3 ควรทำหน้าที่เชิญผู้ค้างชำระภาษีมาพบเพื่อขอทราบเหตุผลที่ไม่ชำระภาษี

5.3.1.4 ควรมีการจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับการชำระภาษีแจกประชาชน

5.3.1.5 ควรมีการออกไปประชาสัมพันธ์ อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องภาษี

5.3.1.6 ควรมีการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุโทรทัศน์เพื่อให้ประชาชนได้ทราบเกี่ยวกับการชำระภาษี

5.3.1.7 ควรมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายเกี่ยวกับการชำระภาษีบ่อย ๆ

5.3.1.8 ควรคิดป้ายประกาศเกี่ยวกับการชำระภาษีก่อนล่วงหน้า

5.3.1.9 ควรอธิบายให้ประชาชนเข้าใจถึงรายละเอียดและหน้าที่ในการชำระภาษีของผู้เสียภาษี

5.3.1.10 ควรออกบริการนอกสถานที่ตามจุดต่าง ๆ บ่อย ๆ ทั่ว

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

5.3.2.1 ควรมีศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลอื่น ๆ ใน จังหวัดกำแพงเพชร เช่น เทศบาลตำบลในเขตเมืองกับเทศบาลตำบลในเขตชนบท เป็นต้น

5.3.2.2 ควรมีการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล

5.3.2.3 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาล

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

- การปกครอง, กรม. คู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475. กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น, 2540.
- _____. คู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510. กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น, 2540.
- _____. คู่มือปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติภาษีป้ายบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508. กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น, 2540.
- เกริกเกียรติ พิพัฒนเสวีธรรม. การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.
- จรัส สุวรรณมาลา. ปฏิรูประบบการคลังไทย : กระจายอำนาจสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2538.
- ชวงส์ ฉายะบุตร. การปกครองท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ศรีนั้ดตั้งเซ็นเตอร์, 2539.
- _____. 64 ปี กรมการปกครองกับการพัฒนาประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2539.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. การปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2545.
- ประยูร กาญจนกุล. คำบรรยายกฎหมายปกครอง. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- พนม ทินกร ณ อยุธยา. การบริหารงานการคลังรัฐบาล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บริษัทศิลป์สยามการพิมพ์, 2534.
- พิมลพร พุ่มแก้ว และคนอื่น ๆ. กฎหมายใหม่หนทางเพื่อความเข้มแข็งของท้องถิ่น : ท้องถิ่นปี 2000 ท้องถิ่นคือความหวังในอนาคต. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

ไพรัตน์ เดชะรินทร์. นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน
ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณาการพิมพ์,
2527.

ลิขิต ชีระเวคิน. การเมืองการปกครองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2535.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. การบริหารและการจัดการเทศบาลในยุคปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพมหานคร :
บี.เจ.เพลท โปรเซสเซอร์, 2546.

วิศิษฐ ทวีเศรษฐ. การกระจายอำนาจปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช, 2530.

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง. กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
ของเทศบาลและเมืองพัทยา ประจำปี 2542 – 2543.

2) บทความในวารสาร

ฝ่ายพัฒนาสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล. “แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วน
ท้องถิ่นและความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล”. นิตยสารท้องถิ่น. ปีที่ 40 ฉบับที่
4 (2543) : 53.

พิเชต สุนทรพิพิธ. “บทบาทของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาต่อองค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่น”. นิตยสารท้องถิ่น. ปีที่ 42 ฉบับที่ 8 (สิงหาคม 2545) : 31 – 33.

3) สารนิพนธ์ / วิทยานิพนธ์ / งานวิจัย

การปกครอง, กรม. สถาบันดำรงราชานุภาพ. “ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล”.
รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 2539.

ณัฐชา เชื้อทอง. “ปัญหาและอุปสรรคต่อการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลห้วยข้าวกล้า อำเภอจุน
จังหวัดพะเยา”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เชียงใหม่,
2547.

พจนา พิษิตปัจจา. “ความพยายามในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่”.
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เชียงใหม่, 2543.

ประไพพิศ ลลิตาภรณ์. “ความพยายามในการจัดเก็บของเทศบาลนครเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เชียงใหม่, 2537.

ศราวุธ ชัยชนะ. “ความรู้ความเข้าใจในการเสียดายที่ดินของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแดด อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

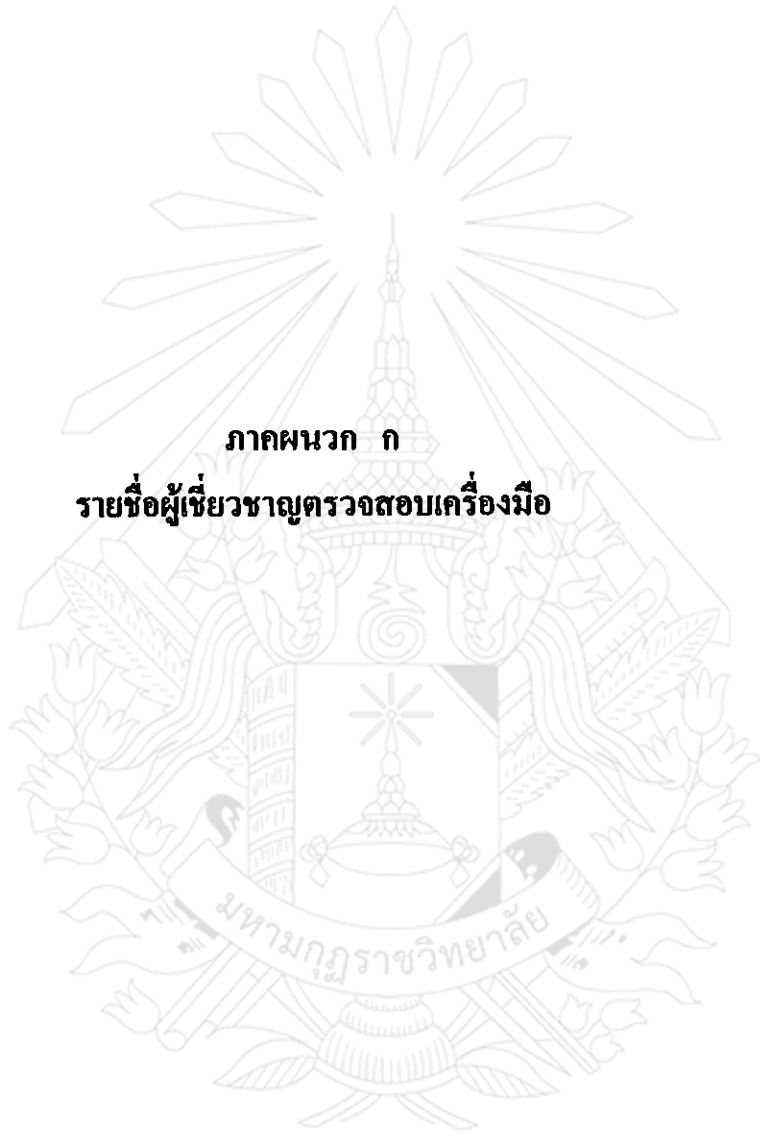
สิทธิศักดิ์ รูปขำดี. “แนวทางในการเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนในการชำระภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.

อรพิน ผลสุวรรณ, อ้างถึงใน สิทธิศักดิ์ รูปขำดี. “แนวทางในการเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนในการชำระภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. รศ.ดร.สมชัย วงษ์น่ายะ

การศึกษา	กศ.บ. (คณิตศาสตร์) กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) ค.ค. (การวัดและประเมินผลการศึกษา)
ตำแหน่งปัจจุบัน	ประธานคณะกรรมการสาขาพุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2. รศ.ดร.ศรัณย์ วงษ์คำจันทร์

การศึกษา	ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ), M.A. (Philosophy), Ph.D. (Philosophy)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

3. ผศ.ดร.สุนทรี ดวงทิพย์

การศึกษา	กศ.บ. (ภาษาไทย) นศ.บ. (การประชาสัมพันธ์) ค.ม. (การสอนภาษาไทย) ค.ค. (การอุดมศึกษา)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อนุกรรมการสาขาพุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

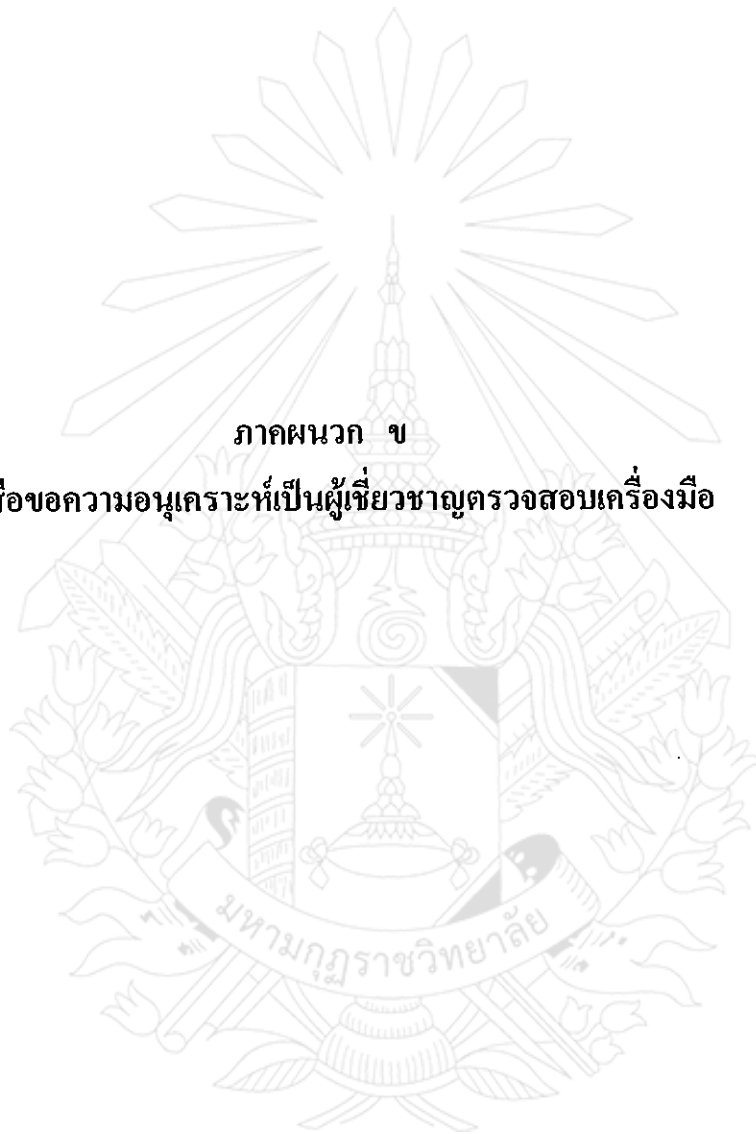
4. นายณริศร์ ศรีโพธิ์

การศึกษา	กศ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)
ตำแหน่งปัจจุบัน	ปลัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด (ระดับ 9) จังหวัดร้อยเอ็ด อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์กำแพงเพชร

5. นายวันชัย เทียนมงคล

การศึกษา	รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)
ตำแหน่งปัจจุบัน	ปลัดเทศบาลตำบลนครชุม

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ว. 005 / 2551

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

วิทยาคารโสภณ อ.เมือง อ.กำแพงเพชร 62000

โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

10 กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอกวามอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รศ.ดร.สมชัย วงษ์นิายะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางพรศรี ศรีโพธิ์ รหัสประจำตัว 4912004105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสา
รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษากำแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับ
อนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง
จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี ผศ.ดร. ปาจรีย์ ผลประเสริฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้ มหาวิทยาลัย พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และประสบการณ์
เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอกวามอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว รายละเอียด
ตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีชัย วงศ์คำจันทร์)

ผู้ประสานงานการบริหาร และจัดการศึกษา

ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

สำนักงานศูนย์ ฯ

โทร. 055 - 722340

ที่ ว. 005 / 2551

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วัดกษัตริย์โสภณ อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

10 กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอบขออนุญาตตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน รศ.ดร.ศรัณย์ วงศ์คำจันทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางพรศรี ศรีโพธิ์ รหัสประจำตัว 4912004105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาखा
รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษากำแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับ
อนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง
จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี ศศ.ดร. ปาจรีย์ ผลประเสริฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้ มหาวิทยาลัย พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และประสบการณ์
เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว รายละเอียด
ความสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์ วงศ์คำจันทร์)

ผู้ประสานงานการบริหาร และจัดการศึกษา
ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

สำนักงานศูนย์ ฯ

โทร. 055 - 722340

ที่ ว. 005 / 2551

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

วิทยาคารไฮเทค อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000

โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

10 กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ.ดร.สุนทรี ดวงทิพย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางพรศรี ศรีโพธิ์ รหัสประจำตัว 4912004105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขา
รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษากำแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับ
อนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง
จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี ผศ.ดร. ปาจรีย์ ผลประเสริฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้ มหาวิทยาลัย พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และประสบการณ์
เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว รายละเอียด
ตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีธนะ วังศ์คำจันทร์)

ผู้ประสานงานการบริหาร และจัดการศึกษา

ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

สำนักงานศูนย์ฯ

โทร. 055 - 722340

ที่ ว. 005 / 2551

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร
วิเศษวิทยาสถาณ อ.เมือง อ.ท่าแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

10 กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์นริศร์ ศรีโพธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางพรศรี ศรีโพธิ์ รหัสประจำตัว 4912004105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสา
รัฐศาสตรการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับ
อนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง
จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี ผศ.ดร. ปาจรีย์ ผลประเสริฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้ มหาวิทยาลัย พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และประสบการณ์
เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว รายละเอียด
ตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์ วงศ์คำจันทร์)

ผู้ประสานงานการบริหาร และจัดการศึกษา
ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร

สำนักงานศูนย์ ฯ

โทร. 055 - 722340

ที่ ว. 005/2551

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร
วิทยาจารย์โสภณ อ.เมือง อ.กำแพงเพชร 62001
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

10 กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายวันชัย เทียนมงคล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางพรศรี ศรีโพธิ์ รหัสประจำตัว 4912004105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสา
รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษากำแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับ
อนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง
จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี ผศ.ดร. ป้างรัมย์ ผลประเสริฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้ มหาวิทยาลัย พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และประสบการณ์
เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว รายละเอียด
ตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

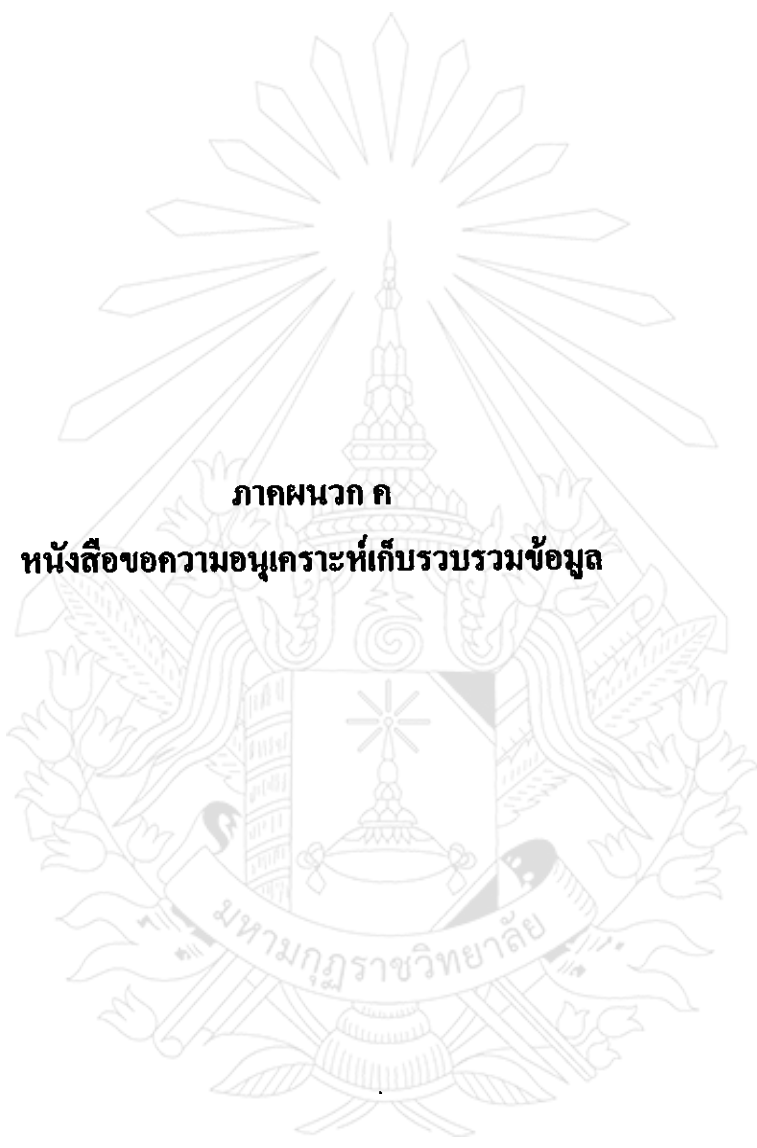
ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรินทร์ย์ วงศ์คำจันทร์)

ผู้ประสานงานการบริหาร และจัดการศึกษา
ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

สำนักงานศูนย์ ฯ

โทร. 055 - 722340

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ.6017/182

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร
วัดเกษรโสภณ อ.เมือง จ.ท่าแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

13 มีนาคม 2551

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เจริญพร นายกเทศมนตรี เทศบาลตำบลนครชุม

ด้วย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร ได้อนุมัติให้ นางพรศรี ศรีโพธิ์ รหัสประจำตัว 4912004105 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ทำการศึกษาวิจัย ประกอบการศึกษา เรื่อง ศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษี ของ เทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดท่าแพงเพชร โดยมี ผศ.ดร. ปาจรีย์ ผลประเสริฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้ มหาวิทยาลัย ฯ จึงขออนุญาต ให้ นางพรศรี ศรีโพธิ์ แจกแบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูล กับ ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีในท้องที่การดูแลของท่าน เพื่อนำไปวิเคราะห์ประกอบการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณา

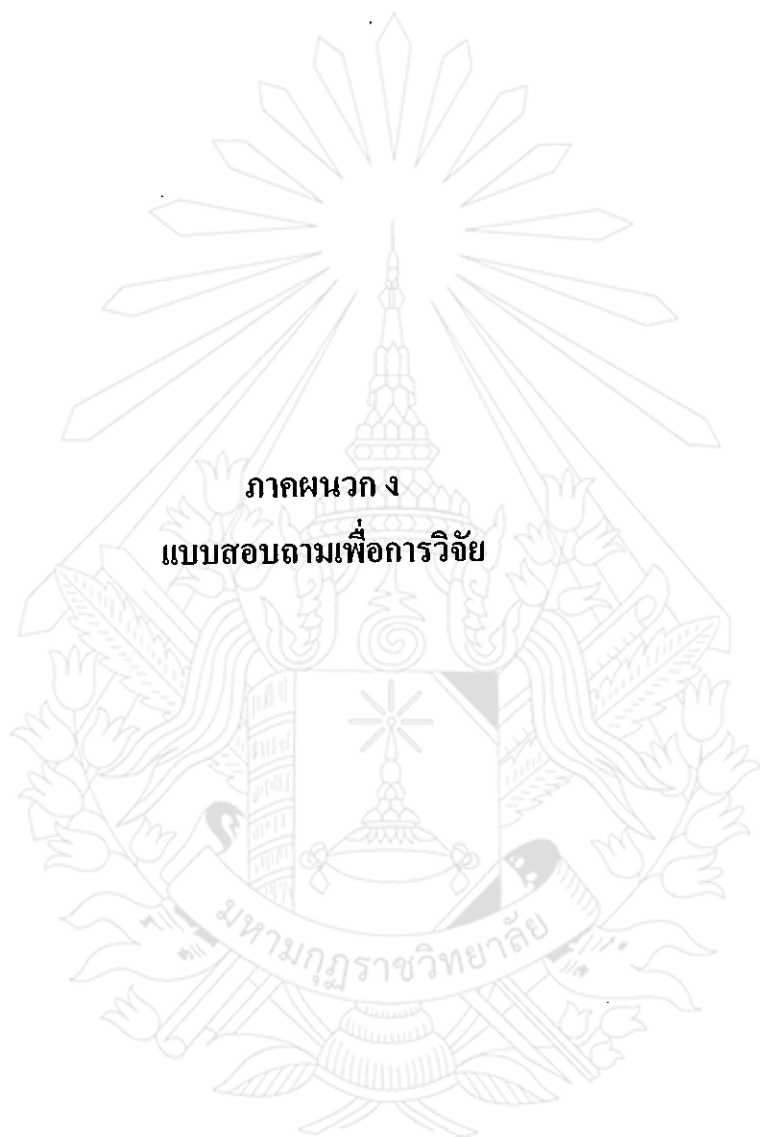
ขอเจริญพร

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดท่าแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร

โทร. 055 - 722340

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ต้องการศึกษาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุมอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
 - ตอนที่ 3 แนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
 - ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
3. ข้อมูลที่ท่านตอบในแบบสอบถามนี้ นำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โดยจะนำเสนอ เป็นภาพรวม ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
4. กรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อ ตามสภาพความเป็นจริง เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างสูง

นางพรศรี ศรีโพธิ์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ของแต่ละข้อที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 25 ปี
 25 – 35 ปี
 36 – 45 ปี
 46 – 55 ปี
 มากกว่า 55 ปี

3. สถานภาพทางครอบครัว

- โสด
 สมรส
 หม้าย (คู่สมรสเสียชีวิตหรือหย่าร้าง)

4. วุฒิการศึกษาสูงสุด

- ประถมศึกษา
 มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
 อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
ปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

- เกษตรกร
 ค้าขายหรือกิจการส่วนตัว
 ลูกจ้างหรือพนักงานของเอกชน
 ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือลูกจ้างของหน่วยงานรัฐต่าง ๆ
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. รายได้ต่อเดือน

- ต่ำกว่า 5,000 บาท
- 5,001 – 10,000 บาท
- 10,001 – 15,000 บาท
- 15,001 – 20,000 บาท
- สูงกว่า 20,000 บาท

7. ท่านเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรประเภทใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- ภาษีบำรุงท้องที่
- ภาษีป้าย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาล
ตำบลนครชุมอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาล
ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยการ
ดำเนินงานการจัดเก็บภาษีแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	การดำเนินงาน				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี เทศบาล ได้ชี้แจงและให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่ ในการเสียภาษีให้ประชาชนเข้าใจ					
2.	มีการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจถึงประโยชน์ที่ จะได้รับเมื่อมีการชำระภาษีให้กับเทศบาล					
3.	มีการชี้แจงถึงโทษที่จะได้รับในทางกฎหมาย ถ้าไม่ชำระภาษีตามที่รัฐกำหนด					
4.	มีป้ายแสดงรายละเอียดขั้นตอนและวิธีการ ชำระภาษีแต่ละประเภทอย่างชัดเจน					
5.	มีการสำรวจข้อมูลทรัพย์สินก่อนแจ้ง การประเมิน					
6.	มีหนังสือแจ้งผู้ที่อยู่ในเกณฑ์เสียภาษี ให้ยื่นแบบชำระภาษีตามกำหนด					
7.	มีการแจ้งประเมินค่ารายปีที่ประชาชน ต้องชำระภาษี					
8.	มีการเตรียมแบบพิมพ์เกี่ยวกับ การยื่นแบบชำระภาษีไว้อย่างเพียงพอ					
9.	มีการรับชำระภาษีตามลำดับก่อน - หลัง อย่างยุติธรรม					
10.	ขั้นตอนและการวิธีการยื่นแบบแสดงรายการ เพื่อชำระภาษีมีขั้นตอนไม่ยุ่งยาก					
11.	ขั้นตอนการชำระภาษีแต่ละขั้นตอนใช้เวลา อย่างเหมาะสม					
12.	กระบวนการรับชำระภาษีมีความรวดเร็ว					

ข้อที่	รายการ	การดำเนินงาน				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
13.	เจ้าหน้าที่ส่งหนังสือเตือนซ้ำสำหรับผู้ที่ไม่ยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อชำระภาษี					
14.	เจ้าหน้าที่ส่งหนังสือเตือนซ้ำเพื่อเร่งรัดผู้ที่ยังไม่ได้ชำระภาษี					
15.	เจ้าหน้าที่ทำหนังสือเชิญผู้ที่ค้างชำระภาษีมาพบเพื่อขอทราบเหตุผลที่ไม่ชำระภาษี					
16.	ด้านการประชาสัมพันธ์ มีการจัดทำป้ายแสดงการเชิญชวนประชาสัมพันธ์ให้ไปชำระภาษีไว้อย่างชัดเจน					
17.	มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย เพื่อให้ประชาชนได้ทราบเกี่ยวกับการชำระภาษี					
18.	มีการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุโทรทัศน์ เพื่อให้ประชาสัมพันธ์ได้ทราบเกี่ยวกับการชำระภาษี					
19.	มีการจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับการชำระภาษีแจกประชาชน					
20.	มีการออกไปประชาสัมพันธ์ อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องภาษี					
21.	ด้านสถานที่ มีสถานที่จอดรถสำหรับประชาชนที่มาใช้บริการชำระภาษีอย่างพอเพียงและปลอดภัย					
22.	มีสถานที่นั่งพักสำหรับประชาชนระหว่างการรอชำระภาษีอย่างพอเพียง					
23.	สถานที่ภายในและบริเวณที่รับชำระภาษีมีความสะอาด เรียบร้อย					

ข้อที่	รายการ	การดำเนินงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
24.	มีสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับประชาชน ระหว่างการรอชำระภาษี เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ น้ำดื่ม					
25.	มีการออกรับชำระภาษีนอกสถานที่ตามจุดต่าง ๆ					
26.	มีการรับบริการชำระภาษีวันหยุดราชการ					
27.	ด้านเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่มีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการประชาชน					
28.	เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีโดยไม่เรียกเก็บค่าบริการใด ๆ เพิ่มอีก					
29.	เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องของภาษี					
30.	เจ้าหน้าที่ยิ้มแย้ม แจ่มใสในการให้บริการต่อประชาชน					
31.	เจ้าหน้าที่พูดจาสุภาพไพเราะ					
32.	เจ้าหน้าที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต และตั้งใจทำงานอย่างมาก					
33.	เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือประชาชน เช่น เขียนแบบฟอร์ม ช่วยคิดคำนวณภาษี ฯลฯ					

**ตอนที่ 3 แนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง
จังหวัดกำแพงเพชร**

1. ท่านคิดว่ากรมมีแนวทางในการเก็บภาษีอย่างใดที่จะทำให้ผู้เสียภาษียินดีที่จะเสียภาษี / ส่งเสริมให้เสียภาษี (ตอบได้หลายข้อ)

- การแจกของชำร่วยแก่ผู้ชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด
- การจับสลากชิงรางวัลแก่ผู้ชำระภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด
- การผ่อนชำระภาษีกรณีผู้เสียภาษีตั้งแต่ 9,000 บาทขึ้นไป ระยะเวลา 3 เดือน
- ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เสียภาษี
- ประชาสัมพันธ์ให้ทราบบทกำหนดโทษ
- ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงประโยชน์ของการเสียภาษี
- เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น/มีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการชำระภาษี
- ให้จัดเวทีประชาคมเพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น
- มีหนังสือเตือนให้ชำระภาษี
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

2. ท่านคิดว่าควรใช้วิธีการอย่างไรในการให้ความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี (ตอบได้หลายข้อ)

- ออกบริการนอกสถานที่
- ออกบริการนอกเวลาราชการ
- ชำระภาษีทางไปรษณีย์
- ชำระภาษีผ่านธนาคาร
- ชำระภาษีทางคอมพิวเตอร์
- แบบฟอร์มเข้าใจง่าย
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนคร
ชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

1. ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการประชาสัมพันธ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านสถานที่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านเจ้าหน้าที่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ
ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีที่มีต่อการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาล
ตำบลนครชุมอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1.	ด้านกระบวนการจัดเก็บภาษี เทศบาลได้ชี้แจงและให้ข้อมูลเกี่ยวกับ หน้าที่ในการเสียภาษีให้ประชาชน เข้าใจ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.	มีการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจถึง ประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อมีการชำระ ภาษีให้กับเทศบาล	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.	มีการชี้แจงถึงโทษที่จะได้รับในทาง กฎหมาย ถ้าไม่ชำระภาษีตามที่รัฐ กำหนด	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
4.	มีป้ายแสดงรายละเอียดขั้นตอนและ วิธีการชำระภาษีแต่ละประเภท อย่างชัดเจน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5.	มีการสำรวจข้อมูลทรัพย์สินก่อนแจ้ง การประเมิน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6.	มีหนังสือแจ้งผู้ที่อยู่ในเกณฑ์เสียภาษี ให้ยื่นแบบชำระภาษีตามกำหนด	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7.	มีการแจ้งประเมินค่ารายปีที่ประชาชน ต้องชำระภาษี	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
8.	มีการเตรียมแบบพิมพ์เกี่ยวกับการยื่นแบบชำระภาษีไว้อย่างเพียงพอ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
9.	มีการรับชำระภาษีตามลำดับก่อน - หลังอย่างยุติธรรม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
10.	ขั้นตอนและการวิธีการยื่นแบบแสดงรายการ เพื่อชำระภาษีมีขั้นตอนไม่ยุ่งยาก	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
11.	ขั้นตอนการชำระภาษีแต่ละขั้นตอนใช้เวลาอย่างเหมาะสม	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
12.	กระบวนการรับชำระภาษีมีความรวดเร็ว	1	1	1	0	0	3	0.60	ใช้ได้
13.	เจ้าหน้าที่ส่งหนังสือเตือนซ้ำสำหรับผู้ที่ไม่ยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อชำระภาษี	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
14.	เจ้าหน้าที่ส่งหนังสือเตือนซ้ำเพื่อเร่งรัดผู้ที่ยังไม่ได้ชำระภาษี	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
15.	เจ้าหน้าที่ทำหนังสือเชิญผู้ที่ค้างชำระภาษีมาพบเพื่อขอทราบเหตุผลที่ไม่ชำระภาษี	1	1	1	1	-1	3	0.60	ใช้ได้
16.	ด้านการประชาสัมพันธ์ มีการจัดทำป้ายแสดงการเชิญชวนประชาสัมพันธ์ให้ไปชำระภาษีไว้อย่างชัดเจน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
17.	มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย เพื่อให้ประชาชนได้ทราบเกี่ยวกับการชำระภาษี	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
18.	มีการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ โทรทัศน์เพื่อให้ประชาสัมพันธ์ ได้ทราบเกี่ยวกับการชำระภาษี	1	1	1	1	-1	3	0.60	ใช้ได้
19.	มีการจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับการชำระ ภาษีแจกประชาชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
20.	มีการออกไปประชาคม อบรม ให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องภาษี	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
21.	ด้านสถานที่ มีสถานที่จอดรถสำหรับประชาชน ที่มาใช้บริการชำระภาษีอย่างพอเพียง และปลอดภัย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
22.	มีสถานที่นั่งพักสำหรับประชาชน ระหว่างการรอชำระภาษีอย่างพอเพียง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
23.	สถานที่ภายในและบริเวณที่รับชำระ ภาษีมีความสะอาด เรียบร้อย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
24.	มีสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับ ประชาชนระหว่างการรอชำระภาษี เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ น้ำดื่ม	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
25.	มีการออกรับชำระภาษีนอกสถานที่ ตามจุดต่าง ๆ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
26.	มีการรับบริการชำระภาษี วันหยุดราชการ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
27.	ด้านเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่มีจำนวนเพียงพอ ต่อการให้บริการประชาชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
28.	เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีโดยไม่เรียกเก็บค่าบริการใด ๆ เพิ่มอีก	1	-1	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
29.	เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องของภาษี	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
30.	เจ้าหน้าที่ยิ้มแย้ม แจ่มใสในการให้บริการต่อประชาชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
31.	เจ้าหน้าที่พูดจาสุภาพไพเราะ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
32.	เจ้าหน้าที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต และตั้งใจทำงานอย่างมาก	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
33.	เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือประชาชน เช่น เขียนแบบฟอร์ม ช่วยคิดคำนวณภาษี ฯลฯ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ตอนที่ 2 แนวทางการดำเนินงานการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง
จังหวัดกำแพงเพชร

ข้อ ร-	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3	4	5			
1.	<p>ท่านคิดว่าควรมีแนวทางในการเก็บ ภาษีอย่างใดที่จะทำให้ผู้เสียภาษียินดี ที่จะเสียภาษี / ส่งเสริมให้เสียภาษี (ตอบ ได้หลายข้อ)</p> <p>☐ การแจกของชำร่วยแก่ผู้ชำระ ภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด</p> <p>☐ การจับสลากชิงรางวัล แก่ผู้ชำระภาษีภายใน ระยะเวลาที่กำหนด</p> <p>☐ การผ่อนชำระภาษี กรณีผู้เสีย ภาษีตั้งแต่ 9,000 บาทขึ้นไป ระยะเวลา 3 เดือน</p> <p>☐ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เสียภาษี</p> <p>☐ ประชาสัมพันธ์ให้ทราบ บทกำหนดโทษ</p> <p>☐ ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึง ประโยชน์ของการเสียภาษี</p> <p>☐ เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดง ความคิดเห็น/มีส่วนร่วม กำหนดแนวทางการชำระภาษี</p> <p>☐ ให้จัดเวทีประชาคมเพื่อให้ ประชาชนแสดงความคิดเห็น</p> <p>☐ มีหนังสือเตือนให้ชำระภาษี</p> <p>☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....</p>	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปล ผล
		คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3	4	5			
2.	<p>ท่านคิดว่าควรใช้วิธีการอย่างไรในการ ให้ความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี (ตอบได้หลายข้อ)</p> <p>☐ ออกบริการนอกสถานที่</p> <p>☐ ออกบริการนอกเวลาราชการ</p> <p>☐ ชำระภาษีทางไปรษณีย์</p> <p>☐ ชำระภาษีผ่านธนาคาร</p> <p>☐ ชำระภาษีทางคอมพิวเตอร์</p> <p>☐ แบบฟอร์มเข้าใจง่าย</p> <p>☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....</p>	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นางพรศรี ศรีโพธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	4 พฤศจิกายน 2501
ที่อยู่ปัจจุบัน	1 ถนนเกาะแขก 1 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
การศึกษา	
พ.ศ. 2522	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนพณิชยการแพร่
พ.ศ. 2538	ระดับอนุปริญญาศิลปศาสตร์ บริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
พ.ศ. 2540	ระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศาสตร์ โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
หน้าที่การงาน	
พ.ศ. 2548	ตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี ระดับ 6 ว เทศบาลเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
พ.ศ. 2548	ตำแหน่งนักบริหารงานคลัง ระดับ 6 เทศบาลตำบลอมก๋อย
พ.ศ. 2550 – ปัจจุบัน	ตำแหน่งนักบริหารงานคลัง ระดับ 7 เทศบาลตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร